

To: 5.1.2e @wing.nl 5.1.2e @wing.nl
Cc: 5.1.2e @wing.nl 5.1.2e @wing.nl; 5.1.2e | Ecoresult
B.V.: 5.1.2e @ecoresult.nl
From: 5.1.2e
Sent: Tue 5/27/2025 7:48:05 AM
Subject: Kaart integraal alternatief
Received: Tue 5/27/2025 7:48:05 AM

5.1.2e,

Wanneer verwachten jullie de kaart met het aangepaste integraal alternatief te kunnen delen? Dan reserveer ik alvast capaciteit bij het GIS-team.

Groet,

5.1.2e

To: 5.1.2e .1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 5/8/2025 7:04:41 AM
Subject: opmerkingen
Received: Thur 5/8/2025 7:04:59 AM
[Scherm-afbeelding 2025-05-07 om 14.12.31.png](#)
[stolwijk oost.jpeg](#)

5.1.2e, gisteren aan de telefoon verwees ik naar deze mail, maar die had ik nog niet verstuurd zie ik nu.

Je opmerkingen zijn verwerkt. Enkele specifieke punten:

Je schreef: oordeel tussen NA11 en NA12 is groot. Houdbaar?

Dit is de situatie. Ik heb het verschil nu kleiner gemaakt maar er is nog steeds fiks verschil in oordeel.

Je schreef: Is een helder verhaal nodig waarom verschillende locaties in dezelfde gebieden verschillend scoren bij de alternatieven.

= Aangepast en gelijk getrokken

Groet, 5.1.2e

To: 5.1.2e i, 1.2e | 5.1.2e @wing.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 3/17/2025 5:40:35 PM
Subject: RE: aanvulling: Windenergie - toets kroonjuweel Krimpernerwaard
Received: Mon 3/17/2025 5:40:00 PM
[10 Regioprofiel Cultuurhistorie Krimpernerwaard.pdf.pdf](#)

5.1.2e, komt bijlage nu wel aan?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Verzonden: maandag 17 maart 2025 18:20

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: Re: aanvulling: Windenergie - toets kroonjuweel Krimpernerwaard

5.1.2e, heb je een bijlage bij je bericht?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Datum: maandag, 17 maart 2025 om 17:51

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

CC: 5.1.2e e <5.1.2e@pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: aanvulling: Windenergie - toets kroonjuweel Krimpernerwaard

... vorige mail vertrok iets te snel. Hier nog rapport uit 2009, als onderbouwing van kroonjuweel Krimpernerwaard. Misschien biedt dit nog ergens inspiratie? M.n. gebiedstypering (pp. 10-17) en geschiedenis (pp. 27-31).

Groet 5.1.2e

Vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Team Erfgoed en Ruimte

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vr

Van: 5.1.2e

Verzonden: maandag 17 maart 2025 17:38

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

CC: 5.1.2e e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Windenergie - toets kroonjuweel Krimpernerwaard

Dag 5.1.2e,

Merci voor goede 'kennismakingsgesprek' van vanmiddag, Wordt vervolgd op ma.mi. 31 maart (hopelijk ook met 5.1.2e).
Vanuit provinciale omgevingsverordening/omgevingsbeleid geldt voor bescherming kroonjuwelen:

Algemeen voor alle kroonjuwelen

Een omgevingsplan voor locaties binnen kroonjuwelen cultureel erfgoed als bedoeld in artikel 7.42 van ZHOV, vierde lid, 430371r zien in een ruimtelijke ontwikkeling voor zover de ruimtelijke kwaliteit ten minste gelijk blijft en de ontwikkeling 0045

het behoud en de versterking van het betreffende kroonjuweel cultureel erfgoed ondersteunt en overwegend meerwaarde heeft voor kwaliteiten en de gebruikswaarde ervan.

In de motivering worden de volgende kwaliteiten betrokken:

- a. de herkenbaarheid van het kroonjuweel cultureel erfgoed;
- b. de historische context van het kroonjuweel cultureel erfgoed;
- c. de uniciteit van het kroonjuweel cultureel erfgoed;
- d. de kwetsbaarheid van het kroonjuweel cultureel erfgoed;
- e. de gaafheid van het kroonjuweel cultureel erfgoed;
- f. de samenhang van de kwaliteiten van het kroonjuweel cultureel erfgoed;

Aanvullend specifiek voor kroonjuweel Krimpenerwaard

g. Typering

Het middengebied van de Krimpenerwaard wordt begrensd door landscheidingskaden, vaarten en vlieten. De oude opstreckende verkaveling en het watersysteem zijn nog grotendeels intact en bepalend voor het regelmatige en de oost-west georiënteerde nederzettingsstructuur. Erfbeplanting, rijen knotwilgen en het opgaand groen van kades en eendenkooien en geriefbosjes zijn accenten in het vlakke en waterrijke veenweidelandschap. De lange bebouwingslinten zijn rijk aan historische boerderijen en hebben door de vele open ruimtes tussen de bebouwing een sterke relatie met het landschap.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit

Herkenbaar houden en versterken van de kwaliteiten (ontginningspatroon met verkaveling, waterlopen, kades, monumentale boerderijlinten, beplanting, profiel van wegen en waterlopen), alsook hun onderlinge samenhang.

Dit is basis voor *formele toets* vanuit erfgoed mbt windzoeklocaties, binnen het huidige beleid.

Daarnaast is vooral boeiend of/hoe we erfgoed kunnen benutten als *inspiratie* voor heroverweging plaatsingsvisie wind.

Van: 5.1.2e e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: maandag 17 maart 2025 16:52

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: FW: Drechtsteden windenergie

Beste 5.1.2e,

Hieronder (en in de bijlage) de mail waar ik net over vertelde; in de bijlage zijn links opgenomen naar onze cultuurhistorische atlas.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

T 5.1.2e
M 5.1.2e
E 5.1.2e@pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

Van: 5.1.2e e

Verzonden: dinsdag 11 maart 2025 10:51

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@xs4all.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@vinu.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Drechtsteden windenergie

Beste 5.1.2e en beste allen in de cc,

5.1.2e ontvingen wij onderstaande mailwisseling, met de vraag om vanuit erfgoed input te leveren op de zoeklocaties voor windenergie in de RES-regio Drechtsteden.

Vanuit erfgoed hebben we te maken met de volgende ruimtelijke beschermingscategorieën uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (die dus een harde bescherming kennen):

- Gebieden met zeer hoge archeologische waarde
- Kroonjuweel cultureel erfgoed
- Kasteelbiotoop
- Landgoedbiotoop
- Molenbiotopen en bijzondere molenbiotopen
- Werelderfgoed

In bijgevoegd bestand zijn deze via links te zien in onze Cultuurhistorische Atlas.

Ik heb er een overzichtskaart opgenomen, waarin alle categorieën tegelijk zichtbaar zijn en daarnaast een aantal categorieën uitgesplitst voor een wat overzichtelijker kaartbeeld.

Vanuit archeologie is het belangrijk om naast de beschermde gebieden (Rijksbeschermd, danwel provinciaal belang) ook de archeologische verwachtingswaarde te betrekken bij zoeklocaties. Als dit in een vroeg stadium mee wordt genomen kan dat in een later stadium o.a. hogere kosten, uitloop van planning en doorlooptijd voorkomen. Hierover staat ook wat opgenomen in bijgevoegd document.

Daarnaast zijn er ook kaarten met landschapswaarden en nederzettingenwaarden die een rol kunnen spelen bij afwegingen. Dit zijn zaken die deels via ons ruimtelijke kwaliteitsbeleid beschermd zijn, via de beschermingscategorieën ruimtelijke kwaliteit. Zie ook bijgevoegd document.

Mochten er naar aanleiding van deze mail en de links naar de kaarten nog vragen zijn, dan horen we het graag. We zijn altijd bereid om e.e.a. nader toe te lichten en met jullie te overleggen.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

T 5.1.2e
M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl

430371 d-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: maandag 10 maart 2025 11:33

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@xs4all.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@vinu.nl>

Onderwerp: FW: Drechtsteden windenergie

Goedemorgen 5.1.2e en 5.1.2e,

Zie onderstaande mail van 5.1.2e. Gaat over windenergie in Drechtsteden, waarvan de noordrand (noord Sliedrecht, Alblasserdam) waarschijnlijk ook (deels) binnen invloedssfeer van werelderfgoed Kinderdijk en /of Hollandse Waterlinie valt.

Wellicht handig voor jullie om met 5.1.2e te schakelen over welke delen van de kaart dat betreft? Ben ik ook nieuwsgierig naar, maar ik vermoed dat het sneller gaat als jullie rechtstreeks met 5.1.2e schakelen daarover.

Voor de locaties die niet binnen de rechtstreekse werking vallen, maar die matig kansrijk zijn is het misschien goed om keer om tafel te zitten en te horen wat daar nodig is i.k.v. huidige OER, of dat we daar tekst over op moeten/kunnen nemen in ons omgevingsbeleid.

Achtergrond/toelichting: 5.1.2e en ik hebben WING gevraagd om o.a. landschappelijke varianten voor windenergie en de landschappelijke impact/wenselijkheid van windturbines op verschillende zoeklocaties te beoordelen i.k.v. de Omgevingseffectrapportage. De opdracht wordt binnen WING uitgevoerd door 5.1.2e en 5.1.2e wil in maart het deel voor Drechtsteden zover mogelijk gereed hebben.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@xs4all.nl>

Verzonden: vrijdag 7 maart 2025 13:25

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e @wing.nl

Onderwerp: Drechtsteden

Hi 5.1.2e,

Dank dat je gisteren nog even terugkwam op Drechtsteden. Ik liet dat lopen omdat het verloop van de vergadering -niet onverwacht- van alles aan de orde bracht dat grotere prioriteit heeft, en omdat er al stappen gezet zijn.

Intern hebben we besproken dat we toch Drechtsteden mee denken te kunnen nemen met dezelfde uitgangspunten als de andere regio's, samengevat in minimaal 5/8/9 lijn/cluster/cluster. 5.1.2e tekent die kaart op basis van de nieuwste technische randvoorwaardenkaart. Ik verwacht dat we die begin volgende week door kunnen sturen. Ik denk dat dat een goed uitgangspunt is om a) de grens van welk deel van de RES-regio Drechtsteden we meenemen scherp te kijken en b) welke mogelijke locaties jij bijvoorbeeld op basis van erfgoedbeperkingen graag van de kaart wilt en c) welke relevante locaties dan bij ons *niet* zichtbaar worden maar wel via bijvoorbeeld de kaart voorstellen van gemeentes op ons bord komen.

Volgende week meer dus!

Goed weekend,

5.1.2e

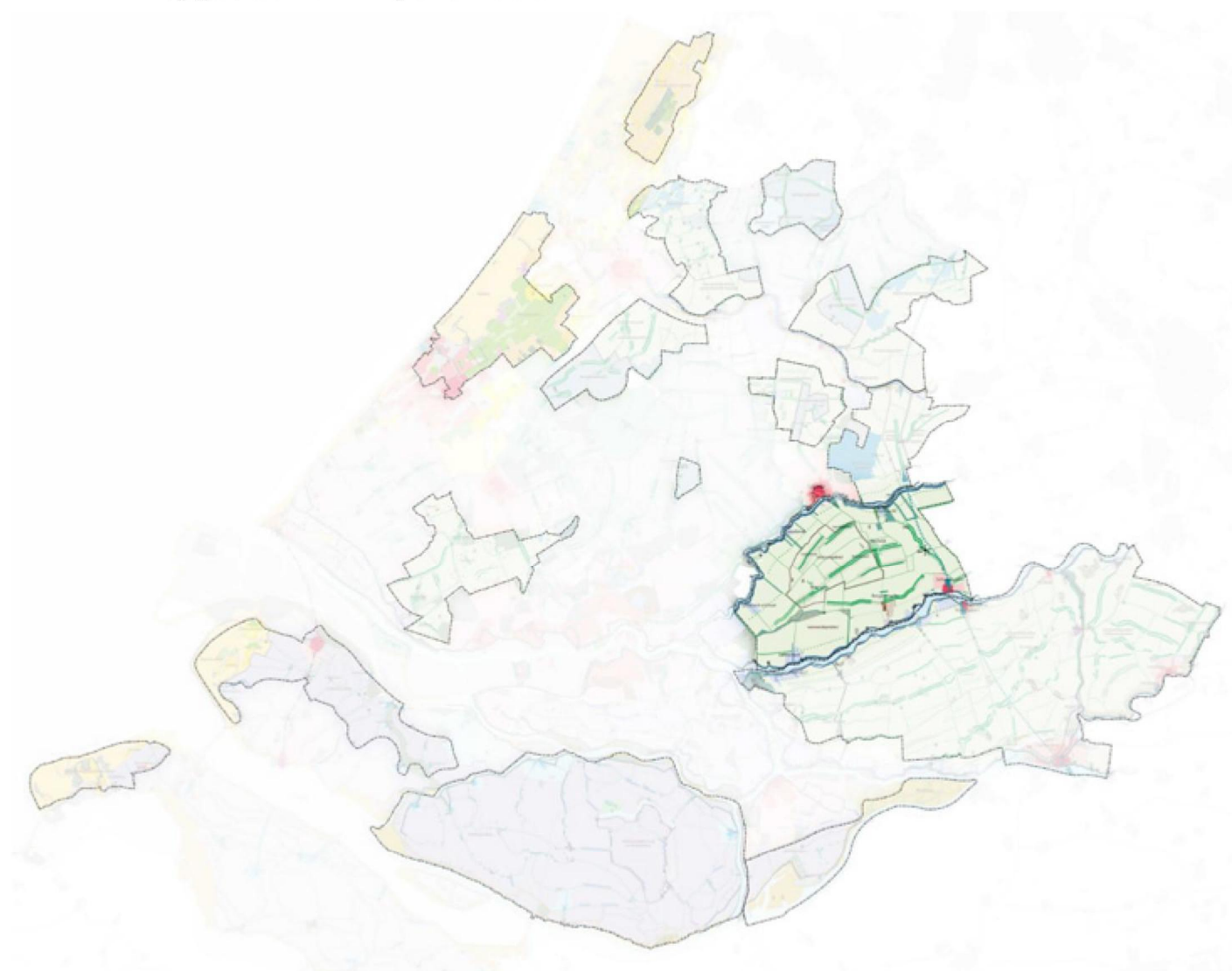

ONTWERP

REGIOPROFIELEN CULTUURHISTORIE ZUID-HOLLAND

Richtlijnen voor topgebieden cultureel erfgoed, archeologie en molens in Zuid-Holland

Topgebied 10 Krimpenerwaard

Uitwerking van het provinciaal belang cultuurhistorie in de Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland 22 september 2009

Inhoud

1. Inleiding

1.1 Verantwoording	4
1.2 Aanleiding	5
1.3 Opzet: gebieden en thema's	5
1.4 Doel en status	8
1.5 Sturingsstrategie, relatie provinciale structuurvisie	8
1.6 Agenda voor de toekomst	9

2. Uitwerking sturingsrichtlijn per topgebied

2.1. Bollenstreek	
2.2. Kaag / Oude Rijn	
2.3. Vrieschekoopsche en Wassenaarsche Polder	
2.4. Den Haag / Wassenaar	
2.5. Zoeterwoude / Stompwijk	
2.6. Aarlanderveen / Nieuwkoopsche Plassen / Meije	
2.7. Boskoop / Reeuwijk-Dorp	
2.8. Reeuwijksche plassen / Oude Hollandse Waterlinie	
2.9. Midden-Delfland	
2.10. Krimpenerwaard	
Gebiedstypering	10
Actuele ontwikkelingen	17
A. Continuïteit van karakter	19
B. Behoud van uitzonderlijke kwaliteit	24
Thema's	26
Geschiedenis van het landschap	27
2.11. Alblasserwaard / Vijfheerenlanden	
2.12. Kop van Goeree	
2.13. Voorne / Brielle / Bernisse	
2.14. Dordtse Biesbosch	
2.15. Tweemanspolder	
2.16. Hoeksche Waard	

3. Uitwerking sturingsrichtlijn per thema

3.1. Archeologie	32
3.2. Molens en molenbiotopen	35

Colofon	38
---------	----

1. Inleiding

1.1 Verantwoording

Cultuurhistorie is van groot belang voor de leefomgeving in Zuid-Holland. Tientallen eeuwen ontginnen en bouwen, wonen en werken hebben deze provincie gemaakt tot een cultuurlandschap bij uitstek. Niet alleen oude molens, boerderijlinten of stadsgezichten maar ook dijken, verkavelingspatronen en archeologische vindplaatsen getuigen daarvan. Deze cultuurhistorische waarden bepalen in sterke mate de identiteit en kwaliteit van een gebied of plek, en op die manier dus ook de leefbaarheid en het welbevinden van bewoners en bezoekers. De provincie Zuid-Holland heeft, vanwege het grote betekenis van cultuurhistorie voor onze leefomgeving, vanaf 1997 de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) opgesteld: een kaart met overzicht van de cultuurhistorische kenmerken en waarden in Zuid-Holland¹. Op basis van deze CHS zijn in 2005 vervolgens 15 topgebieden voor cultureel erfgoed aangewezen. In deze gebieden zijn de belangrijkste landschappen van de provincie te vinden en komen belangrijke archeologische, historisch landschappelijke en historisch bouwkundige waarden voor, in bijzondere mate én in onderlinge samenhang. Naast deze gebieden kent Zuid-Holland ook belangrijke cultuurhistorische thema's. Zo bestaan er provinciale richtlijnen voor archeologie en molenbiotopen (de omgeving van een windmolen, van belang voor vrije windvang en zicht op de molen).

Het is een provinciaal belang om zorgvuldig om te gaan met de topgebieden en cultuurhistorische thema's. Dit betekent allerminst dat grote gebieden 'op slot' zouden moeten, maar dat dynamiek en verandering zich verhouden tot de aanwezige cultuurhistorische kwaliteiten en essenties.

¹ De kaart van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland (CHS) bestaat uit drie onderdelen: archeologie, historisch landschap en historische stedenbouw. Ieder onderdeel bestaat uit twee kaarten die inzichtelijk maken wat in Zuid-Holland cultuurhistorisch van belang is en waarom. De CHS-kaart is te raadplegen via: www.zuid-holland.nl/chs.

Om het provinciaal belang cultuurhistorie inzichtelijk te maken, is het nodig om per gebied en per thema te beschrijven wat de cultuurhistorische waarde inhoudt en wat voor ruimtelijke ontwikkelingen met respect voor die waarde mogelijk zijn. De basis daarvoor is er al: de CHS-kaart van Zuid-Holland. Die biedt een goede basis om cultuurhistorie te betrekken bij ruimtelijke planvorming, maar op het gebied van sturing is verbetering gewenst. Wat die sturing betreft verschuift binnen de provinciale ruimtelijke ordening, op basis van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening (nWRO), het accent van toelatingsplanologie naar ontwikkelingsplanologie. In dat kader heeft de provincie een nieuwe integrale ruimtelijke structuurvisie voor Zuid-Holland opgesteld. Accenten in deze structuurvisie zijn *sturing vooraf* én *sturing op kwaliteit*. Belangrijk aspect van deze sturing op kwaliteit is de cultuurhistorie. Met dat doel is in de provinciale structuurvisie een algemene sturingsstrategie opgenomen voor behoud en inpassing van cultuurhistorische waarden. De Regioprofielen Cultuurhistorie voorzien in de uitwerking hiervan. Daarmee wordt voor gemeenten, rijk en andere partijen duidelijk wat de provincie onder het provinciaal belang cultuurhistorie verstaat en wat daarvan de consequenties voor ruimtelijke ontwikkelingen zijn. De Regioprofielen Cultuurhistorie hebben, naast het geven van heldere richtlijnen voor ruimtelijke ontwikkelingen, vooral ook tot doel om te informeren en inspireren. De inzet is dat de provincie informeert, stimuleert, overlegt, en waar nodig (bij)stuurt.

De Regioprofielen Cultuurhistorie hebben een lange voorgeschiedenis in Zuid-Holland, ook al werden in het verleden andere benamingen gebruikt. Zo bestond er een Zuid-Hollandse Plassenverordening, bemoeide het Instituut voor Stad en Landschap Zuid-Holland zich in de jaren twintig en dertig met de zorgvuldige ontwikkeling van de mooiste en belangrijkste landschappen van de provincie, en werd in de voor- en naoorlogse uitbreidingsplannen

en bouwverordeningen voor het landelijk gebied aandacht besteed aan de landschappelijke waarden en de inpassing van vernieuwing. De bekende planoloog van Lohuizen fietste in de zomer van 1926 de hele provincie Zuid-Holland door om de belangrijkste landschappen te beschrijven en er een ontwikkelingsvisie aan te koppelen, 'regioprofielen' avant-la-lettre.

Bij het opstellen van de regioprofielen zijn de bestaande cultuurhistorische waardenkaarten van de provincie als uitgangspunt genomen. In een zestal workshops met deskundigen van de provincie en het Erfgoedhuis Zuid-Holland zijn deze waarden uitgewerkt tot een sturingsrichtlijn met een sturingskaart. Er is uitgegaan van twee vormen van sturing: 'continuïteit van karakter' (in blauw aangegeven op de sturingskaarten) en 'behoud van uitzonderlijke kwaliteit' (paars). Voor elke gebiedsdeel geven uitgewerkte, meer specifieke sturingsrichtlijnen aan wat hieronder verstaan wordt. Omdat het ene landschap meer veranderingen aankan dan het andere, verschilt de sturingsrichtlijn van plek tot plek.

Het provinciaal belang cultuurhistorie sluit nauw aan op het rijksbelang. Het Nationaal Landschap Groene Hart, dat gedeeltelijk in Zuid-Holland ligt, valt grotendeels samen met negen topgebieden. Het Nationaal Landschap Hoekse Waard, is als zestiende gebied aan de regioprofielen toegevoegd. In de topgebieden liggen de meeste van de rijksbeschermden stads- en dorpsgezichten, alsmede de drie Zuid-Hollandse snelwegpanorama's.

1.2 Aanleiding

Met de invoering van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening (nWRO) is de rol van de provincies in de ruimtelijke planvorming veranderd. Ze hebben niet meer de taak om plannen van gemeenten te toetsen en goed te keuren. Wel heeft de provincie inspirerende, dirigerende of correctieve instrumenten ter beschikking om het

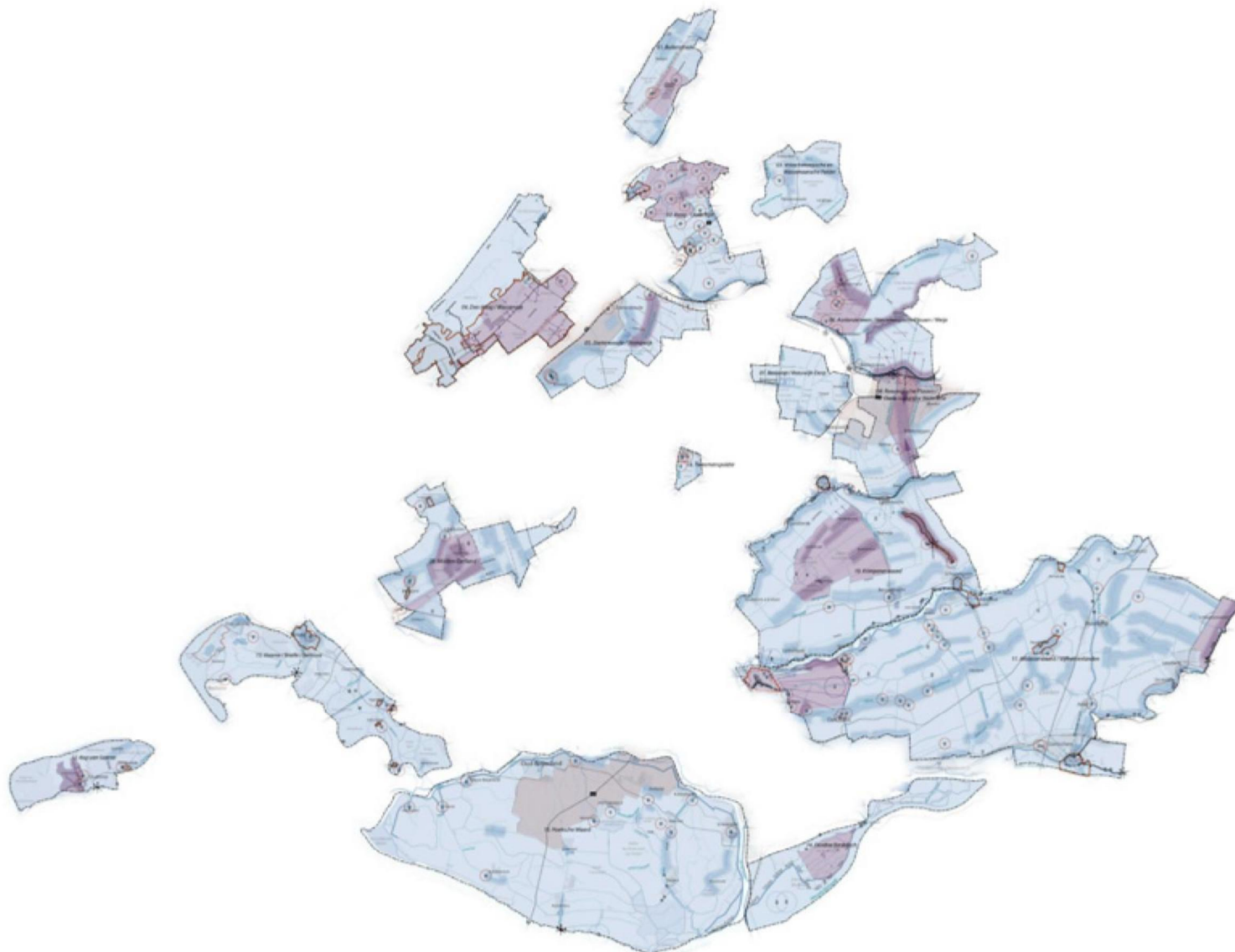
provinciaal belang te behartigen. Inspiratie kan worden gevonden in kennisoverdracht, overleg of ateliers. Vanuit een sturende rol kunnen provincies uitgangspunten en belangen vastleggen in een structuurvisie en/of een verordening, met als doel dat deze doorwerking krijgen in gemeentelijke structuurvisies en bestemmingsplannen. In de provinciale Structuurvisie van Zuid-Holland zijn de verschillende provinciale belangen samenhangend weergegeven. Cultuurhistorie is een van de aspecten die van provinciaal belang zijn. Het 'provinciaal belang cultuurhistorie' is verbonden aan enerzijds het behoud van de cultuurhistorische hoofdstructuur en anderzijds de ontwikkeling en het behoud van waardevolle landschappen in Zuid-Holland. In deze Regioprofielen Cultuurhistorie is dit belang verder uitgewerkt. De essentie van de Regioprofielen Cultuurhistorie (sturingsstrategie, topgebieden en kroonjuwelen) is ook verwerkt in zowel het visiedeel als de uitvoeringsstrategie van de provinciale structuurvisie, en opgenomen op de bijbehorende kwaliteitskaart.

1.3 Opzet: gebieden en thema's

De Regioprofielen Cultuurhistorie kennen een onderverdeling in:

- gebiedsgericht beleid (topgebieden en kroonjuwelen; uitwerking in hoofdstuk 2)
- generiek beleid (thematisch, voor molenbiotopen en archeologie; uitwerking in hoofdstuk 3)

Met als onderlegger de gedetailleerde waardenkaarten van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur is het mogelijk is om per gebied verschillende sturingsstrategieën te gebruiken. Het meest directieve beleid ('behoud van uitzonderlijke kwaliteit') is voorbehouden aan de 'kroonjuwelen' van de provincie. Bovendien is in de sturingsrichtlijnen maatwerk geleverd, door apart in te gaan op de verschillende onderdelen uit een topgebied: gebiedseenheden (zoals een droogmakerij of duinrand), bebouwingslinten, landschappelijke elementen en zichtlijnen.

Regioprofielen Cultuurhistorie Zuid-Holland: sturingskaart gebieden

Topgebieden

De zestien 'Topgebieden Cultureel Erfgoed Zuid-Holland' zijn gebieden waar cultuurhistorische waarden in bijzondere mate én in onderlinge samenhang voorkomen. Het cultureel erfgoed is hier nog in grote mate bepalend voor het karakter en de ruimtelijke kwaliteit. De selectiecriteria zijn:

- Minimaal twee van de drie type cultuurhistorische waarden (t.w. archeologische, historisch-landschappelijke en historisch-stedebouwkundige) dienen in een topgebied gezamenlijk voor te komen.
- Er dient sprake te zijn een combinatie van hoge en zeer hoge waarden die tevens in opvallende mate voorkomen, op grond van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland.
- Er is een goede ruimtelijke samenhang tussen de (zichtbare) waarden.
- Er dient sprake te zijn van een bovenlokaal schaalniveau (d.w.z. gebiedsomvang dient groter te zijn dan een enkele plaats, polder of site).

De zestien topgebieden zijn: (zie kaart)

01	Bollenstreek
02	Kaag / Oude Rijn
03	Vrieschekoopsche en Wassenaarsche Polder
04	Den Haag / Wassenaar
05	Zoeterwoude / Stompwijk
06	Aarlanderveen / Nieuwkoopsche Plassen / Meije
07	Boskoop / Reeuwijk-Dorp
08	Reeuwijksche Plassen / Oude Hollandse Waterlinie
09	Midden-Delfland
10	Krimpenerwaard
11	Alblasserwaard / Vijfheerenlanden
12	Kop van Goeree
12	Voorne / Brielle / Bernisse
14	Dordtse Biesbosch
15	Tweemanspolder
16	Hoeksche Waard

Kroonjuwelen binnen de topgebieden

'Kroonjuwelen' van het Zuid-Hollandse landschap: cultuurhistorische ankerpunten van een topgebied, in zeer sterke mate bepalend voor de identiteit en herkenbaarheid van een plek. De selectiecriteria zijn:

- Ligging in een Topgebied Cultureel Erfgoed Zuid-Holland
- Structuren of ruimtelijke eenheden met een zeer gave en kwetsbare cultuurhistorische samenhang in tijd en ruimte.
- Aanwezigheid van historisch-landschappelijke én historisch-stedebouwkundige kenmerken, waarvan een groot deel van zeer hoge waarde op grond van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland.
- Zeer goede ruimtelijke en functionele samenhang tussen die kenmerken.

NB. Beschermd stads-/dorpsgezicht (Monumentenwet) komen alleen in aanmerking voor selectie als één van de volgende thema's van toepassing is (cf. provinciale themajaren Cultuur): landgoederenzone, molens / waterhuishouding, vaarwegen / verdedigingslinies.

De 'kroonjuwelen' van het Zuid-Hollandse landschap zijn: (zie kaart)

I	Landgoed Keukenhof en omgeving (Bollenstreek)
II	Kagerplassen en molens (topgebied Kaag / Oude Rijn)
III	Landgoederenzone (Den Haag / Wassenaar)
IV	Weipoort (Zoeterwoude / Stompwijk)
V	Aarlanderveen (Aarlanderveen / Nieuwkoopsche Plassen / Meije)
VI	Meije (Aarlanderveen / Nieuwkoopsche Plassen / Meije)
VII	Wierickerschans (Reeuwijksche Plassen / Oude Hollandse Waterlinie)
VIII	Vlietlanden / Duifpolder / Negenhuizen (Midden-Delfland)
IX	Middengebied Krimpenerwaard (Krimpenerwaard)
X	Panorama Kinderdijk (Alblasserwaard / Vijfheerenlanden)
XI	Nieuwe Hollandse Waterlinie / Diefdijk (Alblasserwaard / Vijfheerenlanden)
XII	Schurvelingengebied (Kop van Goeree)
XIII	Polder de Biesbosch (Dordtse Biesbosch)

1.4 Doel en status

De Regioprofielen Cultuurhistorie zijn bedoeld:

- als een handreiking/kompas voor planvormers, met name bij gemeenten en voor de provincie zelf, om cultuurhistorische waarden te respecteren en te benutten bij het ontwikkelen van de ruimte in Zuid-Holland. Communicatie, vroegtijdig overleg en planbegeleiding worden ingezet om die inspirerende functie verder te versterken.
- ter (bij)sturing van (lokale) ruimtelijke plannen. Hiertoe wordt het provinciaal belang van de Regioprofielen opgenomen in de Provinciale Structuurvisie en in de Verordening Ruimte. Via dit formele kader kan zo nodig met een 'zienswijze' of 'reactieve aanwijzing' bijgestuurd als het provinciaal cultuurhistorisch belang daarom vraagt.

1.5 Sturingsstrategie, relatie provinciale structuurvisie

Alle topgebieden cultuurhistorie van Zuid-Holland zijn essentieel voor de identiteit en de herkenbaarheid van de provincie. Bovendien zijn hier de belangrijkste cultuurhistorische, landschappelijke en archeologische waarden van de provincie in onderlinge samenhang bewaard. Dat geldt in het bijzonder voor de kroonjuwelen. Daarom zijn de topgebieden en kroonjuwelen opgenomen op de kwaliteitskaart van de provinciale structuurvisie. Ook is in de structuurvisie een algemene sturingsstrategie opgenomen voor behoud en inpassing van de daarbinnen gelegen cultuurhistorische waarden. Er is, afhankelijk van het karakter en de kwaliteit van ieder gebied, een onderscheid gemaakt in twee sturingsregimes:

A. continuïteit van karakter (topgebieden)

B. behoud van uitzonderlijke kwaliteit (kroonjuwelen).

Met deze sturingsstrategie wordt aangegeven hoe de provincie *in beginsel* met ontwikkelingen wil omgaan wat betreft cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit.

Sturingsstrategie A: continuïteit van karakter (topgebieden)

Cultuurhistorie is randvoorwaarde bij ruimtelijke ontwikkeling

- Structuren of ruimtelijke eenheden met een gave en goed afleesbare cultuurhistorische samenhang in tijd en ruimte.
- *Uitgangspunt* bij toekomstige ontwikkelingen: behouden en versterken van de *structuur* door het herkenbaar houden van de ruimtelijke kenmerken hiervan (verkavelingsrichting, openheid, bebouwingsstructuur, profiel van kades, wegen en waterlopen).
- Dit betekent dat bij ruimtelijke ontwikkelingen die strijdig zijn met genoemd uitgangspunt altijd een nadere afweging zal plaatsvinden, waarbij het cultuurhistorische belang zwaar weegt. Ruimtelijke ontwikkelingen die passen binnen genoemd uitgangspunt zijn in principe mogelijk.

Sturingsstrategie B: behoud van uitzonderlijke kwaliteit (kroonjuwelen)

Cultuurhistorie is dé drager van ruimtelijke ontwikkeling

- 'Kroonjuwelen' van het Zuid-Hollandse landschap: cultuurhistorische ankerpunten van een topgebied, deze zijn bepalend voor de identiteit van een plek.
- Structuren of ruimtelijke eenheden met een zeer gave, zeldzame en kwetsbare cultuurhistorische samenhang in tijd en ruimte.
- *Uitgangspunt* bij toekomstige ontwikkelingen: behouden en versterken van zowel de *structuur* alsook van *fysieke elementen* (gebouwen, waterlopen, kades, e.d.) door het herkenbaar houden van de ruimtelijke kenmerken hiervan (verkavelingspatroon, openheid, bebouwingsstructuur, profiel van kades, wegen en waterlopen).
- Dit betekent dat bij ruimtelijke ontwikkelingen die strijdig zijn met genoemd uitgangspunt

de cultuurhistorische en landschappelijke belangen in principe prevaleren boven andere belangen c.q. dat ruimtelijke ontwikkelingen die strijdig zijn met genoemd uitgangspunt in principe uitgesloten zijn (tenzij sprake is van een groot openbaar/maatschappelijk belang). Ruimtelijke ontwikkelingen die passen binnen genoemd uitgangspunt zijn in principe mogelijk.

In deze Regioprofielen Cultuurhistorie is de algemene sturingsstrategie uit de provinciale structuurvisie verder uitgewerkt in meer gedetailleerde en specifieke richtlijnen voor onderdelen van de gebieden (hoofdstuk 2). Die specifieke richtlijnen zijn leidend voor de toepassing van de twee categorieën. Deze sturing op ruimtelijke kwaliteit vindt altijd plaats via en binnen het formele kader van het provinciaal ruimtelijk beleid (Provinciale Structuurvisie en Verordening Ruimte).

1.6 Agenda voor de toekomst

De regioprofielen zijn geen eindpunt, maar een stap in een doorgaande ontwikkeling van het cultuurhistorisch beleid van de provincie. Voor de nabije toekomst kunnen drie doelstellingen worden geformuleerd:

1. Regioprofielen Cultuurhistorie verder uitbreiden tot Gebiedsprofielen Ruimtelijke Kwaliteit voor heel Zuid-Holland. Ruimtelijke kwaliteit is immers meer dan cultuurhistorie alleen. Die kwaliteit wordt ook bepaald door bijvoorbeeld landschap, stilte of duisternis. Via integrale gebiedsprofielen wordt bredere sturing op ruimtelijke kwaliteit mogelijk.
2. Onderzoek/ uitwerking cultuurhistorische thema's en structuren die van provinciaal belang zijn, zoals de landgoederenzone, landgoederenbiotoop, de militaire linies (Oude en Nieuwe Hollandse Waterlinie, Atlantikwall), de landschappelijke inbedding van beschermde gezichten en historische waterwegen.

3. Inventarisatie van landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten uit de periode na 1900. Op de huidige Cultuurhistorische Hoofdstructuur ligt de nadruk op het landschap zoals dat vóór de 20^e eeuw werd gevormd. Rijkdom, diversiteit en herkenbaarheid van het Zuid-Hollandse erfgoed en cultuurlandschap dateren vooral uit die periode. Ook de 20^e eeuw heeft echter toevoegingen aan de landschappen van Zuid-Holland gegeven, zij het van een andere maat en schaal. Daarbij valt te denken aan de Deltawerken, de grote groen- en recreatiegebieden, ruilverkavelingen of provinciale infrastructuur. Pas wanneer systematisch de cultuurhistorische betekenis van deze periode is onderzocht, kunnen keuzen worden gemaakt voor een 'volgende laag' in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur en de bijbehorende sturingsstrategieën.

2.10 Krimpenerwaard

De historische landschapsstructuren van de Krimpenerwaard zijn niet uniek in Nederland, maar de omvang van het gebied en vooral de gaafheid ervan zijn dat wél.

Gebiedstypering

De Krimpenerwaard is een uitgestrekt veenweidegebied, gelegen tussen de Hollandsche IJssel, de Lek en het veenriviertje de Vlist. Ten oosten van de Vlist behoort ook een klein deel van de Lopikerwaard tot het topgebied. Aan de randen van de waard langs de Hollandsche IJssel en de Lek domineren de zware rivierdijken, waaraan de meeste bebouwing ligt: een vrijwel ononderbroken bewoningslint, op een aantal plaatsen verdicht tot dorpen en enkele kleine steden. Buitendijks is industriële bebouwing aanwezig. Het open vlakke veenweidegebied achter de rivierdijken kenmerkt zich door een gaaf verkavelingspatroon van middeleeuwse ontginningen, met karakteristieke langgerekte percelen en poldersloten, polderkades, weteringen, veenstromen (Loet en Vlist) en

langgerekte bebouwingslinten (Achterbroek, Berkenwoude). De historische landschapsstructuren van de Krimpenerwaard zijn niet uniek in Nederland, maar de omvang van het gebied en vooral de gaafheid ervan zijn dat wél. De Krimpenerwaard vormt samen met de Lopikerwaard een van de grootste aaneengesloten veenweidegebieden van Nederland. De herkenbaarheid is groot: behalve de verstedelijking rond Krimpen aan den IJssel (in het uiterste westen van de waard) in de periode na 1960 en de aanleg van het Loetbos in de jaren zeventig van de twintigste eeuw, zijn er sinds 1600 nauwelijks grootschalige ruimtelijke ingrepen geweest. In vergelijking met de naastgelegen veenweide-topgebieden Alblasserwaard en Reeuwijkse Plassen is de gaafheid van de

Middeleeuwse landschapsstructuren een belangrijke onderscheidende factor.

Naast Topgebied Cultuurhistorie is de Krimpenerwaard tevens Belvédèregebied en onderdeel van het Nationaal Landschap Groene Hart.

Kenmerkende structuren en elementen

- Oost-westoriëntatie van de lange structurerende lijnen (de boerderijlinten, de weteringen tussen en door de polders, een groot aantal in elkaar overlopende polderkades en de tiendkaden). De verkaveling staat haaks op deze structuren en heeft een overwegende noord-zuidoriëntatie. Uitzondering is de veenstroom de Vlist die van Schoonhoven in het zuiden naar Haastrecht aan de noordgrens van de Krimpenerwaard loopt. Omdat de Vlist als ontginningsbasis gebruikt werd staan de meeste kavels haaks op dit bebouwingslint, in oost-westrichting.
- Kenmerkend contrast tussen de hoge, vrijwel volledig bebouwde dijken aan de randen van de waard langs IJssel en Lek en het achtergelegen lage en open veenweidegebied.
- Aanwezigheid van drie vormen van veenontginning: vrije opstrek, regelmatige cope-ontginningen en grillige restverkavelingen. Samen maken ze, in die volgorde, de ontginningsgeschiedenis van de Krimpenerwaard inzichtelijk.
- In maat, begrenzing (bestaande kades en weteringen) en verkaveling herkenbare en gave ruimtelijke ontginningseenheden.
- Cope-verkaveling in het middengebied van de polder. De verkaveling is nog grotendeels intact en bepalend voor het regelmatige landschapspatroon dat bestaat uit achtereenvolgens een ontginningsbasis, een open gebied, zij- en achterkades. Dit patroon vormt de basis van de huidige indeling in polders omgeven door polderkades.
- Langgerekte, kaarsrechte boezemwateren, lopend van het middengebied naar de Hollandsche IJssel: de Berkenwoudse Lage Boezem, de Goudse Vliet, de Stolkwijker Vliet en de Bergvliet.
- Karakteristieke kilometerslange bebouwingslinten in de polder: onder andere Benedenberg, Bovenberg, Koolwijk en Lang-Schoonouwen.
- Zogenaamde 'dubbelbuurten', dubbele

bebouwingslinten ter weerszijden van een poldersloot of veenstroom: Het Beijersche, Benedenkerk, Bovenkerk en een deel van de Vlist.

- De Oude Hollandse Waterlinie, ten oosten van de Vlist. Fysieke elementen die aan de linie herinneren zijn het tracé van de Franse Kade (de kade zelf is geslecht), de dijk langs de Vlist en een voormalig verdedigingswerk bij de Schansbrug: de Koeneschans.
- Beschermde stads- en dorpsgezichten van Schoonhoven, Gouda, Vlist en Haastrecht.
- Vier eendenkooien met omliggend stiltegebied: Bakkerswaal bij Lekkerkerk, de Stolkwijkse kooi bij Haastrecht, Kooilust en Nooitgedacht bij Berkenwoude.
- Veenputten (restanten van de vroegere kleinschalige vervening) zijn te vinden bij bebouwingslinten centraal in de Krimpenerwaard.
- Zeven complete windmolens; de waterwipmolens De Bachtenaar (1714) en Bonrepas (1600) langs de Vlist, de Haastrechtse molen (een stenen poldermolen met stelling uit 1862), de Zuidbroekse molen (een Amerikaanse windmotor uit 1922) aan de Loet, molen Den Arend (een negentiende-eeuwse korenmolen bij Bergambacht), molen de Roode Leeuw (1771, stellingmolen) en 't Slot (1832, stellingmolen) bij Gouda. Naast deze complete historische windmolens resteert onder Haastrecht langs de Vlist nog de 19e-eeuwse romp van een stenen boezemmolen. Van recente datum is molen de Schelvenaer te Krimpen aan den IJssel. Deze molen is in 1993 geheel nieuw gebouwd en heeft als enige dan ook geen bescherming als rijksmonument.

De Krimpenerwaard in 1927: fietsen door een oer-Hollands landschap

De planoloog en onderzoeker Th.K. van Lohuizen (1890-1956) fietste in de zomermaanden van 1927 een groot deel van Zuid-Holland door. In opdracht van de gemeente Rotterdam maakte hij een inventarisatie van de meest waardevolle elementen van de verschillende gebieden: 'regioprofielen' anno 1927. Van Lohuizen beschreef het landschap van de Krimpenerwaard aan de hand van karakteristieken die door buitenlanders als oer-Hollands gezien worden: uitgestrektheid, brede evenwijdig lopende sloten, lange, kale polderwegen en boerderijen geordend in lange rijen: 'de minste eigenaardigheid vertoont nog de Krimpenerwaard. Hier vertoont zich het Hollandsche landschap in zijn eenvoudigste vorm. De groene weiden strekken zich uit zoover het oog reikt. De wijde vlakte wordt slechts onderbroken door de ijle schermen van een rij knotwilgen hier en daar en door de vage verschijningen van verre dorpen. Het groen en het water overheerschen. De slooten zijn er breed en hun evenwijdige lijnen wijken naar den horizon. De wegen liggen er vlak en kaal in het land. Wanneer er geen huizen langs staan schijnen ze oneindig lang. De boerderijen liggen in lange rijen, in Berkenwoude langs een smallen weg met knotwilgen beplant en ervan gescheiden door breede slooten. Hier en daar liggen wijde boezemwateren in het land. Het is mooi om zijn vérheid, zijn water, zijn naar den horizon vervagende kleur.'

Contrast tussen de bebouwde dijken langs de randen van de waard langs IJssel en Lek en het achtergelegen lage en open veenweidegebied.

Veenstroom de Loet met het aangrenzende Loetbos. Het bos is aangelegd in het kader van de ruilverkaveling.

Veenputten: restanten van de vroegere kleinschalige veenwinning.

Veenweidelandschap met op de achtergrond eendenkooi Nooitgedacht.

Karakteristieke kilometerslange bebouwingslinten.

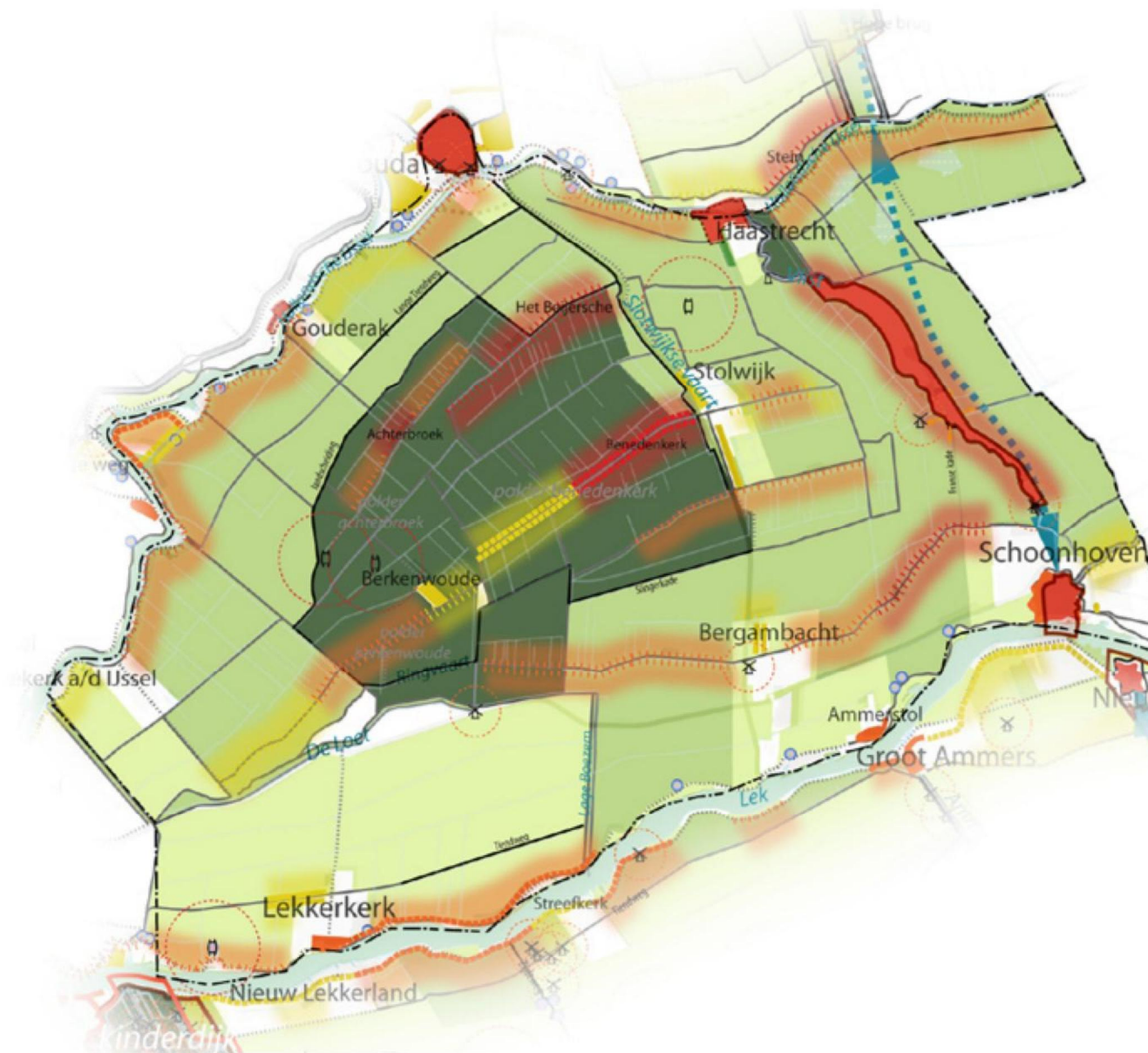

Bebouwingslint de Vlist.

Zuid-Holland regioprofielen: kenmerken cultuurhistorie

Landschapstype:		Verdedigingslijnes:	
	Veenontginning		Oude Hollandse Waterlinie
	met veenputten		Fort met schootsveld
	Stedelijk landschap	Nederzettingen	
Landschappelijke kenmerken:			tot 1850 Stedelijke kern
	Gebiedseenheid		1850 - 1950
	Rivierdijk		na 1950
	Tiendwegen		tot 1850 Dijklint
	Polderkade		1850 - 1950
	Boezem		na 1950
	Water		tot 1850 Polderlint
Landschappelijke elementen:			1850 - 1950
	Wegen en spoorlijnen		na 1950
	Industrie		tot 1850 Donknederzetting
	Grootschalig groen en/of recreatievoorziening		1850 - 1950
	Molen		na 1950
	Eendekooi		tot 1850 Landgoed / buitenplaats
	Wiel		1850 - 1950
			na 1950
			tot 1850 Knooppuntnederzetting
			1850 - 1950
			na 1950

Zuid-Holland regioprofielen: waarden cultuurhistorie

Grenzen Topgebied
 Water

Landschappelijke waarde:

Zeer hoog
 Hoog
 Redelijk hoog

Historisch - landschappelijke lijnen:

Zeer hoog
 Hoog
 Redelijk hoog

Verdedigingslijnen:

Nieuwe Hollandse Waterlinie
 Oude Hollandse Waterlinie
 Fort met schootsveld

Objecten:

Eendekooi met biotoop
 Wiel
 Molen met biotoop

Beschermde gezichten:

Beschermd stadsgezicht
 Beschermd stadsgezicht in procedure

Bebouwing:

Aaneengesloten
 Dicht tot half open
 IJl of verspreid

Nederzettingen en objecten waarde:

Zeer hoog
 Hoog
 Redelijk hoog

Relatie landschap en nederzetting:

Zeer hoog
 Hoog
 Redelijk hoog

Actuele ontwikkelingen

Los van de gebruikelijke transformatiedruk (functieverandering, verdichting van de bebouwing), spelen in de Krimpenerwaard de volgende initiatieven:

Vernattingsstrategie gebieden met bodemdaling

Op termijn krijgt het Groene Hart minder zoetwater en zet de bodemdaling van het veengebied door. Daar waar de bodemdaling het sterkst optreedt, is ingezet op vernatting. Naast transformatie naar natuur betekent dit op een aantal plaatsen ook herbegrenzing van de landbouw en/of aanpassing aan nattere omstandigheden door een bedrijfsvoering die voor deze natte veenweiden economisch geschikt is. Dit betreft naast de Krimpenerwaard ook de gebieden Alblasserwaard, Gouwe Wiericke en de Nieuwkoopse Plassen.

Veenweidepact Krimpenerwaard

In december 2005 hebben overheden en maatschappelijke organisaties in de Krimpenerwaard het Veenweidepact voor de Krimpenerwaard getekend, om het hierboven genoemde probleem van bodemdaling te beperken.

Eén van de belangrijkste oplossingen is het herbegrenzen van de functies natuur en landbouw. Zo komt in het noorden van de Krimpenerwaard een kerngebied voor nieuwe natuur, onderdeel van de Groene Ruggengraat. Precieze invulling van deze Groene Ruggengraat vindt plaats op grond van een nog vast te stellen inrichtingsplan voor de nieuwe natuur. Bij die inrichting wordt ook rekening gehouden met behoud en ontwikkeling van het waardevolle agrarische cultuurlandschap in de Krimpenerwaard.

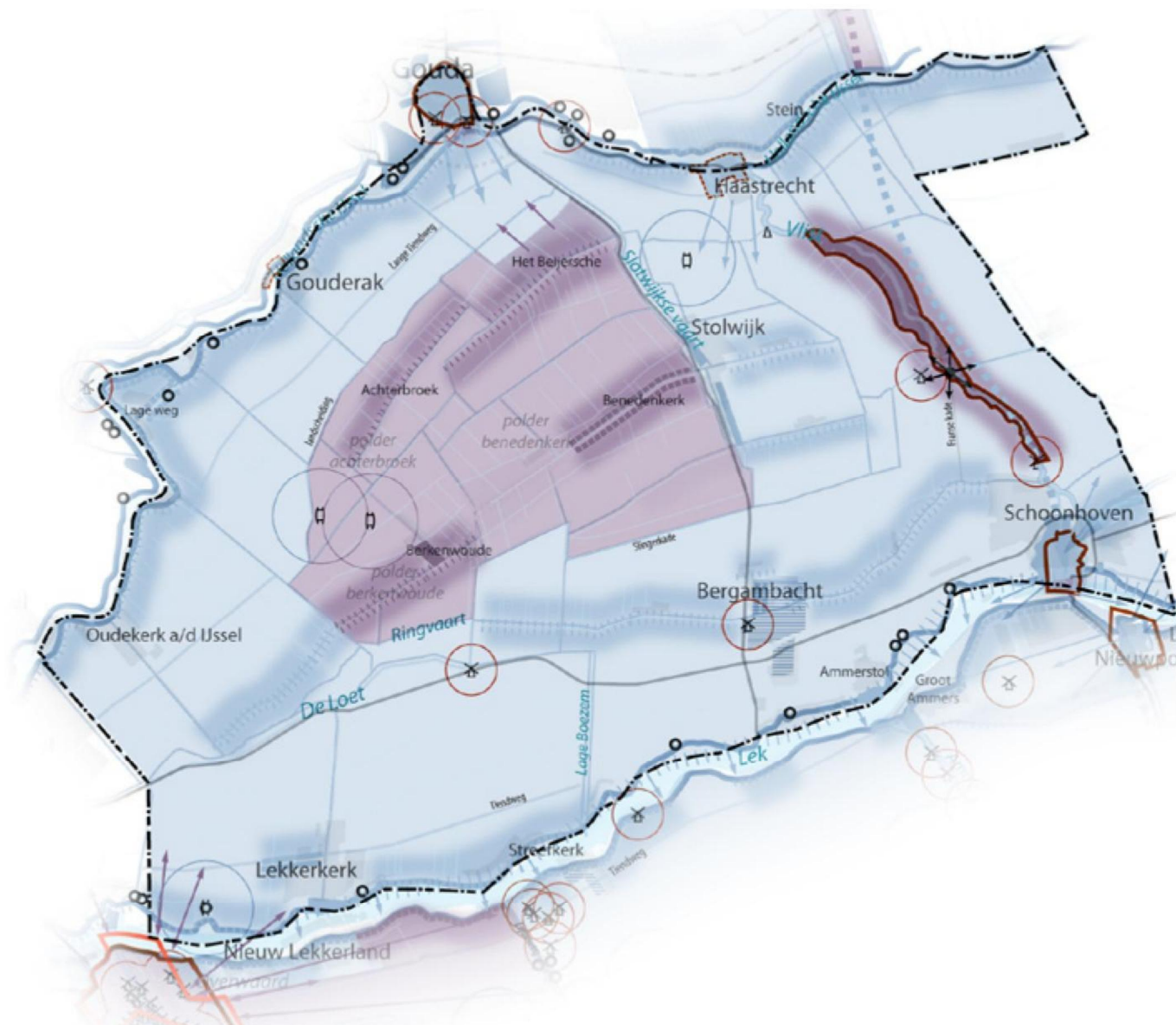
Schaalvergroting van de landbouw

Voor de veenweidegebieden met een vernattingsstrategie wordt gezocht naar een economisch perspectief gericht op landbouw onder natte omstandigheden. Schaalvergroting en extensivering spelen hier een belangrijke rol. Natuurbeheer is in veenweidegebieden met een vernattingsstrategie onderdeel van de bedrijfsvoering.

Nieuwe infrastructuur

Verbreiding en deels verlegging van de N210.

Zuid-Holland regioprofielen: sturing cultuurhistorie

	Grenzen Topgebied		Beschermde gezichten:
	Regioprofielen richtlijnen:		Beschermde stadsgezicht
	Behoud uitzonderlijke kwaliteit		Beschermde stadsgezicht in procedure
	Continuïteit van karakter		
Landschappelijke elementen:			
	Historisch landschappelijke lijnen		Bebouwing:
	Polderlijnen		Aaneengesloten
	Rivierdijken		Dicht tot half open
	Water		IJl of verspreid
	Eendenkooi met biotoop		Donkbebouwing
	Wiel		Molen met biotoop
Verdedigingslijnen:			
	Oude Hollandse Waterlinie		Relaties:
			Relatie nederzetting/landschap
			Zichtlijnen

A. Continuïteit van karakter

Dit topgebied heeft twee herkenbare gebiedseenheden met elk een eigen ruimtelijke karakteristiek (zie kaart Kenmerken Cultuurhistorie):

1. het middengebied en 2. de veenweidepolders langs de randen van de Krimpenerwaard. Het middengebied is in zijn geheel aangemerkt als 'kroonjuweel' en wordt behandeld in hoofdstuk B. Behoud van uitzonderlijke kwaliteit.

De sturingsrichtlijnen voor de gebiedseenheden worden op onderdelen van gebieden (bebouwingslinten, landschappelijke elementen en zichtlijnen) aangevuld met specifieke richtlijnen. Deze specifieke richtlijnen zijn in de praktijk leidend.

Gebiedseenheden

Veenweidepolders langs de randen

Het open vlakke veenweidegebied achter de rivierdijken kenmerkt zich door een gaaf verkavelingspatroon van middeleeuwse ontginningen, met karakteristieke langgerekte percelen en poldersloten, weteringen, veenstromen en langgerekte bebouwingslinten.

De richtlijn *continuïteit van karakter* betekent voor dit gebied het:

- bewaren van het contrast tussen de hoge rivierdijken en het vlakke veenweidegebied daarachter;
- herkenbaar houden van de donken of rivierduinen op de plekken waar ze aan de oppervlakte komen;
- herkenbaar houden van het gave verkavelingspatroon van middeleeuwse ontginningen, met karakteristieke langgerekte percelen en poldersloten, weteringen, veenstromen (Loet en Vlist), en langgerekte bebouwingslinten;
- bij nieuwe ontwikkelingen de bestaande ruimtelijke eenheden - die samenhangen met de middeleeuwse polderontginningen - als leidraad nemen.

Bebouwingslinten

In topgebied Krimpenerwaard zijn twee typen bebouwingslinten te onderscheiden:

1. Polderlinten
2. Dijklinten

1. Polderlinten

Polderlinten zijn het meest voorkomend in dit veenweidegebied. Op de kaart Kenmerken Cultuurhistorie zijn deze linten aangegeven met een groene kleur.

De richtlijn *continuïteit van karakter* betekent voor deze linten het:

- continueren en benadrukken van de oost-westoriëntatie van de polderlinten;
- herkenbaar houden van de ruimtelijke structuur van kavels dwars op het bebouwingslint, variërend van haaks tot enigszins onder een hoek;
- continueren van de, afhankelijk van het bebouwingslint, overwegende symmetrie of

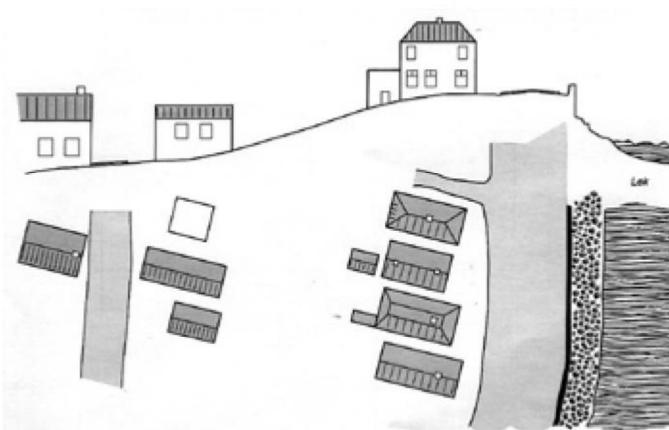
A. Continuïteit van karakter

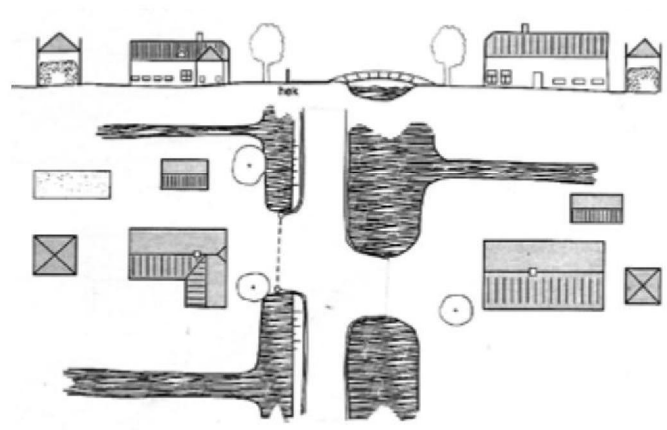
Het open vlakke veenweidegebied achter de rivierdijken kenmerkt zich door een gaaf verkavelingspatroon van middeleeuwse ontginningen, met karakteristieke langgerekte percelen en poldersloten, weteringen, veenstromen en langgerekte bebouwingslinten.

Dijkklint langs de Hollandsche IJssel.

Doorsnede dijkklint

Doorsnede polderlint Bovenberg.

A. Continuïteit van karakter

asymmetrie van het lint;

- in stand houden van het profiel van het polderlint dat is opgebouwd uit opeenvolgend een kavel, waterloop, weg met beplanting (hakhout), waterloop, kavel;
- vasthouden aan de ijle tot verspreide bebouwingsstructuur van de polderlinten;
- instandhouden van de relatie met het landschap door het koesteren van de onbebouwde kavels tussen de bebouwing;
- als uitgangspunt nemen van de bestaande kavelopbouw: de bebouwing middenvoor op de kavel, evenwijdig aan de kavelgrenzen;
- doorzetten van het overwegend agrarische karakter van de bebouwing;
- herkenbaar houden van de karakteristiek van bruggen of dammetjes over de sloten naar de erven en het gebruik van hakhout langs de wegen (knotwilgen- of essen).
- in stand houden van het bijzondere dubbele profiel van **Bovenkerk**: het symmetrische profiel waarin het water in het midden aan beide kanten wordt geflankeerd door een weg, waarlangs de boerderijen zijn gebouwd.

2. Dijklinten.

Onder de dijklinten valt alle bebouwing langs de zuidoever van de Hollandsche IJssel en langs de noordoever van de Lek. Op de kaart Kenmerken Cultuurhistorie zijn de dijklinten aangegeven met een blauwe kleur.

De richtlijn *continuïteit van karakter* betekent voor deze linten het:

- herkenbaar houden van de ruimtelijke structuur van de verkaveling: dwars op de dijk, variërend van haaks tot enigszins onder een hoek;
- in stand houden van het profiel dat gewoonlijk asymmetrisch is met bebouwing binnendijs, en op sommige plekken industrie buitendijs op de zellingen.
- vasthouden aan de ijle tot verspreide bebouwingsstructuur van de dijklinten, die verdicht bij een kern met aangesloten bebouwing van woonhuizen, winkels en bedrijfjes zoals in Haastrecht, Ammerstol en Ouderkerk aan den IJssel.

- doorzetten van het overwegend agrarische karakter van de bebouwing;
- instandhouden van de relatie met het landschap dat vanaf de hoge rivierdijken en tussen de bebouwing door te ervaren is.

Landschappelijke elementen

Tiendwegen

Tiendwegen zijn aangelegd na de Middeleeuwen als waterstaatkundige elementen, vermoedelijk ter compartimentering van delen van polders. Een tiendweg bestaat uit twee parallel lopende weteringen met een lange rechte weg of kade ertussen. In de Krimpenerwaard zijn de volgende tiendwegen te vinden: Lange Tiendweg, Goudesakse Tiendweg, Tiendweg ten zuiden van Haastrecht, Nesse Tiendweg, Tiendweg Oost.

De richtlijn *continuïteit van karakter* betekent voor de tiendwegen het:

- behouden van het bestaande tracé en profiel van de tiendweg en de oriëntatie haaks op de kavelrichting;
- zichtbaar houden van de tiendweg in het landschap door een vrije ligging: geen bebouwing.

Landscheidingskaden

Als achtergrens van een ontginningsblok werden kunstmatige waterkeringen opgeworpen zoals de Hillekade, de Slingerakade, de Ouderkerkse- en de Goudesakse Landscheiding. De langgerekte eeuwenoude kaden zijn met hakhout (essen, knotwilgen) beplant.

De richtlijn *continuïteit van karakter* betekent voor de landscheidingskaden het:

- behouden van het bestaande tracé en profiel van de landscheidingskaden en de oriëntatie haaks op de kavelrichting;
- zichtbaar houden van de landscheidingskade in het landschap door een vrije ligging: geen bebouwing;
- handhaven van het groene karakter.

Boezems

De boezems in de Krimpenerwaard (Berkenwoudse

A. Continuïteit van karakter

Stolwijkse boezem: aangelegd voor tijdelijke wateropslag.

A. Continuïteit van karakter

Hoge Boezem, Stolwijksche Boezem, twee boezems bij Gouderak, boezem bij Stolwijkersluis) zijn aangelegd voor tijdelijke wateropslag. Na verlies van hun functie zijn de meeste bergboezems bebost geraakt. Deze zijn herkenbaar als opgaande boselementen in het verder vlakke landschap. Een aantal is ingericht als natuurgebied. Enkele niet-beboste boezems zijn herkenbaar aan omringende kades en het slotenpatroon.

De richtlijn *continuïteit van karakter* betekent voor de boezems het:

- behouden van de noordwest-zuidoost oriëntatie, evenwijdig aan de kavelrichting;
- herkenbaar houden van het slotenpatroon en aanwezige kades;
- herkenbaar houden van de beboste boezems als opgaande elementen in het landschap;
- handhaven en versterken van het groene karakter.

Eendenkooien

Een eendenkooi is een waterplas met wat bos er omheen, aangelegd op een rustige plek in een waterrijk gebied voor de vangst van eenden. Bij een functionerende eendenkooi geldt het afpalingsrecht op grond van de Flora- en Faunawet. Hier geldt een verbod om binnen de gestelde afpalingskring activiteiten te ontplooiën die de eenden kunnen verstoren. Het stiltegebied binnen de afpalingskring, meestal open weiland, is dus een belangrijk onderdeel van de 'kooi-biotop'. In Zuid-Holland komen afpalingsrechten voor met een straal van 560 tot 1510 meter. In de CHS-kaart is als (indicatieve) respectzone rond de eendenkooien uitgegaan van de veel voorkomende waarde van 750 meter, voor zover nu nog als open gebied aanwezig. Veel eendenkooien zijn in de loop der jaren verdwenen of zijn slechts nog herkenbaar aan kleine waterplasjes en onregelmatigheden in de verkaveling of in de topografie. Alleen de goed herkenbare en/of functionerende eendenkooien zijn op kaart gezet. In Zuid-Holland zijn dat er negentien waarvan vier stuks in topgebied Krimpenerwaard: Bakkerswaal bij Lekkerkerk, de Stolwijkse kooi bij Haastrecht, Kooilust bij Berkenwoude en Nooitgedacht (of de kooi van Verstoep), eveneens bij Berkenwoude

De richtlijn *continuïteit van karakter* betekent voor de eendenkooien het:

- respecteren van de afpalingsrechten rond een eendenkooi, ruimtelijk betekent dit het vrij houden van bebouwing van het gebied rond de eendenkooi.

Loet

Veenstroom.

De richtlijn *continuïteit van karakter* betekent voor de Loet het:

- koesteren van de kronkelige loop van de veenstroom en het contrast met de rechte kavelsloten en weteringen
- behouden van de vrije ligging in het landschap (in tegenstelling tot de Vlist nooit gebruikt als ontginningsbasis, dus nooit bebouwd)
- handhaven van de hogere ligging dan het omliggende ingeklonken veenweidelandschap.

Zichtlijnen

Zowel Gouda, Haastrecht als Schoonhoven hebben een panorama aan zichtlijnen vanuit de stad richting het landschap. Andersom vormen de plaatsen herkenbare silhouetten in het landschap.

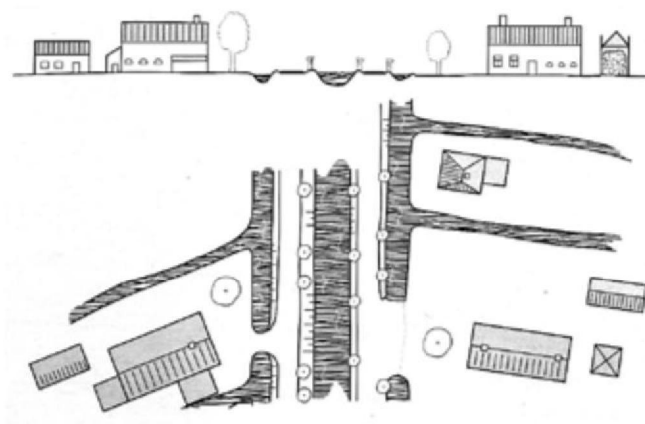
De richtlijn *continuïteit van karakter* betekent voor de zichtlijnen het:

- bewaren van de zichtrelatie tussen de steden en het landschap en vice versa.

B. Behoud van uitzonderlijke kwaliteit

Gebiedseenheid Middengebied Krimpenerwaard.

Doorsnede polderlint Benedenkerk: met een dubbele ontginningsas.

Lintdorp het Beijersche: met een dubbele ontginningsas.

Polderlint Achterbroek.

Polderlint Vlist.

B. Behoud van uitzonderlijke kwaliteit

Het middengebied van de Krimpenerwaard is aangemerkt als 'kroonjuweel': het is een ruimtelijke eenheid met een zeer gave, zeldzame en kwetsbare cultuurhistorische samenhang in tijd en ruimte.

Gebiedseenheden

Middengebied Krimpenerwaard

Het middengebied van de Krimpenerwaard is een ruimtelijke eenheid met een heldere begrenzing die bestaat uit landscheidingskaden, vaarten en vlieten. De cope-verkaveling en het watersysteem zijn nog grotendeels intact en bepalend voor de maat van de openheid, het regelmatige landschapspatroon (opgebouwd uit achtereenvolgens een ontginningsbasis, open gebied en een achtergrens) en de oost-west georiënteerde nederzettingsstructuur. Het centrumgebied heeft een waterrijk karakter. Erfbeplanting, rijen knotwilgen en het opgaand groen van eendenkooien en geriefbosjes maken het vlakke veenweidelandschap ervaarbaar. De kilometers lange bebouwingslinten contrasteren met de openheid van het veenweidegebied en hebben door de vele open spaties in het lint een sterke relatie met het landschap.

De richtlijn *behoud van uitzonderlijke kwaliteit* betekent voor dit ensemble het:

- intact houden van de heldere begrenzing van het centrumgebied (te weten: Gouderakse Landscheiding, Ouderkerkse Landscheiding, Molenvliet, Ringvaart, Slingerkade en de waterloop langs de N207);
- versterken van de samenhang tussen alle onderdelen binnen deze ruimtelijke eenheid: waterlopen, landscheidingen, kavelstructuur en monumentale boerderijlinten, veenputten, eendenkooien;
- behouden en versterken van het contrast tussen het centrumgebied en de randen van de Krimpenerwaard. Dit uit zich ruimtelijk in bredere poldersloten, smallere kavels en de aanwezigheid van oost-west georiënteerde bebouwingslinten met doorzichten naar het landschap;
- in stand houden van de karakteristiek van het regelmatige ontginningspatroon, opgebouwd uit een ontginningsbasis, open gebied en een achtergrens;

- behouden en versterken van het profiel en de beplanting van wegen en waterlopen.

Bebouwingslinten

In het middengebied zijn twee typologieën van bebouwingslinten te onderscheiden: het polderlint met een enkele ontginningsas (Achterbroek, Berkenwoude en Koolwijk) en die met een dubbele ontginningsas (Het Beijersche en Benedenkerk).

De richtlijn *behoud van uitzonderlijke kwaliteit* betekent voor deze linten het:

- volgen van de punten bij de richtlijn A. *continuïteit van karakter* voor **polderlinten**, met aanvullend het behouden van de bestaande breedte en de opbouw van het profiel en de beplanting van wegen en waterlopen, het behouden van monumentale bebouwing en het openhouden van de bestaande spaties in de polderlinten.

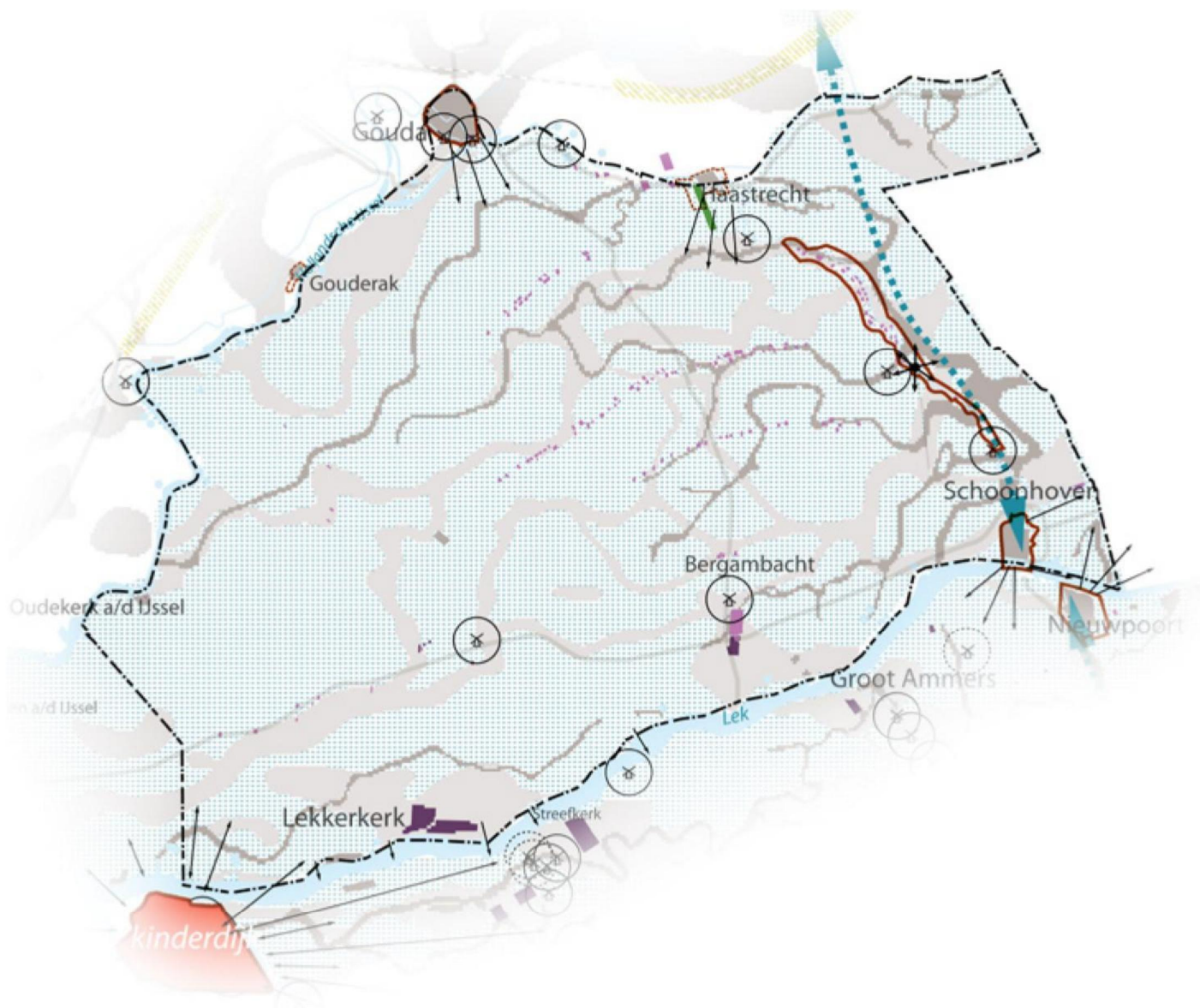
Landschappelijke elementen

Eendenkooien

In het middengebied liggen de eendenkooien Kooilust bij Berkenwoude en Nooitgedacht (of de kooi van Verstoep), eveneens bij Berkenwoude.

De richtlijn *behoud van uitzonderlijke kwaliteit* betekent voor de eendenkooien in het middengebied het:

- volgen van de punten bij de richtlijn A. *continuïteit van karakter* voor **eendenkooien**, met aanvullend het behouden van de fysieke eendenkooi; het water en de omringende beplanting.

Regioprofielen Cultuurhistorie Zuid-Holland: themakaart

- Grenzen Topgebied
- Zichtlijnen
- Beschermde gezichten:**
- Werelderfgoed
- Beschermd stadsgezicht
- Landgoed
- Molens met biotoop
- Verdedigingslijnen:**
- Oude Hollandse Waterlinie
- Fort met schootsveld
- Archeologie:**
- Archeologie: verwachting zeer groot
- Archeologie: verwachting redelijk tot groot
- Archeologie: waarde zeer hoog
- Archeologie: waarde hoog
- Water

Thema's

Naast sturing op gebieden is er ook provinciaal beleid voor een aantal thema's. Deze thema's betreffen steeds één specifieke cultuurhistorische of landschappelijke waarde die door de provincie verspreid voorkomt, ook buiten de topgebieden.

Voor twee thema's bestaan specifieke provinciale richtlijnen (molens, archeologie). Zie hiervoor hoofdstuk 3. Voor andere thema's is beleid in ontwikkeling (landgoederen) of bestaat het voornemen daartoe (par. 1.6).

Geschiedenis van het landschap

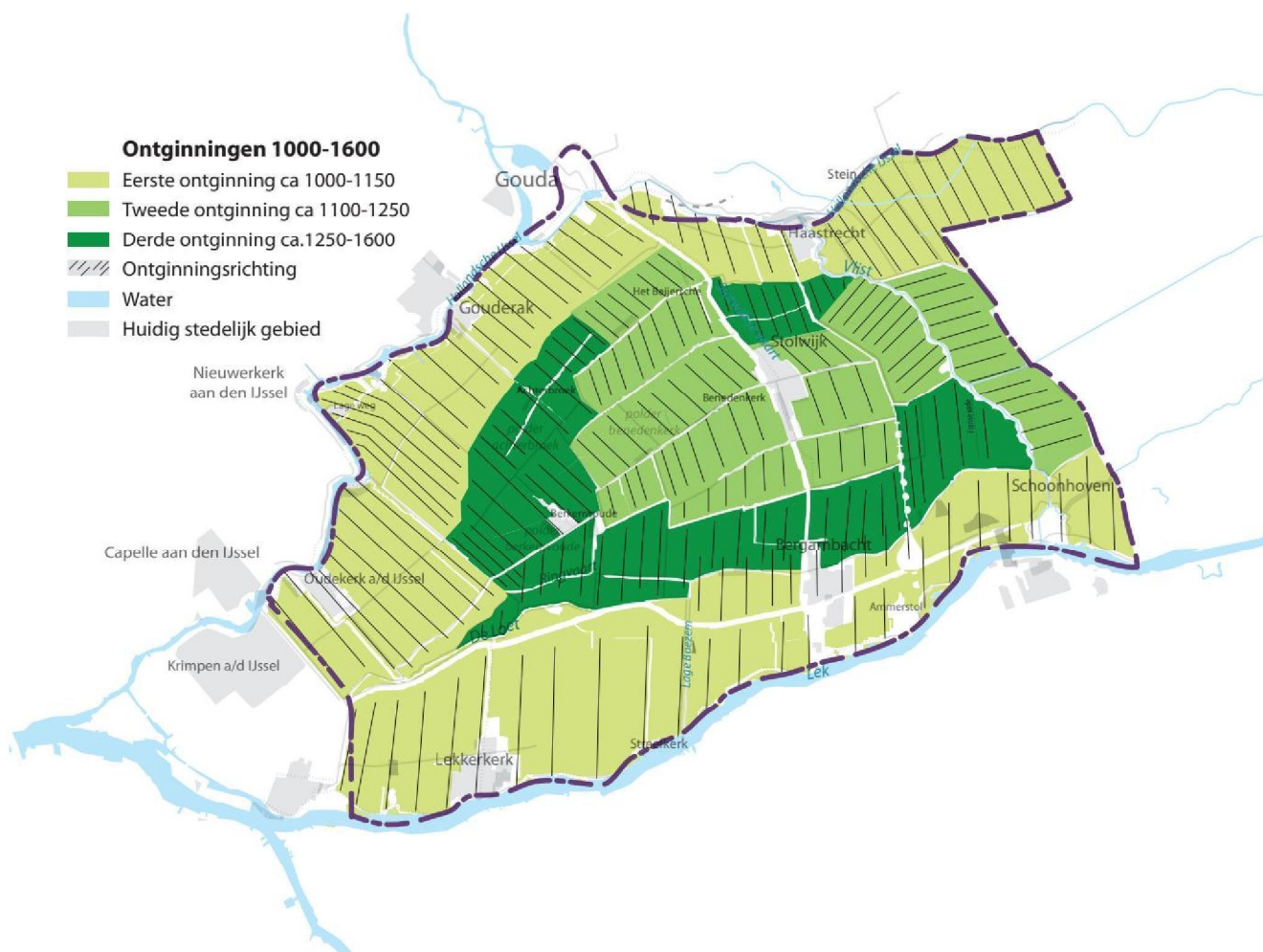
Het landschap van de Krimpenerwaard dat onderzoeker van Lohuizen in 1927 prees (zie kadertekst bij de gebiedstypering) is de resultante van een aantal natuurlijk en culturele transformaties en ingrepen. Het door de natuur gevormde landschap is te herkennen in de elementen die (nog steeds) structurerend zijn voor de Waard: de oost-west-oriëntatie van de rivieren Lek en Hollandsche IJssel, de dekzandondergrond (met langs de Lek enkele rivierduinen of donken) en daarop een dik veenpakket. Voor het ontstaan van deze landschappelijke onderlegger waren drie factoren van invloed.¹ Ten eerste de miljoenen jaren oude basis. Dit flauw naar het westen hellende, lichtgolvende dekzandgebied ontstond in de tijd dat de Noordzee droog lag en een weerbarstig toendraklimaat heerste. De donken die plaatselijk in het zuidelijk deel van de Krimpenerwaard aan de oppervlakte komen (bij Lekkerkerk/Opperduit) zijn herkenbare elementen van de reliëfrijke ondergrond. Op deze donken vestigden zich in de prehistorie de eerste bewoners (6000 tot 2000 jaar geleden). Onder invloed van het warmere klimaat na de ijstijden begon de zeespiegel te rijzen. Daardoor werd de afwatering van de globaal oost-west stromende rivieren aan de kust gestremd. Als gevolg van het stagnerende water kon nu achter de kust, die ten westen van de huidige kustlijn lag, veenvorming optreden op het dekzand. Er ontstond een zoet, moerassig milieu waarin de ene laag afgestorven planten op de andere zank. Door gebrek aan zuurstof in deze lagen verteerde het materiaal maar voor een deel en aldus werd een veenlaag gevormd.

Deze veenvorming is de tweede en belangrijkste natuurlijke factor die van invloed is geweest op het landschap van de Krimpenerwaard er kwam een drassig gebied tot stand met sterke niveauverschillen en dicht begroeid met bos en struikgewas. De aanwezigheid van het dikke veenpakket is bepalend geweest voor het latere gebruik en de verkaveling van het land. De derde factor heeft te maken met de oostwest-oriëntatie van de rivieren. De rivieren vormen het raamwerk voor de latere ontginningen. Op de iets hoger gelegen oeverafzettingen vestigden zich in de Middeleeuwen de eerste kolonisten. Ze gebruikten de oevers als bases voor een systematische ontginning van het

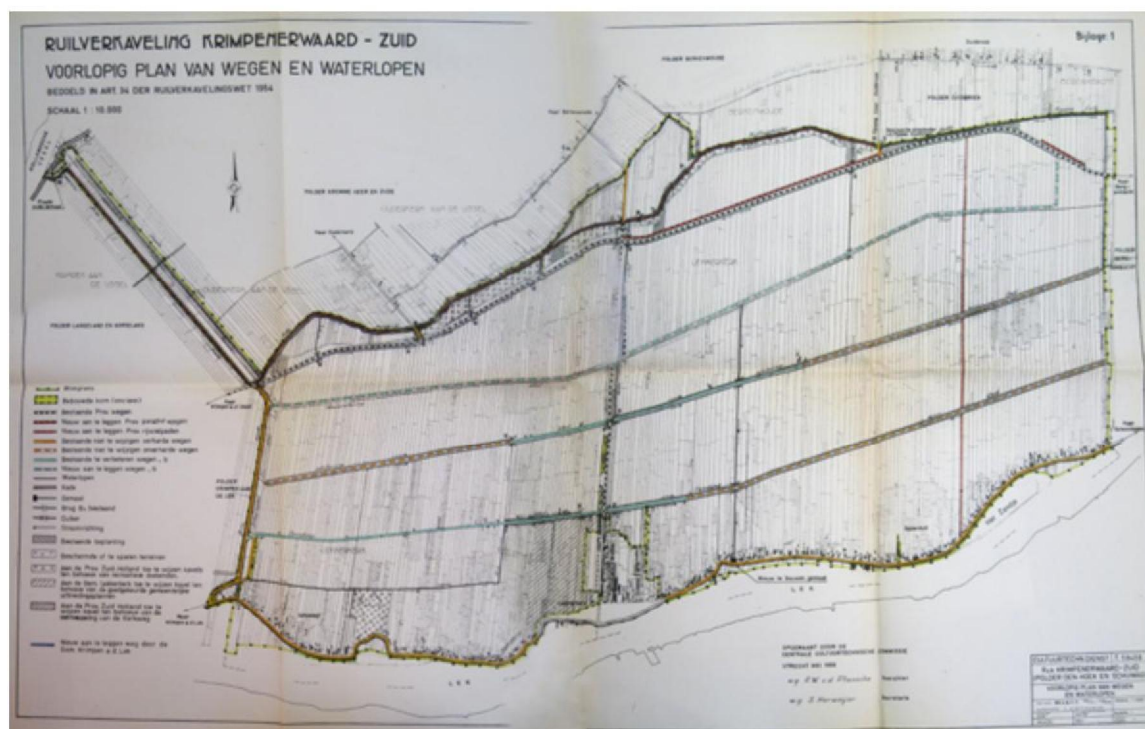
achterliggende moerasland.

Middeleeuwse inrichting: ontginning in drie fasen

Natuurlijke factoren vormden de ondergrond en bepaalden het ruimtelijke raamwerk van de Krimpenerwaard. Kolonisten startten vanaf de Middeleeuwen de ontginning en inrichting. In drie fasen werd het bosrijke veenmoeras getransformeerd in een volledig verkaveld cultuurland. Per fase is een bepaalde vorm van veenontginning herkenbaar: vrije opstrek, regelmatige cope-ontginningen en grillige restverkavelingen. In de eerste fase (ca. 1000-1150) werd begonnen met ontginningen vanaf de oevers langs de Lek, de IJssel en de Vlist. Deze gronden lagen wat hoger en waren geschikt voor bewoning. De ontginning hield primair in dat evenwijdige sloten werden gegraven vanuit de ontginningsbasis, om zo het veen te ontwateren en agrarische percelen (akkerland) te krijgen. De dieptemaat van de kavels was nog niet vastgesteld. De kavels hadden een zogenaamde 'vrije opstrek' en waren verschillend in lengte. Wateroverlast vanuit de nog niet ontgonnen gebieden werd tegengegaan door het opwerpen van zij- en achterkades. Ook de latere tiendwegen hadden een waterkerende functie, al bestaat daar in de literatuur geen consensus over.² In het westelijk deel van de Krimpenerwaard gebruikten de kolonisten vanuit beide oeverbases het veenstroompje de Loet als achtergrens. In het oostelijk deel van de Waard werd de begrenzing pas vastgesteld toen het middengebied op meer systematische wijze ontgonnen werd. De Gouderakse Landscheiding was bijvoorbeeld de vastgestelde achtergrens van ontginningsbasis Het Beijersche en werd automatisch de achtergrens voor de ontginning vanuit Gouderak. Het in cultuur brengen van het middengebied (ca. 1100-1250) werd projectmatig aangepakt. Het moerassige gebied werd volgens een vaste maatvoering door de landsheer (graaf van Holland of bisschop van Utrecht) ter ontginning uitgegeven aan ondernemende tussenpersonen, zogenaamde *copers*. Vervolgens werden deze gronden door de *coper* in kavels verdeeld onder kolonisten die de gebieden ontgonnen. De wederzijdse rechten en plichten (omvang van de ontginning,

De verschillende ontginningsfasen van de Krimpenervaard.

Ruilverkaveling Krimpenervaard-Zuid, plan van wegen en waterlopen, jaren zestig.

belastingbetaling aan de landsheer, bestuurlijke aangelegenheden) werden vastgelegd in een contract, de *cope*. De bouwsteen van de cope-ontginning was een kavel met een basismaat van circa 1250 meter lang en 115 meter breed. De boerenbedrijven of 'hoeves' op deze kavels waren dus gemiddeld veertien hectare groot. Een ontginningseenheid bestond uit meerdere van deze hoeves. De hoeve was als maat voor het in cultuur brengen van het landschap het uitgangspunt. Bij restructies, bijvoorbeeld wanneer de regelmatige verkaveling botste op een kronkelige veenstroom, vond aanpassing plaats. Langs de ontginningsbasis kwam op de kop van de kavel de boerderij. Zo ontstonden de karakteristieke kilometerslange bebouwingslinten: Het Beijersche, Benedenkerk, Bovenkerk, Koolwijk en Schoonouwen. De gelijknamige polders zijn ontstaan als cope-ontginningen, net als een aanzienlijk deel van de polders langs de Vlist (Vlist Oost- en Westzijde en Bonrepas). De toepassing van het cope-systeem is ruimtelijk van grote invloed geweest. De verkaveling is nog grotendeels intact en bepalend voor de maat van de openheid, het regelmatige landschapspatroon (ontginningsbasis – open terrein – achtergrens) en de nederzittingsstructuur. De laatste fase in de ontginning van de Krimpenerwaard (ca. 1250-1600) was de invulling van de veenwildernis, die tussen de randontginningen en het middengebied over was gebleven. De lintdorpen Achterbroek en Berkenwoude hebben onder andere als ontginningsbases van deze restgebieden gefunctioneerd. De verkaveling is onregelmatig. Het maatsysteem van de cope was hier niet toepasbaar. Het waren plekken waar verschillende verkavelingsrichtingen bij elkaar kwamen en ontginningsassen aan elkaar werden geregend. De kenmerkende scherpe hoeken of bajonetten in de verkaveling zijn elementen afkomstig uit deze derde fase van ontginning.

'Geoctroyeerde vervening' (1797-1813)

Bijzonder is de aanwezigheid van enkele voorbereidende werken van een 'Geoctroyeerde vervening'. Dit achttiende-eeuwse project om het hart van de Krimpenerwaard te vervenen werd, door de slechte kwaliteit turf, begin negentiende eeuw stopgezet, maar liet nog wel haar sporen achter. Een ringvaart met bijbehorende kaden omsluit

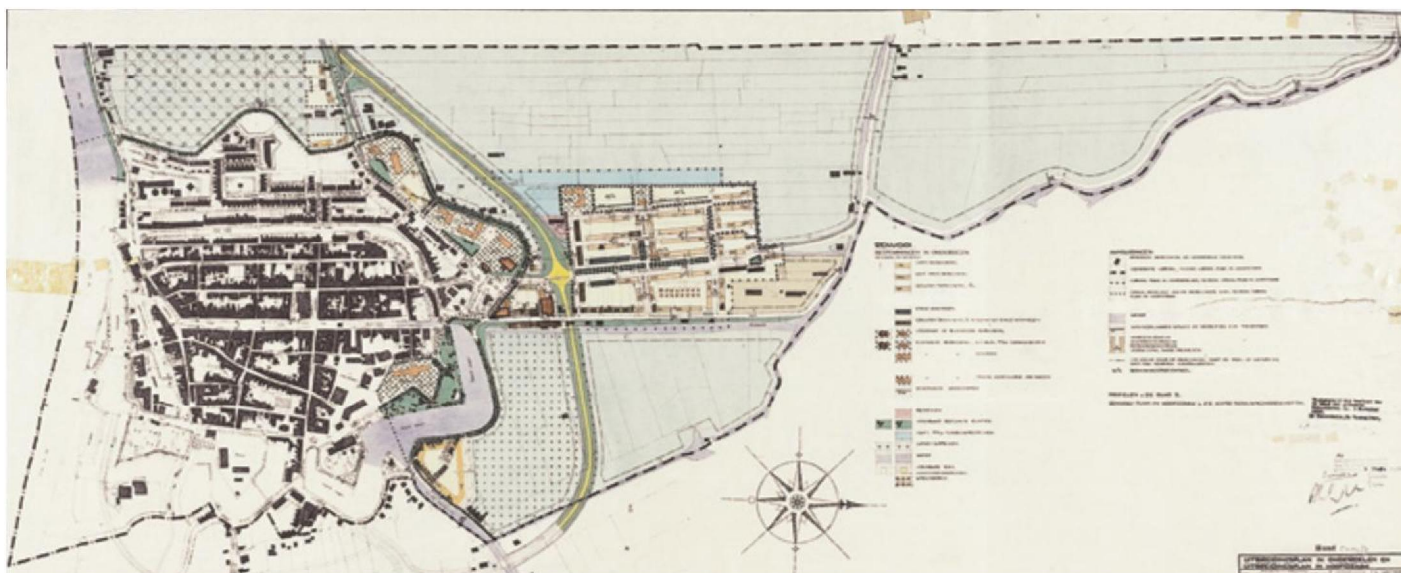
nog steeds het centrale deel van de waard en ook de sluishoofden van een sluis in de ringvaart in Berkenwoude zijn nog intact. Ook de Stolwijker Vaart met de vier gietijzeren ophaalbruggen en Stolwijkersluis aan de Hollandsche IJssel waren onderdeel van het verveningsplan.

Gebruik en afwatering

De Krimpenerwaard werd ontgonnen door sloten te graven en het gebied te ontwateren. Het veen klonk in door de onttrekking van water en oxideerde als gevolg van akkerbouw. Tegelijkertijd was er sprake van een stijging van het (gemiddelde) peil van de rivieren. Het veen, aanvankelijk hoger gelegen dan de kleiige oevers langs de rivier, kwam nu lager te liggen. De bodemdaling maakte het aanleggen van dijken langs de rivieren als snel na de ontginningen noodzakelijk om het achterliggende land te beschermen tegen overstroming. Afwatering op de rivieren werd verbeterd door aanleg van lange watergangen, boezems en sluizen. Begin vijftiende eeuw werd in de Krimpenerwaard de eerste windmolen gebouwd bij Goudarak. Vele windmolens volgden, later vervangen door gemalen op stoom, diesel en elektriciteit. De bodemdaling gaat ook tegenwoordig nog door: de rivieren liggen nu zelfs hoger dan het omliggende land. Het land is vanaf de ontginning eerst in gebruik genomen voor de akkerbouw (graan) en later, toen het gebied door bodemdaling aanhoudende wateroverlast kreeg, voor de melkveehouderij. Akkerland veranderde in weiland. Nog steeds is het overgrote deel in gebruik als weiland, met een karakteristieke openheid tot gevolg. In de Krimpenerwaard is nooit georganiseerd verveend, in tegenstelling tot andere veenweidegebieden als de Reeuwijkse Plassen. Op kleine schaal gebeurde dit echter wel. Boeren groeven putten midden in de weilanden waar ze voor eigen gebruik veen uit haalden. Met name in het middengebied, waar minder klei in het veen zat, zijn sloten uitgebaggerd en verbreed voor de veenwinning voor brandstof en bemesting.

Steden

In het topgebied Krimpenerwaard liggen drie steden: Schoonhoven en Haastrecht liggen in de Waard, Gouda ligt net ten noorden daarvan op de plek waar de rivieren de Gouwe en Hollandse IJssel samenkomen. Mede dankzij de binnenvaart over deze rivieren groeide Gouda in de middeleeuwen

Bureau Verhagen, Kuiper, Gouwetor en de Ranitz, Uitbreidingsplan Schoonhoven, 1959

Het Westeind op een ansichtkaart (ca. 1920) en 2009.

Gouderak op een ansichtkaart (ca. 1920) en 2009.

uit tot een belangrijke stad. In de binnenstad is nog altijd een groot aantal monumentale gebouwen te vinden, waaronder het stadhuis en de Sint-Janskerk. Ook Schoonhoven ontstond op een strategische plek: waar de Zevender in de Lek uitmondt. Stadswallen omsluiten de oude binnenstad. De in de dertiende eeuw aangelegde haven vormt het middelpunt van de stad. Mede in verband met de ligging aan de Hollandsche IJssel kreeg Haastrecht stadsrechten, maar kwam door concurrentie van Gouda en Schoonhoven nooit tot stedelijk ontwikkeling.

Twintigste-eeuwse ingrepen

De introductie van het stoomgemaal in de tweede helft van de negentiende eeuw had grote gevolgen voor de waterhuishouding en de ontsluiting van de waard. De bergboezems, die vanaf de veertiende eeuw ingezet waren voor tijdelijke wateropslag, werden hierdoor overbodig. Eenzelfde lot ondergingen de vele polder- en boezemmolens. Enkele bergboezems zijn nog herkenbaar, gedeeltelijk als opgaande beselementen in het verder vlakke landschap en ingericht als natuurgebied: de Berkenwoudse Lage Boezem, de Goudse Vliet, de Stolwijker Vliet en de Bergvliet. De stoomkracht had, met de aanleg van de spoorlijn Gouda-Schoonhoven in 1914, tevens een verbetering van de ontsluiting van het gebied tot gevolg. De spoorlijn werd in 1942 opgeheven en op het tracé werd de huidige provinciale weg N207 aangelegd. Ook rond 1950 bij de aanleg van het oostelijk deel van de N210, de tweede provinciale weg door de Krimpenerwaard, werd gebruik gemaakt van het voormalige spoortracé. Vanaf 1850 verdichtten de bebouwingslinten in de waard. De twintigste-eeuwse verstedelijking is vooral zichtbaar in de uiterste westpunt van de Krimpenerwaard, waar Krimpen aan den IJssel inmiddels onderdeel is geworden van de Rotterdamse conglomeraat. Lekkerkerk, Krimpen aan de Lek, Ouderkerk aan den IJssel, Bergambacht, Schoonhoven, Stolwijk en Haastrecht zijn alle gegroeid door de bouw van nieuwe woonwijken.

Vanaf het begin van de twintigste eeuw zijn de rivierdijken in fasen verhoogd. De aanwezige industrie (begonnen met scheepswerven in de achttiende eeuw) ontstaan op de opgehoogde buitendijkse gronden (zellingen) werd geïntensiveerd. In het zuidelijk deel van de

Krimpenerwaard zijn in de jaren dertig waterlopen gedempt en nieuwe wegen aangelegd in het kader van de werkverschaffing. In hetzelfde gebied is in de jaren zestig een ruilverkaveling uitgevoerd (ruilverkaveling 'Krimpenerwaard-Zuid'), om het gebied geschikt te maken voor grootschalige melkveehouderij. Een aantal nieuwe wegen werd aangelegd, waar bebouwing langs kwam, zoals de Tiendweg-west, Wetering West- en Oost, Tiendweg-Oost en de Oudelandseweg. De plek en oriëntatie van de wegen was zorgvuldig uitgekozen. In het landschapsonderzoek dat voorafging aan de ruilverkaveling was de waarde van het landschap onderkend. Uitgangspunt voor de herinrichting was dan ook: 'het handhaven en op verantwoorde wijze plaatselijk aanvullen van de hoofdelementen in het landschap'.³ De nieuwe linten hadden geen grote impact op het landschap: er was gekozen ze langs bestaande landschappelijke lijnen te projecteren: oude tiendwegen en weteringen.

Het Loetbos

De ruilverkaveling voorzag tevens in de aanleg van een bos voor recreatie langs het veenstroompje de Loet. De aanleg van het Loetbos zou pas eind jaren zeventig plaatsvinden, als uitwerking van de rijks- en provinciale aanpak van de 'Randstadgroenstructuur'.⁴ Net als de ruilverkaveling werd ook het Loetbos aangelegd met als basis de bestaande verkavelingsstructuur. In het ontwerp van provinciaal ontwerper **5.1.2e** was de morfologie van het landschap leidend: in het Loetbos werd de opgaande beplanting van inheemse houtsoorten coulissegewijs aangebracht op de lengterichting van de diepe kavels.

1 **5.1.2e** bijdrage aan de structuurvisie voor een deel van de Krimpenerwaard.

2 Geheel duidelijk is de functie van de tiendwegen nog niet. De naam hangt wellicht samen met het Middelnederlandse woord 'tiën', dat trekken of gaan betekent. De meeste tiendwegen zijn, gezien de doorsnijding van de percelen, van later datum dan de verkaveling.

3 Nationaal Archief, Toegang 5.059.01 Beleidsterrein Landinrichting. Toelichting bij het Landschapsplan voor de Ruilverkaveling Krimpenerwaard-Zuid, 1959.

4 Het doel van de Randstadgroenstructuur was het tegengaan van de achteruitgang in kwaliteit van het landelijk gebied als gevolg van toenemende verstedelijkingsdruk. De uitwerking van de Randstadgroenstructuur vond in samenwerking met de rijksnota hiervoor plaats op provinciaal niveau.

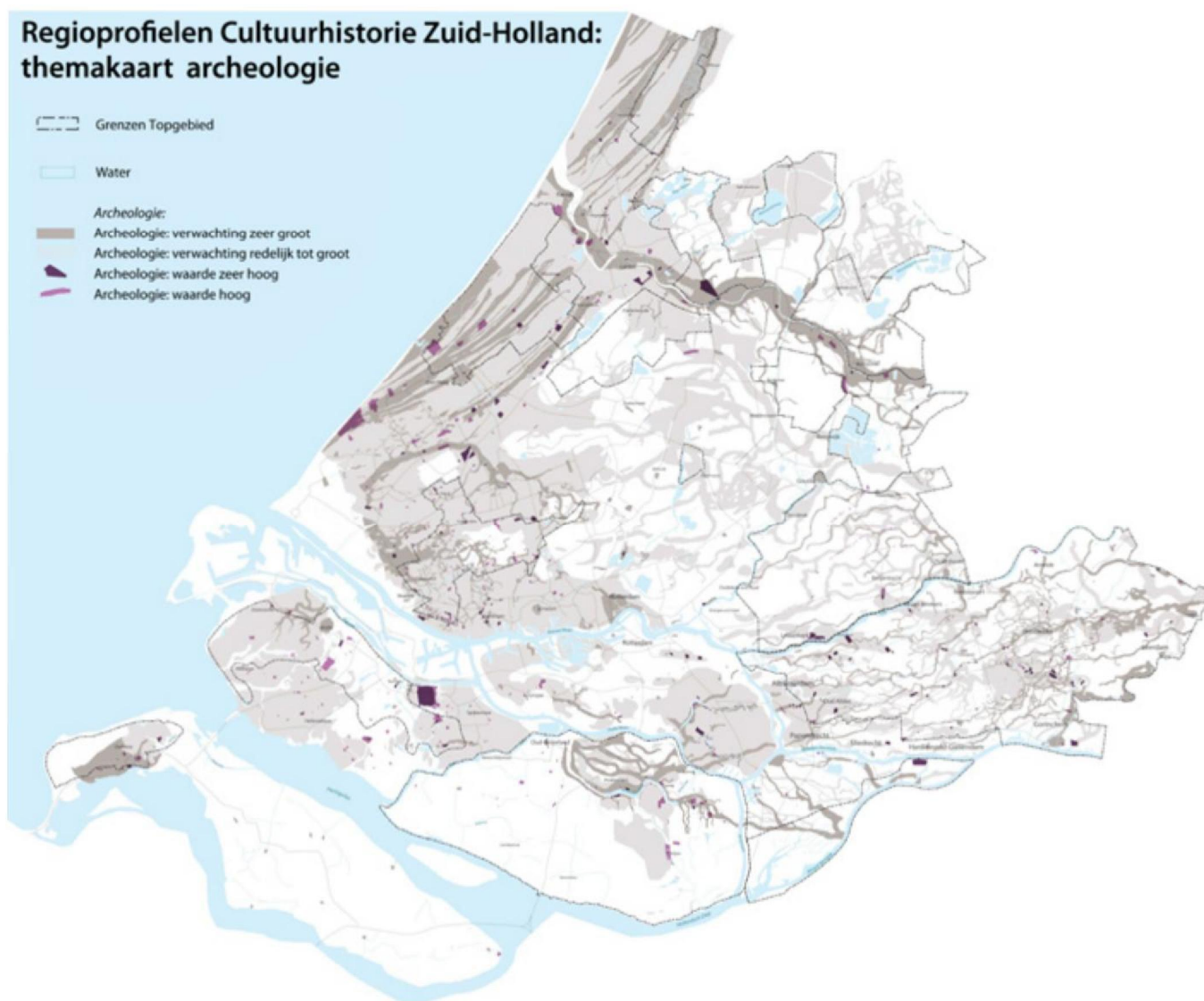
3. Uitwerking sturingsrichtlijn per thema

3.1. Archeologie

Zuid-Holland is een rijk archeologisch gebied. Kenmerkend is een stapeling van landschappen die ieder hun eigen bewonersgeschiedenis kennen. Onder archeologisch erfgoed verstaan wij alle fysieke overblijfselen die bijdragen aan het verkrijgen van inzicht in menselijke samenlevingen uit het verleden. Deze overblijfselen kunnen zowel in de grond (*in situ*) als boven de grond (*ex situ*, in een depot of museum) bewaard zijn gebleven. Bewoningslagen zijn vaak bedekt met klei- en zandafzettingen. In de natte bodem zijn veel vergankelijke organische materialen, zoals hout, leer, botten en zaden, bewaard gebleven. Verlaging van het waterpeil, ruilverkaveling, diepploegen en

natuurinrichting kunnen dit bodemarchief bedreigen. Woningbouw en infrastructurele projecten kunnen leiden tot onherstelbare schade. Een groot deel van de bekende voorraad bewoningssporen is in het verleden al opgegraven of verloren gegaan. Toch bevindt zich nog steeds een aanzienlijke hoeveelheid archeologische sporen in de bodem van Zuid-Holland. Het is van belang hier zeer zorgvuldig mee om te gaan.

In verband met de recente inwerkingtreding van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) is eind 2006 de nota archeologie vastgesteld. Het belangrijkste doel van de nieuwe wet is de bescherming 'van archeologische waarden

Kaart archeologie, conform Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland (www.zuid-holland.nl/chs).

in het bodemarchief. Dit wordt gerealiseerd door archeologie een volwaardige plaats bij ruimtelijke processen te geven. Algemeen uitgangspunt is dat aanwezige of te verwachten archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem te behouden of te onttrekken dienen te worden. Waar bodemverstoring niet is te vermijden is het leidende principe: de initiatiefnemer van de bodemverstoring betaalt het benodigd onderzoek. In verband met dit principe regelt de wet ook de te volgen procedures en de financiering van archeologisch (voor)onderzoek en het eigendom en beheer van archeologische vondsten.

De provincie neemt de zorg voor het archeologisch bodemarchief actief op zich, maar wil nadrukkelijk geen onnodige blokkades opwerpen in het RO-

proces. In de onderstaande tabel is aangegeven welke richtlijnen wij gemeenten meegeven voor archeologie in ruimtelijke planvorming. Daarin wordt aangegeven welke gebieden in onze provincie geselecteerd zijn waar archeologisch onderzoek niet verplicht is en in welke gebieden dat wel noodzakelijk is. Daarbij wordt, conform de kaart van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland (CHS), een onderscheid gemaakt tussen gradaties van bekende en verwachtings-waarden. Hieraan is een getrapte beleid is gekoppeld, oplopend in verplichtingen wat betreft het archeologisch erfgoed. In de Provinciale Onderzoeksagenda Archeologie (POA) hebben wij de ons inziens belangrijkste archeologische thema's en bijbehorende onderzoeksvragen vastgelegd.

Richtlijnen t.a.v. archeologie in ruimtelijke planvorming

Bekende archeologische waarden, conform Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland	Zeer hoge archeologische waarde	1. Verstoring van het gebied is niet toegestaan. 2. behoud en bescherming. 3. geen vrijstelling. 4. opname in de voorschriften, toelichtingen en plankaarten.
	Hoge archeologische waarde	1. in principe geen verstoring. 2. behoud en bescherming staan voorop. 3. Als verstoring onvermijdelijk is zorgdragen voor een afdoende beschermende regeling in plankaart en voorschriften met daarbij een aanlegvergunningstelsel. 4. Verplicht verkennend archeologisch onderzoek als verstorende plannen gaan plaatsvinden (zie onderdeel B, pagina 4). 5. In ruimtelijke plannen in de toelichting de uitkomsten van het verkennend onderzoek vermelden en de conclusies en aanbevelingen t.a.v. de ruimtelijke consequenties opnemen in plankaart en voorschriften. 6. Bij verstorende plannen dienen beperkende maatregelen te worden genomen om archeologisch erfgoed <i>in situ</i> te bewaren.
Archeologische trefkans/verwachting, conform Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland	Zeer grote verwachting van archeologische sporen	1. in principe geen verstoring. 2. behoud en bescherming staan voorop. 3. Als verstoring onvermijdelijk is zorgdragen voor een afdoende beschermende regeling in plankaart en voorschriften met daarbij een aanlegvergunningstelsel. 4. Verplicht verkennend archeologisch onderzoek als verstorende plannen gaan plaatsvinden (zie onderdeel B, pagina 4). 5. In ruimtelijke plannen in de toelichting de uitkomsten van het verkennend onderzoek vermelden en de conclusies en aanbevelingen t.a.v. de ruimtelijke consequenties opnemen in plankaart en voorschriften. 6. Bij verstorende plannen dienen beperkende maatregelen te worden genomen om archeologisch erfgoed <i>in situ</i> te bewaren. 7. Aangetroffen archeologische waarden worden gemeld aan B&W van de gemeente. De burgemeester informeert de RACM en de provincie.
	Redelijk tot grote verwachting van archeologische sporen	1. in principe geen verstoring. 2. Als verstoring onvermijdelijk is zorgdragen voor een afdoende beschermende regeling in plankaart en voorschriften met daarbij een aanlegvergunningstelsel. 3. Verplicht verkennend archeologisch onderzoek als verstorende plannen gaan plaatsvinden (zie onderdeel B, pagina 4). 4. In ruimtelijke plannen in de toelichting de uitkomsten van het verkennend onderzoek vermelden en de conclusies en aanbevelingen t.a.v. de ruimtelijke consequenties opnemen in plankaart en voorschriften. 5. Bij verstorende plannen dienen beperkende maatregelen te worden genomen om archeologisch erfgoed <i>in situ</i> te bewaren. 6. Aangetroffen archeologische waarden worden gemeld aan B&W van de gemeente. De burgemeester informeert de RACM en de provincie.
	Lage verwachting van archeologische sporen	1. Geen beperkende maatregelen.

Om verwachtingswaarden zoals de kaart die presenteert nader te kunnen duiden, is archeologisch vooronderzoek noodzakelijk. Wij streven naar een hoge kwaliteit van het archeologische onderzoek in alle stadia van de uitvoering. Uitgangspunt is dat met behulp van gedegen vooronderzoek zowel de risico's voor het archeologisch erfgoed als voor de ruimtelijke ontwikkeling beter in kaart kunnen worden gebracht. De waarden dienen bij voorkeur in een zo vroeg mogelijk stadium in kaart te worden gebracht om plaanpassing of beschermende maatregelen mogelijk te maken zodat behoud "in situ" gerealiseerd kan worden.

Uit analyse n.a.v. het opstellen van de Provinciale Onderzoeksagenda Archeologie (POA) blijkt dat in een groot deel (55 %) van de provincie archeologisch onderzoek niet verplicht is.

Archeologisch onderzoek is in ieder geval niet nodig als bij bodemverstoring geen archeologische waarden of verwachtingswaarden dreigen te worden verstoord of als de werkzaamheden niet dieper worden uitgevoerd dan 30 cm onder het maaiveld. Om kleine bouwprojecten niet te belasten met (relatief) hoge onderzoekskosten, is er tevens een vrijstellingsbeleid voor plangebieden kleiner dan 100m² (mits niet gelegen binnen op de CHS gewaardeerde terreinen).

Indien uit archeologisch onderzoek blijkt dat de archeologische sporen uit de periode na 1600 dateren, wordt daar geen bijzonder provinciaal belang aan gehecht. De gemeentelijke overheid kan in dergelijke gevallen echter eventueel anders besluiten met het oog op de lokale geschiedenis.

Nadere informatie bij uitgangspunten archeologie

Verkennd archeologisch onderzoek

In ruimtelijke plannen dient aandacht te worden besteed aan de conclusies en de eventuele ruimtelijke consequenties van een eventueel inventariserend booronderzoek/verkennd onderzoek. Wij hanteren als provincie de volgende minimeisen voor inventariserend booronderzoek, te weten 10 boringen per hectare, minimaal tot 2m –MV (maaiveld), iedere tiende boring doorgezet tot 4m –MV. De aanwezigheid van houtskool, botmateriaal, bewerkt vuursteen en/of artefacten e.d. beschouwen wij als indicatoren voor een archeologische vindplaats.

Archeologisch onderzoek is niet nodig als:

- aangetoond is dat er geen archeologische (verwachtings)waarden aanwezig zijn;
 - werkzaamheden vergunningvrij op basis van het Bouwbesluit kunnen worden uitgevoerd;
 - werkzaamheden niet dieper worden uitgevoerd dan 30 cm onder het maaiveld met uitzondering van gebieden met bekende archeologische waarden.
 - het plan een omvang kent van minder dan 100 m². Deze plannen zijn in beginsel vrijgesteld van archeologisch onderzoek.
- Binnen historische stads- en dorpskernen zoals weergegeven in kaart 1A Archeologie, Kenmerken van de CHS kan geen vrijstelling worden verleend.

3.2. Molens en molenbiotopen

Molens zijn nauw verbonden met de geschiedenis van Nederland en Holland in het bijzonder. Ons land telde in de 19e eeuw nog ruim 10.000 molens. Thans zijn er nog ruim 1.140 wind- en watermolens over en 230 daarvan staan in Zuid-Holland. De molens deden of doen dienst ten behoeve van het malen van graan, het zagen van hout, het vervaardigen van papier, enz. Daarnaast waren zij essentieel voor het bemalen van de polders. Die laatste functie blijkt, met de regelmatig terugkerende wateroverlast in ons land, nog steeds van wezenlijk belang. Met de komst van de industriële revolutie werd de economische rol van de molens minder belangrijk. De stoommachine en later de elektromotor namen de functie van de door wind of water aangedreven molens over. Talloze molens werden gesloopt of raakten in verval. In 1923 werd de vereniging De Hollandsche Molen opgericht. Na de Tweede Wereldoorlog is wetgeving opgesteld ter bescherming van molens en andere monumenten. De Monumentenwet van 1961 vormde in dit opzicht een mijlpaal. Tegenwoordig is meer dan 95% van de Nederlandse molens als Rijksmonument beschermd. Er is sprake van traditionele windmolens, ter onderscheiding van de moderne windmolens, windturbines, voor elektriciteitsopwekking.

Molenbiotop en verankering in het planproces

Een molenbiotop kan gedefinieerd worden als het gebied rondom de molen dat van essentieel belang is voor de vrije windvang en het zicht op de molen. Om dit gebied te begrenzen is een molenbeschermingszone ingesteld met een straal van 400 meter vanuit het middelpunt van de molen. Beplanting, gebouwen of andere obstakels beperken niet alleen het optimaal functioneren, het rendement, maar ook de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van een molen. Om de molenbiotop stevig te verankeren in het planproces, heeft de provincie Zuid-Holland al in 1998 speciale goedkeuringscriteria opgesteld voor het toetsen van gemeentelijke bestemmings-, stadsvernieuwings- en structuurplannen. Deze

Provinciale Richtlijn Traditionele Windmolens is in 2002 verduidelijkt en wordt nu aangeduid als Goedkeuringscriteria Molenbiotop en is verwerkt in de provinciale Verordening Ruimte (artikel 13). Dit betekent dat beperkingen worden gesteld aan de hoogte van nieuwe bebouwing en beplanting.

Voor het bepalen van de maximale bouwhoogte is onderscheid gemaakt in molens die binnen de bebouwingscontour van het stedelijk gebied zijn gelegen en molens die daar buiten zijn gelegen. Verder is onderscheid gemaakt tussen molens met een normale molenbiotop en molens met een bijzondere molenbiotop. De categorie "molens met een bijzondere molenbiotop" omvat enkele incomplete molens, opnieuw opgebouwde molens en verplaatste molens. Ook deze molens vallen onder het provinciaal belang. De vormgeving van de molenbiotop wordt hier onder voorwaarden echter overgelaten aan de gemeente, omdat het niet mogelijk is voor deze molens een eenduidige regeling op te stellen. Per molen is maatwerk mogelijk, waarbij de richtlijnen voor de "normale molenbiotop" het uitgangspunt vormen.

Criteria Molenbiotop (cf. Ontwerp Verordening Ruimte, 22 september 2009, Artikel 13)

Lid 1 molenbiotop

Bestemmingsplannen voor gronden gelegen binnen de molenbiotop van traditionele windmolens, zoals aangeduid op kaart 11, moeten de vrije windvang en het zicht op de molen voldoende garanderen. Daartoe worden in de bestemmingsplannen regels opgenomen die voldoen aan de volgende voorwaarden:

- a) binnen de straal van 100 meter, gerekend vanuit het middelpunt van de molen, mag geen nieuwe bebouwing worden opgericht of beplanting aanwezig zijn, hoger dan de onderste punt van de verticaal staande wiek;
- b) binnen de straal van 100 tot 400 meter, gerekend vanuit het middelpunt van de molen, moet wat betreft nieuwe bebouwing en beplanting het volgende zijn geregeld:
 - i Als de molen is gelegen buiten de bebouwingscontour (zoals aangegeven op kaart 1) mag de maximale hoogte niet meer bedragen dan 1/100ste van de afstand tussen bouwwerk en beplanting en het

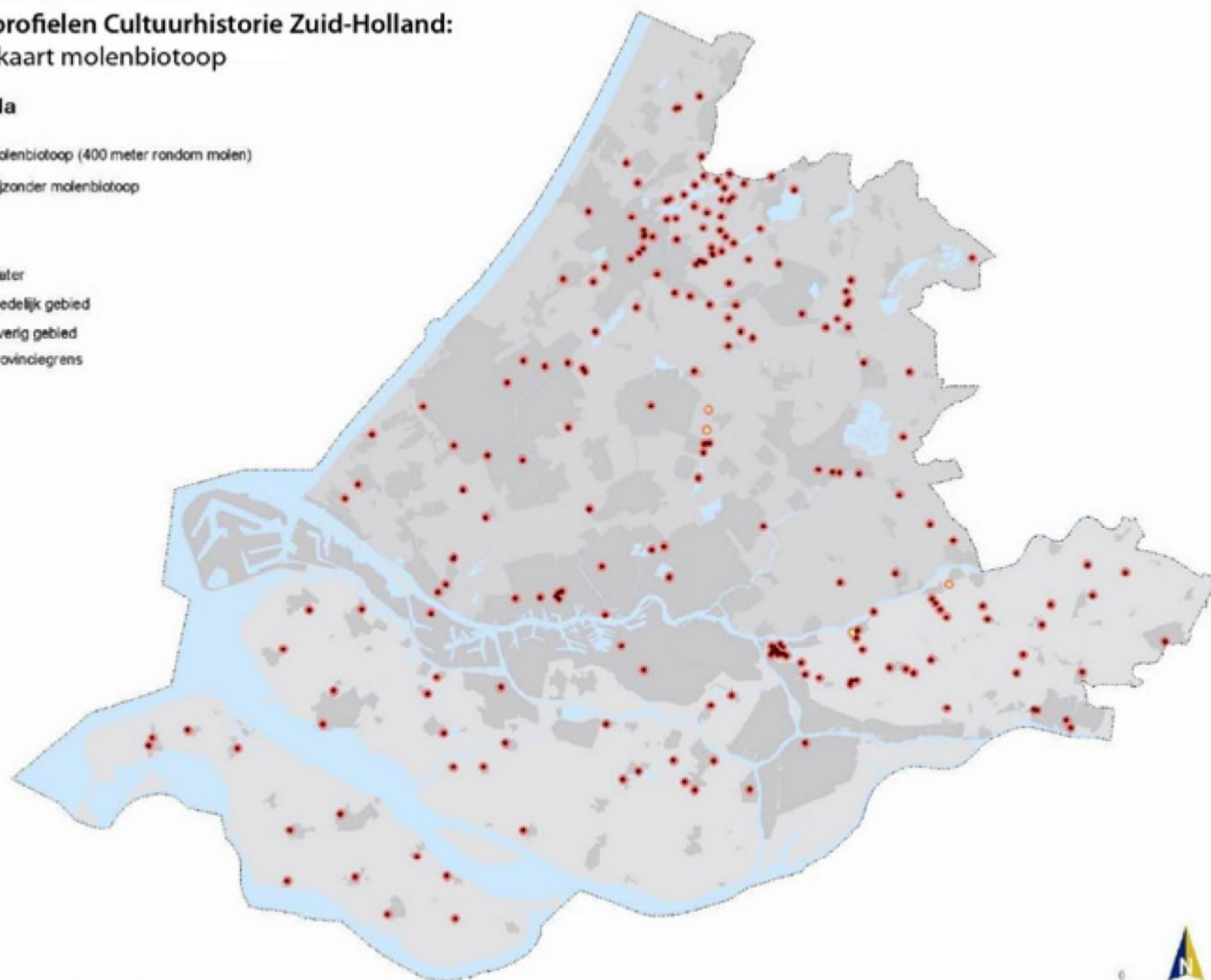
Regioprofielen Cultuurhistorie Zuid-Holland: themakaart molenbiotoop

Legenda

- Molenbiotoop (400 meter rondom molen)
- Bijzonder molenbiotoop

Overig

- Water
- Stedelijk gebied
- Overig gebied
- Provinciegrens

PZH_VOS_VerordeningRuimte_ontwerp_kaart11_22092009

Regioprofielen Cultuurhistorie Zuid-Holland, themakaart molenbiotoop
(cf. Ontwerp Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland dd. 22-09-2009, kaart 11)

- middelpunt van de molen, gerekend met de hoogtemaat van de onderste punt van de verticaal staande wiek (1 op 100-regel).
- ii Als de molen is gelegen binnen de bebouwingscontour (zoals aangegeven op kaart 1) mag de maximale hoogte van bebouwing en beplanting niet hoger zijn dan 1/30ste van de afstand tussen bouwwerk en beplanting en het middelpunt van de molen, gerekend met de hoogtemaat van de onderste punt van de verticaal staande wiek (1 op 30-regel).
- iii Als de onder i en ii bedoelde molenbeschermingszone zowel binnen als buiten de bebouwingscontour is gelegen, dan geldt het volgende:
- Molen binnen de bebouwingscontour: Binnen en tot de bebouwingscontour geldt de 1 op 30-regel. De toegepaste bebouwings- en beplantingshoogte op deze grens wordt buiten de bebouwingscontour horizontaal doorgetrokken tot daar, waar op grond van de berekening voor een molen buiten de bebouwingscontour een grotere hoogte kan worden toegestaan (1 op 100-regel, gerekend met de hoogtemaat van de onderste punt van de verticaal staande wiek).
 - Molen buiten de bebouwingscontour: Tot de bebouwingscontour geldt de 1 op 100-regel, gerekend met de hoogtemaat van de onderste punt van de verticaal staande wiek. De toegestane bebouwings- en beplantingshoogte op deze grens is het vertrekpunt voor de 1 op 30-lijn (vanaf dit punt moet een schuine lijn worden getrokken met een stijging van steeds 1 meter hoogte per 30 meter afstand).

- b) zeker is gesteld dat de belemmering van de windvang en het zicht op de molen door maatregelen elders in de molenbeschermingszone worden gecompenseerd.

lid 3 molens met een bijzondere molenbiotoop

Bestemmingsplannen voor gronden gelegen binnen de molenbiotoop van traditionele windmolens, aangeduid op kaart 11 als molens met een bijzondere molenbiotoop, moeten de vrije windvang en het zicht op de molen voldoende garanderen. Daartoe worden in de bestemmingsplannen regels opgenomen die voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a) de molenbiotoop omvat een cirkel met een straal van 400 meter, gerekend vanuit het middelpunt van de molen;
- b) binnen de molenbiotoop gelden door de gemeente te bepalen beperkingen voor de hoogte van nieuwe bebouwing en beplanting, waarbij zowel rekening wordt gehouden met het belang van de molen als de belangen van bestaande functies en bebouwing.

lid 4 aanpassing kaart door GS

Gedeputeerde Staten kunnen kaart 11 behorende bij deze verordening aanpassen, indien daartoe aanleiding bestaat in verband met veranderingen in de staat of de omgeving van een molen.

Lid 2 uitzondering voor situaties met bestaande beperkingen

In afwijking van het bepaalde in lid 1 onder b is het oprichten van nieuwe bebouwing mogelijk als:

- a) er sprake is van een situatie waarin vrije windvang en het zicht op de molen reeds beperkt zijn door bebouwing, zolang de vrije windvang en het zicht op de molen niet verder worden beperkt, óf:

Colofon

Dit project is, in opdracht van de provincie Zuid-Holland, uitgevoerd door Urban Fabric BV, in samenwerking met Steenhuis stedenbouw/landschap, beide gevestigd te Schiedam. Verder werd landschapsarchitect 5.1.2e (RBOI, Rotterdam) als adviseur betrokken. Het projectteam bestond uit de volgende personen: 5.1.2e

5.1.2e (allen Urban Fabric BV / Steenhuis stedenbouw/landschap) en 5.1.2e (RBOI, Rotterdam). De concepttekst van de gebiedsbeschrijvingen en sturingsrichtlijnen werd becommentarieerd door 5.1.2e (5.1.2e Amsterdam).

Vanuit de provincie Zuid-Holland is het project begeleid door 5.1.2e

5.1.2e Via een aantal workshops hebben tevens de volgende provinciale

medewerkers een bijdrage geleverd: 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e Extern

advies op het ontwerp van de Regioprofielen Cultuurhistorie is gegeven door

5.1.2e (Erfgoedhuis Zuid-Holland) en 5.1.2e (gemeente Midden-Delfland)

Den Haag, 2009

To: 5.1.2e e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e i.1.2e | 5.1.2e @wing.nl; 5.1.2e .1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e 1.2e
Sent: Tue 3/25/2025 8:05:04 AM
Subject: RE: afstemming cultuurhistorie landschap OER ZH - do. 3 april
Received: Tue 3/25/2025 8:05:00 AM

Dag allemaal,

Mooi, dat het 3 april kan.
@ 5.1.2e kan jij dan ook?

En wat kunnen we doen om het voor te bereiden, zodat we stap verder komen voor landschap/erfgoed?

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: dinsdag 25 maart 2025 08:56
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: afstemming cultuurhistorie landschap OER ZH

Beste 5.1.2e,

5.1.2e en ik zijn die dag op het provinciehuis. 5.1.2e vermoedelijk ook, maar dat kan ik nog niet helemaal opmaken uit haar agenda.
Ben jij ook van plan naar Den Haag te komen? In dat geval kan ik je aanmelden bij de receptie en voeg ik je toe aan een afspraak die ik zelf even had aangemaakt om alvast een zaaltje voor het overleg te regelen (zaaltje is van 14-16u beschikbaar).

Groeten,
5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
Verzonden: maandag 17 maart 2025 16:52
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: afstemming cultuurhistorie landschap OER ZH
Tijd: donderdag 3 april 2025 14:00-16:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Ik weet niet of we twee uur nodig hebben. Maar als dat niet zo is, denk ik dat ik met 5.1.2e nog wel eea te bespreken heb.
Dit is live in Den Haag neem ik aan?
5.1.2e

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)

[Nu deelnemen aan de vergadering](#)

Vergadering-id: 5.1.2e
Wachtwoordcode: 5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

To: 5.1.2e 1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
Cc: 5.1.2e e | 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e i.1.2e | 5.1.2e @wing.nl]
From: 5.1.2e 1.2e
Sent: Tue 4/1/2025 8:32:57 AM
Subject: RE: Afstemming do 3 april met 5.1.2e cultuurhistorie landschap OER ZH
Received: Tue 4/1/2025 8:32:00 AM

Dat is fijn 5.1.2e .
Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: dinsdag 1 april 2025 10:30
Aan: 5.1.2e e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @wing.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Re: Afstemming do 3 april met 5.1.2e cultuurhistorie landschap OER ZH

Hi,

Ik kan er in teams bij zijn.

Groetjes,
5.1.2e

Verzonden vanaf [Outlook voor Android](#)

From: 5.1.2e e < 5.1.2e @pzh.nl>
Sent: Tuesday, April 1, 2025 10:19:50 AM
To: 5.1.2e < 5.1.2e @wing.nl>
Cc: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
Subject: RE: Afstemming do 3 april met 5.1.2e cultuurhistorie landschap OER ZH

Beste 5.1.2e ,

Net hebben 5.1.2e en ik overleg gehad met o.a. 5.1.2e , over het OER. Uit dat gesprek kwam naar voren dat het wenselijk is ons gesprek met jou donderdag door te laten gaan, ook als 5.1.2e er dan niet bij kan zijn.
Wij overleggen dus donderdag graag met jou.

Heel praktisch: je gaf aan daarvoor ook al een afspraak in Den Haag te hebben. Is dat ook al op het provinciehuis?
Zo niet, dan zal ik je aanmelden bij onze receptie als bezoeker en dan komen we je daar ophalen.

Met vriendelijke groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @wing.nl>
Verzonden: maandag 31 maart 2025 15:16
Aan: 5.1.2e e < 5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Re: Afstemming do 3 april met 5.1.2e cultuurhistorie landschap OER ZH

Hallo 5.1.2e ,

Prima.
Als dit duidelijk is hoor ik het graag omdat ik ook een aansluitende afspraak had gemaakt in het provinciehuis.
Dat wacht ik dan even af.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e e < 5.1.2e @pzh.nl>

Datum: maandag, 31 maart 2025 om 14:43

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Afstemming do 3 april met 5.1.2e cultuurhistorie landschap OER ZH

Beste 5.1.2e,

(Met excuses, mijn vorige mail werd onbedoeld via Zivver verstuurd. Hieronder nogmaals:).

Net heb ik met 5.1.2e overlegd; wij voeren het gesprek graag met 5.1.2e er ook bij (we willen het gesprek breder voeren dan alleen vanuit erfgoed). Mocht 5.1.2e donderdag kunnen werken, dan kan het wat ons betreft donderdag. En anders op een nieuw te plannen moment.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e@pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: 5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 09:20

Aan: 5.1.2e e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: Re: Afstemming do 3 april met 5.1.2e cultuurhistorie landschap OER ZH

Hallo 5.1.2e,

ik ben van plan om in den haag te zijn. ik heb ook inmiddels een afspraak ervoor in den haag gepland.

Jullie moeten maar even inschatten wat je wil met de afspraak als 5.1.2e er niet is.

Ik denk dat het nog wel nuttig is. Van te voren zou je nog kunnen kijken naar de GISviewer die in de maak is. Daar kunnen we nog contact over hebben begin van de week.

Met vriendelijke groet,

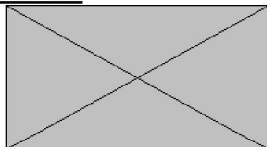
5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

www.wing.nl

[Linkedin](#)

Van: 5.1.2e e <5.1.2e @pzh.nl>

Datum: vrijdag, 28 maart 2025 om 08:50

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>

Onderwerp: RE: Afstemming do 3 april met 5.1.2e cultuurhistorie landschap OER ZH

5.1.2e

buiten verzoek

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 08:41

Aan: 5.1.2e e <5.1.2e @pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>

Onderwerp: Re: Afstemming do 3 april met 5.1.2e cultuurhistorie landschap OER ZH

5.1.2e

buiten verzoek

5.1.2e

Verzonden vanaf [Outlook voor Android](#)

From: 5.1.2e e <5.1.2e @pzh.nl>

Sent: Friday, March 28, 2025 8:24:01 AM

To: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Subject: Afstemming do 3 april met 5.1.2e cultuurhistorie landschap OER ZH

Hoi 5.1.2e,

Naar aanleiding van onderstaande mail: van zowel jou als 5.1.2e weet ik nog niet of jullie op PZH zijn op 3 april. Aangezien 5.1.2e daarna ook nog met jou wil overleggen lijkt het mij bij nader inzien handiger als jij met hem wil afstemmen over locatie (of jullie wel/niet in Den Haag zijn en of je nog een zaaltje wilt regelen) en evt. aanmelden als bezoeker.

(zaaltje regelen voor 4 personen was mij nog niet gelukt (was niet gemachtigd voor zaaltje dat ik voor ogen had), had al voorstel gedaan om ergens in C-gebouw of anders in Grand Café te gaan zitten).

Voor 5.1.2e en mij is het wel handig te weten of jullie wel/niet ook in Den Haag zijn i.v.m. het anders nog even regelen van een ruimte om via Teams met jullie te kunnen overleggen.

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e e

Verzonden: dinsdag 25 maart 2025 08:56

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: RE: afstemming cultuurhistorie landschap OER ZH

Reste 5.1.2e,
430373

0048

5.1.2e en ik zijn die dag op het provinciehuis. 5.1.2e vermoedelijk ook, maar dat kan ik nog niet helemaal opmaken uit haar agenda.

Ben jij ook van plan naar Den Haag te komen? In dat geval kan ik je aanmelden bij de receptie en voeg ik je toe aan een afspraak die ik zelf even had aangemaakt om alvast een zaaltje voor het overleg te regelen (zaaltje is van 14-16u beschikbaar).

Groeten,

5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Verzonden: maandag 17 maart 2025 16:52

Aan: 5.1.2e 5.1.2e

Onderwerp: afstemming cultuurhistorie landschap OER ZH

Tijd: donderdag 3 april 2025 14:00-16:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Ik weet niet of we twee uur nodig hebben. Maar als dat niet zo is, denk ik dat ik met 5.1.2e nog wel eea te bespreken heb. Dit is live in Den Haag neem ik aan?

5.1.2e

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)

[Nu deelnemen aan de vergadering](#)

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

To: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e | Ecoresult B.V. | 5.1.2e @ecoresult.nl;
5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl
Cc: 5.1.2e 2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 2e
5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 1.2e | 5.1.2e @pzh.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 5/8/2025 6:49:51 AM
Subject: Re: Beoordeling alternatieven
Received: Thur 5/8/2025 6:49:58 AM

Hoi,

Ik heb nog wat kleuren aangepast in mijn eerste tabel (voorkeur gemeenten). Die was nog niet bijgewerkt zag ik. En excuus dat mijn kleuren wat afwijken van de anderen. Dat is omdat ik tekst in de tabel heb gezet en ik was bang dat die anders niet leesbaar zou zijn.

Voor het begrijpen van de beoordeling natuur heb ik wat vragen als opmerking bij de tekst gezet. Is het mogelijk om hierbij nog wat toelichting in de tekst of in de opmerking te plaatsen? 5.1.2e | Ecoresult B.V.; 5.1.2e

Met groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Datum: woensdag, 7 mei 2025 om 21:16

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e
<5.1.2e @pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e
<5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e @ecoresult.nl <5.1.2e @ecoresult.nl>, 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e @wing.nl>

Onderwerp: Re: Beoordeling alternatieven

Dankjewel 5.1.2e !

Voor 5.1.2e en 5.1.2e :

- In de bijlage een KOPIE van het werkdocument met daarin alle beoordelingen op alle criteria voor de zoekgebieden in de alternatieven. Dit is een concept. Graag niet verder verspreiden.
- Link naar de viewer:
<https://experience.arcgis.com/experience/b23c339a8e2043f994cd33eae29caab7/page/Pagina-1?views=Basemaps>
 - In de viewer zijn de zoekgebieden per alternatief opgenomen. Daarin kan je het onderliggende kaartmateriaal vinden. Ook is een 'heatmap' gemaakt waarin je per zoekgebied ziet hoeveel criteria daar een rol spelen bij de beoordeling. Let op:
 - Dit zegt nog niet direct iets over de geschiktheid van het zoekgebied. Het kan gaan om een aantal criteria die een beperkte impact hebben. Per zoekgebied kan je in het bijgevoegde document zien hoe die op de verschillende criteria 'scoort'.
 - De beoordelingen van de criteria op het gebied van landschap zitten niet in de heatmap.

Wat nog moet:

- Beoordelingen erfgoed (volgt morgen)

Volgende week woensdag gaan we de beoordelingen naast elkaar leggen.

Voor nu een fijne avond!

430374

0049

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: Woensdag, 7 Mei, 2025 20:13

Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e @ecoresult.nl

CC: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Beoordeling alternatieven

Hallo allen,

ik heb net de beoordeling van landschap ingevoerd in de opzet van 5.1.2e. De wijze van notatie is niet helemaal gelijk maar waarschijnlijk wel op een zelfde manier te interpreteren. Ik stuur deze beoordeling in onze eigen opzet ook in pdf omdat er nog een bijlage achter zit met een uitwerking met visualisaties van '6 zoekgebieden in een alternatief'. Dit maakt wat beter invoelbaar hoe we tot onze veelal kwalitatieve beoordeling zijn gekomen.

Ik zie er naar uit om onze beoordelingen naast elkaar te leggen en om te kijken waar dit toe leidt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

www.wing.nl

[Linkedin](#)

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Datum: vrijdag, 25 april 2025 om 15:33

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>, 5.1.2e @ecoresult.nl <5.1.2e@ecoresult.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>, 5.1.2e @pzh.nl, 5.1.2e @pzh.nl

Onderwerp: Beoordeling alternatieven

Dag allen,

430374

0049

Ik heb jullie zojuist een link naar een werkdocument voor de alternatievenbeoordeling gestuurd.

Op hoofdlijnen bevat het document de volgende onderdelen:

- Beschrijving alternatieven
- Beoordelingsronde 1: beoordeling per locatie
- Beoordelingsronde 2: beoordeling per alternatief (beschrijving doelbereik en leefomgevingseffecten)
- Beoordelingsronde 3: vergelijking doelbereik en leefomgevingseffecten van de alternatieven onderling en conclusies (meest kansrijke gebieden, overige gebieden, richtingen voor nader onderzoek, et cetera).

Verdeling:

- Wing: criteria onder landschap
- 5.1.2e : criteria onder natuur
- 5.1.2e : de rest

Zonnodig zelf graag een achtergronddocumentje bijhouden met toelichtingen op de scores

5.1.2e en 5.1.2e delen nog een viewer ter ondersteuning van het beoordelen 5.1.2e zou jij in de tabellen in het Word bestand de nummering van de zoekgebieden willen toevoegen?

Mijn voorstel is dus om te starten met ronde 1 (beoordelingen per locatie). Op grond daarvan kunnen we dan ronde 2 en 3 doen (dan lijkt het me ook goed om even bij elkaar te komen). Deadline voor de eerste ronde is 7 mei zodat 5.1.2e de eerste resultaten met HR kan delen.

Volgende week ben ik met vakantie. Voor dringende vragen mag je uiteraard even bellen: 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

To: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
From: 5.1.2e
Sent: Thur 3/13/2025 9:16:54 AM
Subject: RE: Mer windenergie - gesprek cultuurhistorie 17 maart
Received: Thur 3/13/2025 9:16:00 AM

Dag 5.1.2e,

Vandaag en morgen lukt me niet. Kan wel ma.mi 17 maart, tussen 15-17 uur.
Ik vraag aan 5.1.2e of ze daar ook bij kan/wil zijn (raakvlak cultuurhistorie – ruimtelijke kwaliteit).

Vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Team Erfgoed en Ruimte

M 5.1.2e

E 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vr

Van: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Verzonden: woensdag 12 maart 2025 17:55

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: Mer windenergie

Beste 5.1.2e,

Graag maak ik een afspraak met je om te bespreken hoe jij tegen de cultuurhistorie aan kijken in relatie tot de MER windenergie.
Lijkt jou dat ook oke?

Wat mij betreft een online afspraak en erna ook eens live bij elkaar zitten. Ik zou morgenmiddag tussen 2 en 4 kunnen en
aanstaande vrijdagochtend. Ook kan ik maandagmiddag. Zit daar wat tussen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

www.wing.nl

[Linkedin](#)

To: 5.1.2e 1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 6/27/2025 6:18:34 AM
Subject: Re:
Received: Fri 6/27/2025 6:18:43 AM

Als je deze gebruikt. Ik zou er iets op inzoomen zoals hieronder. Detail... Dan zijn ze wat meer in het formaat van de andere en heb je wat minder voorgrond. Dit is trouwens Nieuwkoop vanuit het westen gezien.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
Datum: donderdag, 26 juni 2025 om 17:59
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: FW:

Hallo 5.1.2e,

Hierbij de beelden bij elkaar. Kan evt nog worden aangevuld met andere beelden.
Succes morgen
Met groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
Datum: donderdag, 26 juni 2025 om 17:52
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
Onderwerp: <geen onderwerp>

Poging 2 ☐*

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
430381 5.1.2e

Bennekomseweg 43

6717 LL Ede

0318 88 40 40

www.wing.nl

Dit e-mailbericht is slechts bestemd voor de persoon of organisatie aan wie het gericht is. Het bericht kan informatie bevatten die persoonlijk of vertrouwelijk is. Tevens kan het informatie bevatten die niet publiektoegankelijk van aard is. Wing aanvaardt geen aansprakelijkheid indien de inhoud van dit bericht en eventuele bijlagen in strijd is met de wet of de goede zeden. Voor het geval de ontvanger van dit bericht niet de bedoelde persoon of organisatie is, wordt hierbij vermeld dat verdere verspreiding, openbaarmaking of vermenigvuldiging van dit bericht strikt verboden is en verzoeken wij u de inhoud niet te gebruiken en de afzender direct te informeren. Dank voor uw medewerking.

To: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @wing.nl]; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e Van Drent 5.1.2e @pzh.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 4/25/2025 11:24:51 AM
Subject: RE: Aanpassing
Received: Fri 4/25/2025 11:24:54 AM

Bedankt 5.1.2e !
Zou jij iemand willen regelen om de pdf's om te zetten naar GIS-bestanden 5.1.2e
Weet dat 5.1.2e altijd wel zin heeft in intekenen, maar weet niet of ze tijd heeft.

Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Ontwikkeling & Analyse
E 5.1.2e @pzh.nl
M 5.1.2e

Werkdagen: ma t/m vr-ochtend
-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 25 april 2025 08:55
Aan: 5.1.2e 5.1. 5.1.2e
CC: 5.1.2e

Onderwerp: RE: Aanpassing
Ha 5.1.2e ,
Dank voor het doorsturen!
5.1.2e n: kan jij kijken of je hiermee verder kan voor de analyses?

Groet,
5.1.2e
-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @wing.nl>
Verzonden: donderdag 24 april 2025 22:12
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: RE: Aanpassing
Hi 5.1.2e en 5.1.2e ,
Bijna vergeten, hierbij de bestanden met codering:
<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwe.tl%2FtdGcHuJUonO&data=05%7C02%5.1.2e40pzh.nl%7Cd55cb37102034299c8e808dd83c62149%7C6d99bc288f284a73a50163a8e1eb3040%7C0%7C0%7C638811609178688712%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMlslkFOljoitWFPbClslldUljoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=ZyBBldml8DXKsX7wBVE31aSJHdK5rENa%2FRW5y%2Bsd7Dg%3D&reserved=0>
Ik heb overal nu ook HR (Holland Rijnland)/MH (Midden-Holland)/D (Drechtsteden) achter gezet. 5.1.2e en ik dachten dat dit handig zou zijn tijdens de toetsing. Nu ik het eenmaal zie staan, twijfel ik of het niet te veel informatie wordt in de code. Wat denken jullie?
Ik heb naast .pdf's ook de bestanden als .svg geëxporteerd - ik hoop dat dit misschien makkelijk in QGIS is in te laden. Mocht er iets zijn, ik werk morgen niet, maar omdat de tijd wat krap is, kan je me bellen op 5.1.2e .

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Bennekomseweg 43
6717 LL Ede
0318 88 40 40
<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.wing.nl%2F&data=05%7C02%5.1.2e40pzh.nl%7Cd55cb37102034299c8e808dd83c62149%7C6d99bc288f284a73a50163a8e1eb3040%7C0%7C0%7C638811609178727208%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMlslkFOljoitWFPbClslldUljoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=z3qDzOxd9%2BY4gf%2BsZ3%2BOPdXySJlq9tU1ZqbRXK617c%3D&reserved=0>
-----Oorspronkelijk bericht-----

Verzonden: donderdag 24 april 2025 15:32

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Aanpassing

Ha 5.1.2e,

Lukt het met het maken van de GIS-laag en codering van de vier alternatieven? 5.1.2e moet voor de alternatievenbeoordeling nog een analyseslag maken. Fijn dus om de lagen en codering van locaties zo snel als mogelijk te hebben.

Ter info. Ik heb een format gemaakt voor het beoordelen van de beleidsalternatieven, die zal ik morgen via Sharepoint met jullie delen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Verzonden: woensdag 16 april 2025 13:25

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Aanpassing

Ha allemaal,

5.1.2e en ik hebben zojuist gebeld. We hebben afgesproken hoe we de uitwisseling doen. Ik zal in ieder geval de genummerde locaties met codes hiervoor uitdenken.

Ik ga als tweede stap kijken of het ook lukt om deze in QGIS te krijgen, zo niet heb ik de GIS-expertise van 5.1.2e en 5.1.2e nodig, maar dit hebben we nu afgestemd. **

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e Maandag t/m donderdag

Bennekomseweg 43

6717 LL Ede

0318 88 40 40

<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.wing.nl%2F&data=05%7C02%7Cd55cb37102034299c8e808dd83c62149%7C6d99bc288f284a73a50163a8e1eb3040%7C0%7C0%7C638811609178748652%7CUknown%7CTWfPbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOilwLjAuMDAwMCIslIAiOiJXaW4zMilslkFOljoiTWFpbCIsIldUljoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=7L9MjDxDLmTUhqqGtvxl1g8ZNXF1PwOsEBLDIzB%2F5UY%3D&reserved=0>

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: woensdag 16 april 2025 13:07

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Aanpassing

Hi 5.1.2e,

En dan graag in een bestandsvorm waar me mee kunnen werken in ArcGIS pro; geopackage of shapefile oid. Thanks **

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: woensdag 16 april 2025 13:04

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Aanpassing

Ha 5.1.2e,

Dank hiervoor. Voor de zekerheid: mijn beeld is dat jullie de lagen voor GIS opleveren met de genummerde locaties. 5.1.2e en 5.1.2e kunnen dan de viewer maken.

Groet,

5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Verzonden: woensdag 16 april 2025 12:42

430385 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Onderwerp: RE: Aanpassing

Hi 5.1.2e en 5.1.2e,

Hierbij de aanpassingen van de alternatieven op kaart zoals gister besproken. Het totaal aan ingetekende turbines is nog steeds 90 per alternatief, maar de opmerkingen van gister zijn onderzocht en verwerkt.

Ik ga inderdaad een nummering van de zoeklocaties aanleveren. Hiervoor ga ik eerst de "bezemkaart" maken. Hierin komen de locaties te staan waar minstens 3 turbines in passen, maar die nu op geen van de alternatieven staan om zeker te weten dat we geen potentiële locaties over het hoofd hebben gezien. Deze volgt nog. Ik zal t.z.t. dit met 5.1.2e afstemmen om te kijken of deze nummering vervolgens aan online GISviewer toegevoegd kan worden.

Mochten er vragen of opmerkingen zijn, mail gerust!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Maandag t/m donderdag

Bennekomseweg 43

6717 LL Ede

0318 88 40 40

<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.wing.nl%2F&data=05%7C02%5.1.2e%40pzh.nl%7Cd55cb37102034299c8e808dd83c62149%7C6d99bc288f284a73a50163a8e1eb3040%7C0%7C0%7C638811609178768979%7CUknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOilwLjAuMDAwMCIslAIiOiJXaW4zMilslkFOljoiTWFpbClldUljoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=l%2Fim4M1Y%2FBCNKsZUfdsEy33j1MjWRf6EYjAg6zYudbs%3D&reserved=0>

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: woensdag 16 april 2025 10:16

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Onderwerp: RE: Aanpassing

Hoi 5.1.2e,

Vanmorgen even besproken met 5.1.2e.

Wat ons betreft prima als de notitie met de toelichting op de alternatieven in mei komt. Waarbij we ervan uitgaan dat dit aanvulling is op de huidige alternatieven.

Van 5.1.2e begrijp ik dat jullie vanuit Wing de nummering van de zoeklocaties aanleveren, zodat de beoordeling van de locaties gestructureerd van start kan.

Mvg. 5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Verzonden: dinsdag 15 april 2025 19:28

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Onderwerp: Aanpassing

Hallo,

is voor de effectbepaling oke dat jullie aangepaste kaarten morgen krijgen en dat de notitie met toelichting op de alternatieven in mei komt?

Groet, 5.1.2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

met codes hiervoor uitdenken.
Ik ga als tweede stap kijken of het ook lukt om deze in QGIS te krijgen, zo niet heb ik de GIS-expertise van 5.1.2e en 5.1.2e nodig, maar dit hebben we nu afgestemd. □*

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e Maandag t/m donderdag

Bennekomseweg 43
6717 LL Ede
0318 88 40 40
<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.wing.nl%2F&data=05%7C02%7C%40pzh.nl%7C276babafe6cf4dcece9108dd833589ef%7C6d99bc288f284a73a50163a8e1eb3040%7C0%7C0%7C638810988188113374%7CUknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMmIsIkFOIjoiTWFPbCIldUljoi%3D%3D%7C0%7C0%7C%7C&sdata=mPgYp3YdUwdyx2LYBkKbBVFUOQbpib%2FjXZ%2FR1qHF1fE%3D&reserved=0>

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Verzonden: woensdag 16 april 2025 13:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing

Hi 5.1.2e,

En dan graag in een bestandvorm waar me mee kunnen werken in ArcGIS pro; geopackage of shapefile oid. Thanks □*

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Verzonden: woensdag 16 april 2025 13:04
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing

Ha 5.1.2e,

Dank hiervoor. Voor de zekerheid: mijn beeld is dat jullie de lagen voor GIS opleveren met de genummerde locaties. 5.1.2e en 5.1.2e kunnen dan de viewer maken.

Groet,

5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Verzonden: woensdag 16 april 2025 12:42
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing

Hi 5.1.2e en 5.1.2e,

Hierbij de aanpassingen van de alternatieven op kaart zoals gister besproken. Het totaal aan ingetekende turbines is nog steeds 90 per alternatief, maar de opmerkingen van gister zijn onderzocht en verwerkt.
430388

To: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 4/28/2025 11:54:03 AM
Subject: RE: Aanpassing
Received: Mon 4/28/2025 11:54:11 AM

Hi 5.1.2e,

Ik lees net dat ik de vraag verkeerd heb gelezen.

Het klopt dat er maar 1 zoekgebied is getekend, de anderen waren technisch niet haalbaar, dus vielen sowieso af.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Maandag t/m donderdag

Bennekomseweg 43

6717 LL Ede

0318 88 40 40

www.wing.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e

Verzonden: maandag 28 april 2025 13:52

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: RE: Aanpassing

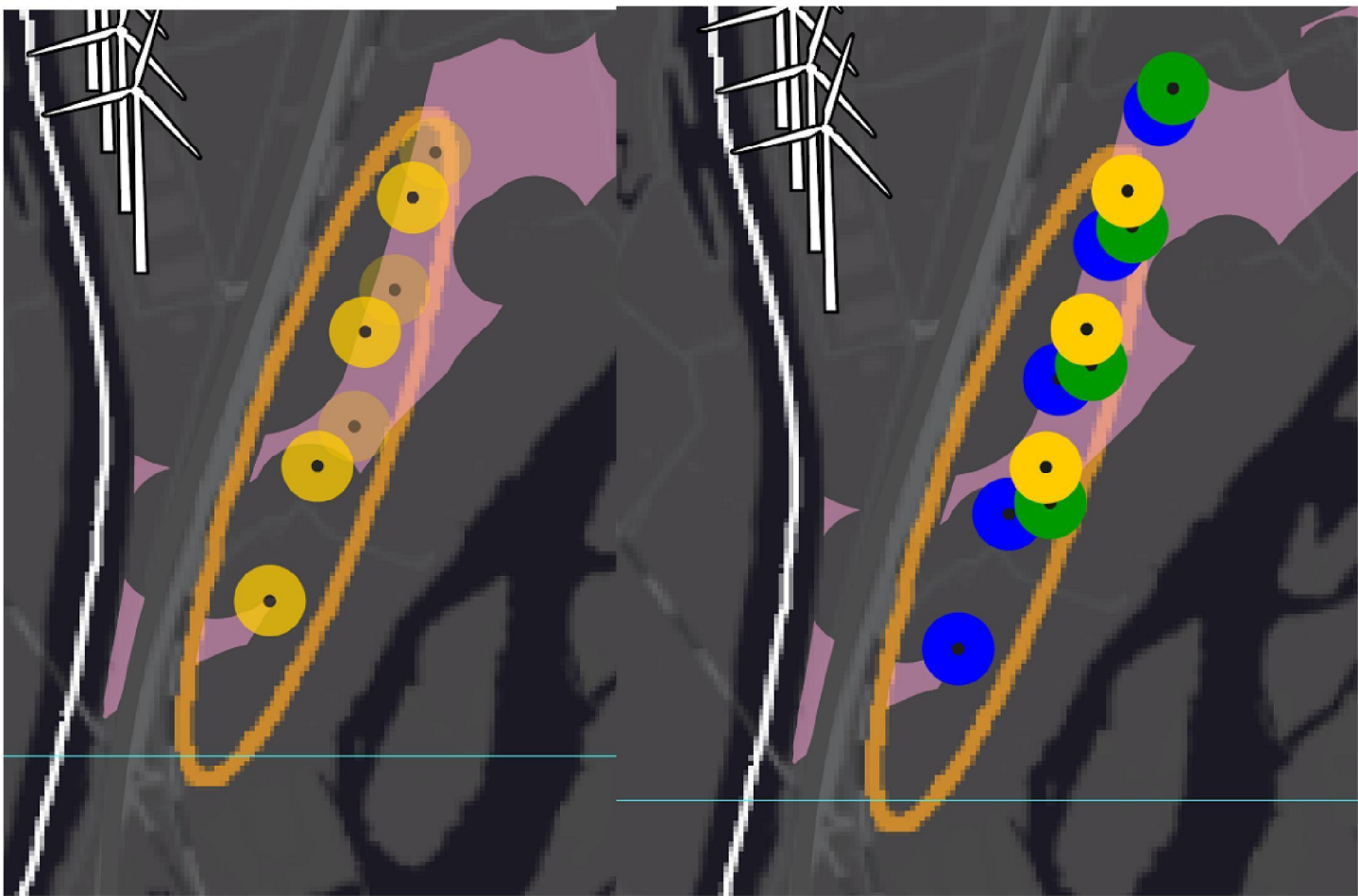
Hi 5.1.2e,

Yes! Ik heb nog even gekeken. Hieronder een snelle situatie visualisatie; de gele omlijning geeft de voorkeurslocatie weer, roze is technisch haalbaar. De 3 transparante gele turbines was wat ik nu had aangegeven voor dit voorkeursalternatief vanuit de RESgebieden. De 4 donkergele turbines zouden net (wel/)niet passen.

Bij het landschapsalternatief (blauw) hebben we deze lijn meegenomen in een opstelling van 5 (nog een extra turbine naar het noorden geplaatst, buiten het aangegeven gebied), maar daar is dus nog wel wat ontwerpwerk voor nodig. In het natuuralternatief (groen) staan er 4 turbines in, maar meer richting het noorden geplaatst, waarvan dus ook 1 turbine nét buiten het voorkeursgebied.

Mijn voorkeur zou uitgaan naar het voorkeursalternatief realistisch houden, dus de drie turbines erin zetten in plaats van vijf (waarvan één van de vijf extra ontwerpwerk vraagt om in te passen en de andere buiten het voorkeursgebied valt).

De andere opstellingen (4/5 turbines) worden ook getoetst in de andere alternatieven, dus ze worden sowieso meegenomen.

Mochten er dingen onduidelijk zijn, bel gerust!
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Maandag t/m donderdag

wing partner
in ruimte
en ontwikkeling

Bennekomseweg 43

6717 LL Ede

0318 88 40 40

www.wing.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: maandag 28 april 2025 13:12

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e

5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: Re: Aanpassing

Hi 5.1.2e,

Lukt het jou hier vandaag reactie op te geven gezien de deadlines?

Alvast dank!

5.1.2e

5.1.2e

Team Geo (I&A)

provincie
Zuid-Holland

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & vrijdag

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: vrijdag 25 april 2025 14:53

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Aanpassing

Ha 5.1.2e,

Ik heb een snelle blik geworpen. 1 ding valt met op. De zoekgebieden in alternatief voorkeurslocaties lijken niet volledig. Ik zie er maar 1 in de Drechtsteden. Dat moeten er volgens mij 5 zijn.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Verzonden: donderdag 24 april 2025 22:12

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Aanpassing

Hi 5.1.2e en 5.1.2e,

Bijna vergeten, hierbij de bestanden met codering:

<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwe.tl%2FtdGcHuJUonO&data=05%7C02%5.1.2e%40pzh.nl%7Cbe5342f459024920da3a08dd83f83430%7C6d99bc288f284a73a50163a8e1eb3040%7C0%7C0%7C638811824227730133%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMtSkFOljoITWFpbGlldUljoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=hnDcqpPstadvZ%2Bddjfm%2FVADrvVtSM1p6hayhkSkpDo%3D&reserved=0>

Ik heb overal nu ook HR (Holland Rijnland)/MH (Midden-Holland)/D (Drechtsteden) achter gezet. 5.1.2e en ik dachten dat dit handig zou zijn tijdens de toetsing. Nu ik het eenmaal zie staan, twijfel ik of het niet te veel informatie wordt in de code. Wat denken jullie?

Ik heb naast .pdf's ook de bestanden als .svg geëxporteerd - ik hoop dat dit misschien makkelijk in QGIS is in te laden. Mocht er iets zijn, ik werk morgen niet, maar omdat de tijd wat krap is, kan je me bellen op 5.1.2e.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e maandag t/m donderdag

Bennekomseweg 43

6717 LL Ede

0318 88 40 40

<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.wing.nl%2F&data=05%7C02%5.1.2e%40pzh.nl%7Cbe5342f459024920da3a08dd83f83430%7C6d99bc288f284a73a50163a8e1eb3040%7C0%7C0%7C638811824227730133%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMtSkFOljoITWFpbGlldUljoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=hnDcqpPstadvZ%2Bddjfm%2FVADrvVtSM1p6hayhkSkpDo%3D&reserved=0>

430394755509%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMtSkFOljoITWFpbGlldUljoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=hnDcqpPstadvZ%2Bddjfm%2FVADrvVtSM1p6hayhkSkpDo%3D&reserved=00054

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing

Hi 5.1.2e,

En dan graag in een bestandsvorm waar me mee kunnen werken in ArcGIS pro; geopackage of shapefile oid. Thanks **

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Verzonden: woensdag 16 april 2025 13:04
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@pzh.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing

Ha 5.1.2e,

Dank hiervoor. Voor de zekerheid: mijn beeld is dat jullie de lagen voor GIS opleveren met de genummerde locaties. 5.1.2e en 5.1.2e kunnen dan de viewer maken.

Groet,

5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Verzonden: woensdag 16 april 2025 12:42
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing

Hi 5.1.2e en 5.1.2e,

Hierbij de aanpassingen van de alternatieven op kaart zoals gister besproken. Het totaal aan ingetekende turbines is nog steeds 90 per alternatief, maar de opmerkingen van gister zijn onderzocht en verwerkt.

Ik ga inderdaad een nummering van de zoeklocaties aanleveren. Hiervoor ga ik eerst de "bezemkaart" maken. Hierin komen de locaties te staan waar minstens 3 turbines in passen, maar die nu op geen van de alternatieven staan om zeker te weten dat we geen potentiële locaties over het hoofd hebben gezien. Deze volgt nog. Ik zal t.z.t. dit met 5.1.2e afstemmen om te kijken of deze nummering vervolgens aan online GISviewer toegevoegd kan worden.

Mochten er vragen of opmerkingen zijn, mail gerust!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Maandag t/m donderdag

Bennekomseweg 43
6717 LL Ede
0318 88 40 40

<https://ur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.wing.nl%2F&data=05%7C02%430394>

5.1.2e

0054

Opzh.nl%7Cbe5342f459024920da3a08dd83f83430%7C6d99bc288f284a73a50163a8e1eb3040%7C0%7C0%7C638811824227793921%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMlslkFOLjoiTWVpbiIsImU1OiJyQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=GqgGiV7AkhXKxCPMijkx8FxQ8X97ZVyh4mOVa6Qv0FI%3D&reserved=0

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Verzonden: woensdag 16 april 2025 10:16
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing

Hoi 5.1.2e,

Vanmorgen even besproken met 5.1.2e.
Wat ons betreft prima als de notitie met de toelichting op de alternatieven in mei komt. Waarbij we ervan uitgaan dat dit aanvulling is op de huidige alternatieven.

Van 5.1.2e begrijp ik dat jullie vanuit Wing de nummering van de zoeklocaties aanleveren, zodat de beoordeling van de locaties gestructureerd van start kan.

Mvg. 5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Verzonden: dinsdag 15 april 2025 19:28
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Onderwerp: Aanpassing

Hallo,
is voor de effectbepaling oke dat jullie aaangepaste kaarten morgen krijgen en dat de notitie met toelichting op de alternatieven in mei komt?
Groet, 5.1.2e
Verstuurd vanaf mijn iPhone

To: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @wing.nl]; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 4/8/2025 1:13:39 PM
Subject: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur
Received: Tue 4/8/2025 1:13:44 PM

Hi 5.1.2e,

Dank voor je input. Ik ga mijn best doen, het zal in de loop van morgen worden.

5.1.2e

5.1.2e

Team Geo (I&A)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & vrijdag

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 8 april 2025 14:55

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

5.1.2e,

- Molengang 100 meter. Daarop had maarten al geantwoord.
- Alle ecologische verbindingzone geen buffer is Oke!

Deze laatste was de enige nieuwe wens van ons toch?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e

Datum: dinsdag, 8 april 2025 om 14:44

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Hi 5.1.2e,

De analyse die jij voorstelt is veel handwerk. Ik stel voor om bij alle NNN gebieden die te boek staan als ecologische verbindingzone geen buffer te hanteren, dat is werkbaar. Je kunt ons ook een lijst aanleveren welke NNN gebieden we wel/niet moeten buffer, graag dan in een excel. We kunnen het ook houden zoals het is, kun je dat laten weten?

Ik weet niet of het vandaag lukt, we hebben het oude alternatief natuur maandag gemaakt. Onverwacht zijn er van jullie kant daarop wijzigingen voorgesteld gister, maar die zijn ook nog niet concreet genoeg om een analyse te kunnen doen. Ik ga mijn best doen maar kan niks beloven.

Ook had ik je vrijdag nog gemaild of we voor de molengangen 100 of 1000m buffer hanteren, maar daarop heb ik nog geen antwoord ontvangen.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Team Geo (I&A)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & vrijdag

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 8 april 2025 13:39

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Hallo 5.1.2e, kan jij wel alvast de zaken verwerken van de vragen tot nu toe (zoals bufferzones). Ik wil morgen de kaarten gaan maken die we baseren op jullie gis ondergronden.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 8 apr 2025 om 13:20 heeft 5.1.2e het volgende geschreven:

Hi 5.1.2e, ik kom morgen weer even bij je op de lijn. Om 17h spreek ik 5.1.2e en een aantal natuurcollega's. Natura2000 dataset klopt, alleen staat er een query op HR. Nieuwskoopse plassen is HR+VR, dus staat niet in het lijstje HR. Ik zal de query even anders instellen. Dank voor de info!

5.1.2e

5.1.2e

Team Geo (I&A)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & vrijdag

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 8 april 2025 10:06

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: FW: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Hallo, de onderstaande 'bevestiging' van ecooloog 5.1.2e ook maar even naar jullie.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e

Datum: dinsdag, 8 april 2025 om 09:01

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Bedankt 5.1.2e, helder.

Groeten,

430398 5.1.2e

0055

Van: 5.1.2e

Datum: dinsdag, 8 april 2025 om 08:35

Aan: 5.1.2e

CC: 5.1.2e @pzh.nl, 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Pas op: Deze e-mail komt van buiten Waardenburg Ecology. Klik alleen op links en bijlages als je de afzender kent en zeker weet dat deze veilig zijn. Neem bij twijfel contact op met systeembeheer.

Goedemorgen,

N2000/VR

Antwoord op de vraag in de mail gisteren:

- Hollands diep is aangewezen voor broedvogels en niet broedvogels dus 400 meter buffer.
- Boezems kinderdijk is idem, 400 meter.

Dit haal ik uit de provinciale website.

Buffer rond NNN

NNN heb ik inderdaad 200 meter voorgesteld omdat ik niet zomaar kan bepalen wat de kwalificerende doelsoorten zijn. Dus het is voor alle zekerheid en vooralsnog 200 meter buffer. Maar het zou goed zijn als iemand op een rij kan zetten wat de natuurdoeltypen en doelsoorten zijn voor alle NNN gebieden. Zeker rond de N11 gaat dat van invloed zijn op de ruimte voor windturbines. Kan de provincie hier een actie op zetten?

Uitzondering bufferzones NNN lineaire verbindingzones

Voorstel: De NNN kent vele ecologische verbindingzones die niet zo zeer broedgebied of fourageergebied zijn maar smalle verbindingen voor amfibieën of zoogdieren langs bijvoorbeeld sloten. Het is vaak een watergang met aan weerszijden een oeverstrook. Ik stel voor om hier geen buffer langs te leggen. De impact zou groot zijn (een strook van 50 meter x 2 km zou dan een oppervlak krijgen van 450 meter x 2km. Het gaat om tientallen km). Waarvoor geldt dit? Voorstel: alle langgerekte NNNstroken smaller dan **75 meter** (kan ook 100 meter zijn). Zie de bijlage 'NNNevz' die laat zien in een voorbeeld waar dan geen buffer bij komt (smaller dan 75m) en waar wel.

Check kaartlagen

- Zoals ik eerder aangaf klopt de *referentiedata/kaartlaag N2000 + buffer* niet. Zie bijlage. Hier zou ook de nieuwoopse plassen aangegeven moeten zijn als N2000. Nu staat deze alleen aangegeven onder natuurnetwerk Nederland. Maar: de plassen zijn Natura 2000 en NNN.

Kan dit worden verwerkt? Graag heb ik ook nog even

(excuus voor de vele geadresseerden. Laar maar weten als je deze mails niet wenst te krijgen)

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

www.wing.nl

[LinkedIn](#)

Van: 5.1.2e

Datum: maandag, 7 april 2025 om 13:30

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Ha 5.1.2e,

Het gaat om Hollands Diep en Boezems Kinderdijk. Beide VR. Welke buffers hanteren we voor welke?

Dankjewel,

5.1.2e

Team Geo (I&A)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & vrijdag

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e

Verzonden: maandag 7 april 2025 13:28

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Weet je het zeker? Volgens mij zijn de duinen alleen HR-gebied. In geval VR-gebied, dan 200m buffer voor broedvogels en 400m voor niet-broedvogels

Groeten,

5.1.2e

Waardenburg Ecology

Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg

Tel: 0345-512710

Info@waardenburg.eco / www.waardenburg.eco

Volg ons via:

[Nieuwsbrief](#) | [LinkedIn](#) | [YouTube](#) | [Instagram](#)

Van: 5.1.2e

Datum: maandag, 7 april 2025 om 13:22

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Pas op: Deze e-mail komt van buiten Waardenburg Ecology. Klik alleen op links en bijlages als je de afzender kent en zeker weet dat deze veilig zijn. Neem bij twijfel contact op met systeembeheer.

Dag 5.1.2e,

Dankjewel. Het zijn overigens twee VR gebieden, ter check: beide 400 m buffer?

Dank!

5.1.2e

5.1.2e

Team Geo (I&A)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & vrijdag

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e

430398 verzonden: maandag 7 april 2025 13:21

0055

Aan: [redacted] 5.1.2e

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Hoi [redacted] 5.1.2e

Voor het VR gebied zou ik een bufferafstand van 200m aanhouden (immers aangewezen voor broedvogels én niet-broedvogels). Rondom het HR gebied hadden we geadviseerd om in eerste instantie geen bufferzone te hanteren. Uiteraard hoe groter de afstand tot zo'n gebied, des te beter (minder effect stikstof, lager risico voor meervleermuis, etc), maar dat zal in de beoordeling wel tot uitdrukking komen.

Groeten,

[redacted] 5.1.2e

Waardenburg Ecology

Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg

Tel: 0345-512710

Info@waardenburg.eco / www.waardenburg.eco

Volg ons via:

[Nieuwsbrief](#) | [LinkedIn](#) | [YouTube](#) | [Instagram](#)

Van: [redacted] 5.1.2e

Datum: maandag, 7 april 2025 om 11:43

Aan: [redacted] 5.1.2e

CC: [redacted] 5.1.2e

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Pas op: Deze e-mail komt van buiten Waardenburg Ecology. Klik alleen op links en bijlages als je de afzender kent en zeker weet dat deze veilig zijn. Neem bij twijfel contact op met systeembeheer.

Dag [redacted] 5.1.2e,

We zijn nu met de analyse bezig. Voor deze natura2000 gebieden hebben we nog input nodig welke bufferafstanden we hanteren:

VR: Boezems Kinderdijk & Hollands Diep

HR: Coepelduynen, Kennemerland-Zuid en Meijendel & Berkheide.

Alvast dank!

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

Team Geo (I&A)

M [redacted] 5.1.2e

E [redacted] 5.1.2e [@pzh.nl](mailto:[redacted]@pzh.nl)

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & vrijdag

Krachtig Zuid-Holland.

Van: [redacted] 5.1.2e

Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 15:04

Aan: [redacted] 5.1.2e

CC: [redacted] 5.1.2e [@waardenburg.eco](mailto:[redacted]@waardenburg.eco)

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Hallo [redacted] 5.1.2e

naar de natuurkaart zonder sovon.

dit wel gereed is ivm met onze planning. Kan dat?

Met vriendelijke groet,

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

Van: 5.1.2e

Datum: vrijdag, 21 maart 2025 om 13:39

Aan: 5.1.2e

CC: 5.1.2e, 5.1.2e @waardenburg.eco

Onderwerp: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

5.1.2e en 5.1.2e,

We hebben het gehad over de opzet voor de alternatieven. Besproken is om volgende week de volgende wijzigingen in de alternatieven door te voeren. Wanneer zou dat lukken **?

5.1.2e

dank nog voor het verwerken van het alternatief landschap en de print van de kaart!

Leefomgeving:

- Aanpassing alternatief 1: Kansrijk op Geluid (en afstandsnorm) en kansrijk op recreatiegebieden (geen overlap)

Natuur: (uitwerking na reactie 5.1.2e, in CC):

- Aanpassing voor Alternatief 1 en 2:
 - Sovon kaart eruit halen (broedvogels en niet-broedvogels)
 - Ganzenrustgebieden als criterium toevoegen (er mag geen overlap zijn met ganzenrustgebieden)
- 5.1.2e (in CC) gaat nog een aantal 'vuistregels' aandragen om in de GIS-analyses te verwerken:
 - N2000 (bufferafstanden tot verschillende 'habitattypen')
 - NNN (bufferafstanden tot verschillende 'habitattypen').
 - Weidevogelgebieden (bufferafstand)
 - Ganzenrustgebieden (bufferafstand)

Mogelijk ontstaat er door bovenstaande wel een knelpunt in onze analyse van de harde belemmeringen bij natuur. Namelijk: daar hebben we nu 500m tot N2000 VR gebieden als buffer aangehouden. Voor een aantal gebieden gaat dat waarschijnlijk kleiner worden. Is het mogelijk om dat voor de uitwerking van de alternatieven aan te passen?

Groet,

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @waardenburg.eco; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @wing.nl; 5.1.2e te
5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl
From: 5.1.2e
Sent: Mon 4/7/2025 11:26:26 AM
Subject: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur
Received: Mon 4/7/2025 11:26:29 AM

Nog een toevoeging - het moet een buffer van 400m zijn toch? NNN is 200 m buffers.

5.1.2e
5.1.2e
Team Geo (I&A)

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact
Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & vrijdag
Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 7 april 2025 13:22
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur
Dag 5.1.2e,

Dankjewel. Het zijn overigens twee VR gebieden, ter check: beide 400 m buffer?

Dank!

5.1.2e
5.1.2e
Team Geo (I&A)

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact
Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & vrijdag
Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 7 april 2025 13:21
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur
Hoi 5.1.2e

Voor het VR gebeid zou ik een bufferafstand van 200m aanhouden (immers aangewezen voor broedvogels én niet-broedvogels). Rondom het HR gebied hadden we geadviseerd om in eerste instantie geen bufferzone te hanteren. Uiteraard hoe groter de afstand tot zo'n gebied, des te beter (minder effect stikstof, lager risico voor meervleermuis, etc), maar dat zal in de beoordeling wel tot uitdrukking komen.
Groeten,
5.1.2e

**WAARDEN
BURG**
Ecology

Waardenburg Ecology

Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg

Tel: 0345-512710

Info@waardenburg.eco / www.waardenburg.eco

Volg ons via:

[Nieuwsbrief](#) | [LinkedIn](#) | [YouTube](#) | [Instagram](#)

Van: 5.1.2e

Datum: maandag, 7 april 2025 om 11:43

Aan: 5.1.2e

CC: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Pas op: Deze e-mail komt van buiten Waardenburg Ecology. Klik alleen op links en bijlages als je de afzender kent en zeker weet dat deze veilig zijn. Neem bij twijfel contact op met systeembeheer.

Dag 5.1.2e,

We zijn nu met de analyse bezig. Voor deze natura2000 gebieden hebben we nog input nodig welke bufferafstanden we hanteren:

VR: Boezems Kinderdijk & Hollands Diep

HR: Coepelduynen, Kennemerland-Zuid en Meijendel & Berkheide.

Alvast dank!

5.1.2e

5.1.2e

Team Geo (I&A)

provincie
Zuid-Holland

M 5.1.2e

E 5.1.2e [@pzh.nl](mailto:5.1.2e@pzh.nl)

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & vrijdag

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e

Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 15:04

Aan: 5.1.2e

CC: 5.1.2e [@waardenburg.eco](mailto:5.1.2e@waardenburg.eco)

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Hallo 5.1.2e)

instrueren van mijn collega die met die kaarten aan de slag gaat. Bijv: ik ben nieuwsgierig naar de natuurkaart zonder sovon. met onze planning. Kan dat?

Met vriendelijke groet,

430404 5.1.2e

0056

Van: 5.1.2e
Datum: vrijdag, 21 maart 2025 om 13:39
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e, 5.1.2e @waardenburg.eco
Onderwerp: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

5.1.2e en 5.1.2e,

We hebben het gehad over de opzet voor de alternatieven. Besproken is om volgende week de volgende wijzigingen in de alternatieven door te voeren. Wanneer zou dat lukken **?

5.1.2e dank nog voor het verwerken van het alternatief landschap en de print van de kaart!

Leefomgeving:

- Aanpassing alternatief 1: Kansrijk op Geluid (en afstandsnorm) en kansrijk op recreatiegebieden (geen overlap)

Natuur: (uitwerking na reactie 5.1.2e, in CC):

- Aanpassing voor Alternatief 1 en 2:
 - Sovon kaart eruit halen (broedvogels en niet-broedvogels)
 - Ganzenrustgebieden als criterium toevoegen (er mag geen overlap zijn met ganzenrustgebieden)
- 5.1.2e (in CC) gaat nog een aantal 'vuistregels' aandragen om in de GIS-analyses te verwerken:
 - N2000 (bufferafstanden tot verschillende 'habitattypen')
 - NNN (bufferafstanden tot verschillende 'habitattypen').
 - Weidevogelgebieden (bufferafstand)
 - Ganzenrustgebieden (bufferafstand)

Mogelijk ontstaat er door bovenstaande wel een knelpunt in onze analyse van de harde belemmeringen bij natuur. Namelijk: daar hebben we nu 500m tot N2000 VR gebieden als buffer aangehouden. Voor een aantal gebieden gaat dat waarschijnlijk kleiner worden. Is het mogelijk om dat voor de uitwerking van de alternatieven aan te passen?

Groet,

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @wing.nl; 5.1.2e 1.2e 5.1.2e @waardenburg.eco; 5.1.2e 2e
5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl
Cc: 5.1.2e 1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e @xs4all.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 3/25/2025 8:19:52 AM
Subject: RE: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur
Received: Tue 3/25/2025 8:19:00 AM

- 5.1.2e,
- Ik zou zeggen dat we in het natuuralternatief geen turbines in NNN-gebieden willen.
 - NNN en NBWG zijn andere gebieden. Het klopt dus dat daar geen overlap tussen zit.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 25 maart 2025 08:57

Aan: 5.1.2e

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Hallo 5.1.2e,

Dank je wel.

Ik heb nog wel een vraag en een voorstel:

- “NNN-gebieden zonder vogels als kwalificerende soorten: geen buffer”. Terecht dat dit geen buffer heeft maar sterker nog: dit NNN gebied zou zelf ook niet uitgesloten moeten worden, toch? Mijn voorstel is om deze categorie mee te nemen in kansrijk of kansrijk te maken. Kan dat @ 5.1.2e @waardenburg.eco?
- Dit leidt ook tot een vraag: volgens zie ik in het gissysteem geen overlap tussen NNN en NBWG. Waarom?
 - Is alle NNN nu al belangrijk voor weidevogels?? Ik denk het niet want 5.1.2e onderscheidt daar een categorie voor.
 - Bovendien: Is alle NNN al ingericht of is het deels een kwalificatie voor Natuur nog ingericht moet worden? Dan zou ik wel willen weten of daar nu al belangrijke vogelwaarden zitten.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @waardenburg.eco>

Datum: maandag, 24 maart 2025 om 12:18

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>, 5.1.2e
<5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Hoi allemaal

In lijn met wat we vrijdag besproken hebben stellen wij voor om het alternatief natuur op basis van onderstaande criteria te begrenzen.

- Natura-2000
 - VR-gebieden aangewezen voor uitsluitend broedvogels: 200m buffer
 - VR-gebieden (ook) aangewezen voor niet-broedvogels: 400m buffer
 - HR-gebieden: geen buffer
- NNN
 - NNN-gebieden met broedvogels als kwalificerende soorten in bosrijke natuurdoeltypen: 100m buffer
 - NNN-gebieden met broedvogels als kwalificerende soorten in open (agrarische) natuurdoeltypen: 200m buffer
 - NNN-gebieden zonder vogels als kwalificerende soorten: geen buffer
- Ganzenrustgebieden
 - Buffer 400 m

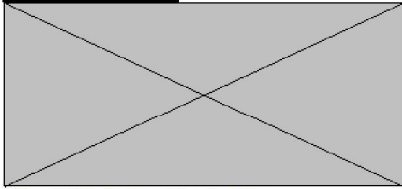
○ Buffer 200 m

Afhankelijk van het resultaat van deze begrenzing zouden we eventueel (in een tweede stap) nog een extra criteria voor vleermuizen willen toevoegen.

Het resultaat van deze begrenzing is een vlekkenkaart met zoekgebieden. Daarbinnen zullen er vanuit natuur perspectief goede en minder goede locaties zijn. Voor de feitelijke beoordeling van verschillende locaties dienen in ieder zoekgebied eerst één of meer (fictieve) opstellingen bepaald te worden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Waardenburg Ecology

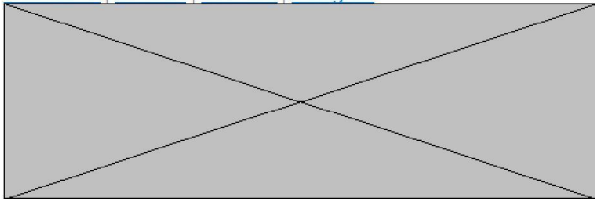
Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg

Tel: 0345-512710

Info@waardenburg.eco / www.waardenburg.eco

Volg ons via:

[Nieuwsbrief](#) | [LinkedIn](#) | [YouTube](#) | [Instagram](#)

DISCLAIMER

De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde, openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verspreiding aan derden is niet toegestaan.

Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de [DNR 2011](#), tenzij schriftelijk anders overeengekomen.

U wordt verzocht bij onjuiste adressering de afzender direct te informeren door het bericht te retourneren.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Datum: maandag, 24 maart 2025 om 09:30

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>, 5.1.2e

5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@waardenburg.eco>

Onderwerp: RE: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

Goeiemorgen,

Ik zal vandaag de aanpassingen voor alternatief 1 en 2 doorvoeren.

De bufferafstanden wacht ik dan nog even af van 5.1.2e. Het is mogelijk om de bufferafstanden kleiner te maken, dit is dan enkel de bedoeling voor dat nieuwe alternatief toch?

Vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Team Ontwikkeling & Analyse

E 5.1.2e @pzh.nl

M 5.1.2e

Werkdagen: ma t/m vr-ochtend

Van: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Verzonden: vrijdag 21 maart 2025 15:05

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e @waardenburg.eco

Onderwerp: Re: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

430408 5.1.2e

Prima acties. Mocht het lukken om hier maandag al een aanpassing in te doen dan kan ik dit dinsdagochtend gebruiken bij het instrueren van mijn collega die met die kaarten aan de slag gaat. Bijv: ik ben nieuwsgierig naar de natuurkaart zonder sovon. Mocht het maandag niet lukken (kan ik me voorstellen) dan zou ik graag maandag op de hoogte zijn wanneer dit wel gereed is ivm met onze planning. Kan dat?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

www.wing.nl

[Linkedin](#)

wing

partner
in ruimte
en ontwikkeling

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Datum: vrijdag, 21 maart 2025 om 13:39

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>, 5.1.2e @waardenburg.eco <5.1.2e@waardenburg.eco>

Onderwerp: Aanpassingen alternatieven leefomgeving en natuur

5.1.2e en 5.1.2e,

We hebben het gehad over de opzet voor de alternatieven. Besproken is om volgende week de volgende wijzigingen in de alternatieven door te voeren. Wanneer zou dat lukken **?

5.1.2e dank nog voor het verwerken van het alternatief landschap en de print van de kaart!

Leefomgeving:

- Aanpassing alternatief 1: Kansrijk op Geluid (en afstandsnorm) en kansrijk op recreatiegebieden (geen overlap)

Natuur: (uitwerking na reactie 5.1.2e, in CC):

- Aanpassing voor Alternatief 1 en 2:
 - Sovon kaart eruit halen (broedvogels en niet-broedvogels)
 - Ganzenrustgebieden als criterium toevoegen (er mag geen overlap zijn met ganzenrustgebieden)
- 5.1.2e (in CC) gaat nog een aantal 'vuistregels' aandragen om in de GIS-analyses te verwerken:
 - N2000 (bufferafstanden tot verschillende 'habitattypen')
 - NNN (bufferafstanden tot verschillende 'habitattypen').
 - Weidevogelgebieden (bufferafstand)
 - Ganzenrustgebieden (bufferafstand)

Mogelijk ontstaat er door bovenstaande wel een knelpunt in onze analyse van de harde belemmeringen bij natuur. Namelijk: daar hebben we nu 500m tot N2000 VR gebieden als buffer aangehouden. Voor een aantal gebieden gaat dat waarschijnlijk kleiner worden. Is het mogelijk om dat voor de uitwerking van de alternatieven aan te passen?

Groet,

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
Cc: 5.1.2e 2e | 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 2e
5.1.2e | 5.1.2e @xs4all.nl]; 5.1.2e.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 2/27/2025 10:24:31 AM
Subject: Re: Advies Windenergie Lansingerland 3867rd
Received: Thur 2/27/2025 10:24:37 AM

Hallo 5.1.2e ,
Ik denk dat de denkwijze van de CieMer aansluit bij wat we doen voor de plaatsingsvisie. Vanuit een regionale blik kijken leidt tot een vooropgestelde behoefte aan clustering in enkele landschappen waar dat past.
De CieMer verwijst overigens naar wat gedateerde info. Bijvoorbeeld naar een pagina van het bestuurlijk platform groene hart waarin de opwekdoelstelling van het groene hart in het kader van het eigen energieverbruik van het groene hart wordt gesteld. Dat is vorig jaar verlaten in het ontwikkelperspectief 2050 waarin staat:

- 12. Maak duurzame energieopwekking in het Groene Hart mogelijk, zowel vanwege de grote landelijke opgave voor energieopwekking als vanwege de kansen voor de regionale economie. Zoek daarbij naar mogelijkheden die goed aan aansluiten bij de kwaliteit van het landschap.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Datum: woensdag, 26 februari 2025 om 10:03
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Advies Windenergie Lansingerland 3867rd

Ha 5.1.2e en 5.1.2e ,
Dit advies van de Commissie mer is denk ik relevant voor de uitwerking van het alternatief landschap (en varianten op basis plaatsingsvisie) en de beoordeling van de criteria onder ruimtelijke kwaliteit. Zie paragraaf 2.2 en 4.3.
Volgens mij van belang dat we straks in ieder geval laten zien wat de consequentie van het huidige beleid (refsituatie) is: geen wind in het Groene Hart en varianten daarvoor vanuit de nieuwe plaatsingsvisie.
Bekijken jullie dit voor uitwerking alternatief en beoordelingscriteria?
Met vriendelijke groet,
5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @wing.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl;
5.1.2e 1.2e 5.1.2e @dcmr.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @wing.nl
From: 5.1.2e
Sent: Mon 4/7/2025 9:51:27 AM
Subject: RE: afspraak
Received: Mon 4/7/2025 9:51:30 AM

Hoi 5.1.2e,
Ik kom op maandag uit op 16-17u. Nadeel van de maandag is dat 5.1.2e dan niet werkt.
Alternatief is dinsdag 15 april in de ochtend. Daar zie ik ruimte tussen 9 en 11u.
Mijn voorstel zou zijn via teams, scheelt reistijd. Tenzij je zegt dat het belangrijk is om bij elkaar te zitten om de alternatieven te bespreken.
Ik heb 5.1.2e, DCMR, ook toegevoegd aan de mailwisseling. Omdat hij vragen heeft over de alternatieven en een beter beeld wil krijgen.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 4 april 2025 11:04
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e

Onderwerp: afspraak

Hallo allen,
graag wil ik 14 april met jullie een overleg over beschrijving alternatieven die ik dan in concept gereed wil hebben. Kunnen jullie hiervoor een moment vinden?? Liefst in de middag.
De 15^e kan ik dan nog iets aanpassen. De 17^e ben ik op vakantie. Ca. de 29^e ben ik terug en dan zou ik aan de toetsing willen beginnen.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

www.wing.nl
[Linkedin](#)

To: 5.1.2e i, 1.2e | 5.1.2e @wing.nl; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 3/20/2025 4:20:31 PM
Subject: RE: Agenda vrijdag
Received: Thur 3/20/2025 4:20:00 PM

Dag 5.1.2e,
De kaart is geprint en 5.1.2e heeft jullie varianten voor alternatief landschap ingetekend.
Tot morgen!
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 19 maart 2025 17:18
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Agenda vrijdag
Thanks! 5.1.2e, weet jij de schaal van de kaart?

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Datum: woensdag, 19 maart 2025 om 17:07
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @xs4all.nl>
Onderwerp: RE: Agenda vrijdag

5.1.2e,
5.1.2e heeft geregeld dat er een A0 kaart komt. Ik haal die morgen op bij Grafimedia.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
Verzonden: woensdag 19 maart 2025 15:58
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @xs4all.nl>

Onderwerp: Re: Agenda vrijdag
Hallo 5.1.2e,
Ok. Ik zet hem door. Mogelijk is er meer tijd voor landschap nodig maar landschap is wel al geïntroduceerd in mijn presentatie.
Ik heb nog een verzoek. Is het mogelijk om van het hele gebied een basiskaart te printen op A0? Dan nemen wij een transparant mee en stiften. Op de kaart zou ik graag zien: de harde uitsluitingen als laag en daarnaast liefst ook nog iets van de topografie ter oriëntatie.
Zo ja, geef me dan graag de exacte schaal door van de kaart. Wij proberen dan nog op schaal iets te prepareren waardoor we opschaal turbineopstellingen kunnen plaatsen.
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Datum: woensdag, 19 maart 2025 om 14:17
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @xs4all.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: Agenda vrijdag

Dag 5.1.2e,
Wat mij betreft een goede agenda. Wellicht verhoudingsgewijs nu veel tijd voor alternatief natuur en weinig voor landschap. Maar lastig om aan de voorkant in te schatten dus met name van belang om samen goed de tijd te bewaken.
Zet jij de agenda door naar de deelnemers?
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
Verzonden: woensdag 19 maart 2025 12:40
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
430416 5.1.2e <5.1.2e @xs4all.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: Agenda vrijdag

Hallo 5.1.2e,

Ik kan me vanuit onze insteek voorstellen dat we vrijdag een agenda doorlopen als volgt.

9.00/ 5 mn	Kennismaking
9.05 / 10 min	Presentatie van 5.1.2e: stand van zaken en doel
9.15/ 15 min	Presentatie 5.1.2e: inhoudelijk voorstel tav samenstelling alternatieven en spec. alternatief landschap
9.30/ 20 mn	Vragen
9.50 / 45 mn	Alternatief natuur. Wat zit er in, wat zijn de vragen? Bepreken
10.35/ 10 mn	pauze
10.45 / 30 mn	Alternatief leefomgeving Wat zit er in, wat zijn de vragen? Bepreken
11.15/ 15 mn	Alternatief landschap; Wat zit er in, wat zijn de vragen? Bepreken
11.30/ 20 mn	Hoe is de balans tussen de thema's in de alternatieven. Zijn alle relevante opties helder in beeld? Valt er wat te kiezen? Verwachten we doelbereik?
11.50/ 10 mn	Doorkijk vervolg/ afspraken productie en vervolg overleg
12.00	Einde

Zie jij ook zoiets voor ogen?

Met vriendelijke groet, 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 3/31/2025 8:33:35 AM
Subject: Re: alternatieven
Received: Mon 3/31/2025 8:33:49 AM

Hallo 5.1.2e,
Dank krijg je waarschijnlijk nieuwe beelden. Die maken we nu in ieder geval om morgen met 5.1.2e te bespreken.
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Datum: maandag, 31 maart 2025 om 10:02
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: alternatieven

Dag 5.1.2e,
Ik reageer vanavond!
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 27 maart 2025 09:15
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: alternatieven

Hallo 5.1.2e
Hier leg ik graag jullie een werkje voor met het verzoek om hierop te reageren. Je moet denk ik even goed inzoomen op de fotos om te zien wat we gedaan hebben.
Helpt dit in het denken over de alternatieven?
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

www.wing.nl
[Linkedin](#)

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @wing.nl; 5.1.2e 2e 5.1.2e @pzh.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @xs4all.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @wing.nl
From: 5.1.2e
Sent: Mon 3/31/2025 7:56:22 PM
Subject: RE: alternatieven
Received: Mon 3/31/2025 7:56:00 PM

Dag 5.1.2e,

Ik denk dat dit helpt in het nadenken! Mooie tussenstap richting de digitale kaarten.

Wat mij betreft goed om de gedeelde uitgangspunten van de alternatieven beschrijven. Hierbij een eerste poging (vul vooral aan):

- Alle alternatieven tellen tenminste op tot de ondergrens het RES-bod (tussen de 67 en 87 turbines)
 - Terzijde: alternatieven met meer ruimte 'scoren' straks beter op 'opwekpotentie'
- De alternatieven zijn RES-overstijgend
 - Niet alle alternatieven zullen volledig doelbereik voor alle regio's hebben (in beoordeling wel meenemen)
- De alternatieven bevatten alleen locaties waar >3 turbines in passen (in de onderzoekopstelling wordt een minimale onderlinge afstand tussen windturbines van minimaal 3 maar bij voorkeur 4 maal de rotordiameter aangehouden).
- Onderzoekopstellingen:
 - Referentieturbine: 5,6MW
 - Afhankelijk van de betreffende zoeklocatie kunnen – in afwijking van de huidige plaatsingsvisie – zowel cluster- als lijnopstellingen worden geplaatst (clusters wanneer de zoeklocatie daar veel ruimte voor biedt).
 - Voldoende afstand tot huidige windturbines (minimaal 3 maar bij voorkeur 4 maal de rotordiameter van de referentieturbine)
- ...

Reactie op punten 5.1.2e in de mail hieronder (in het blauw). Daar zitten denk ik ook nog een paar vragen / bespreekpunten met 5.1.2e in.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 13:21

Aan: 5.1.2e

CC: 5.1.2e

Onderwerp: RE: alternatieven

Hallo 5.1.2e,

Dank, het is hoe dan ook een stap in het inzichtelijk maken. Ik denk dat het helpt in het denken in alternatieven én er vallen toch ook wat vreemde onderdelen op. Vergelijkbaar met de vraagtekens.

5.1.2e ik kan niet vinden hoe ik bij de gis-bestanden van de OER kom. Ik vermoed dat het ook vragen zijn die gaan over de selecties uit deze bestanden. Hier heb ik nu bij het reageren geen zicht op.

- Zie: <https://experience.arcgis.com/experience/b23c339a8e2043f994cd33eae29caab7>

De verschillen tussen de alternatieven lijken zich nu vooral op 1) wel of nauwelijks Krimpenerwaard en 2) heel grote of iets minder grote clusters te richten. Ik ben benieuwd welke locaties in geen van de alternatieven naar voren komen en of dit inderdaad ongewenste locaties blijken. En ik ben benieuwd of het onderscheid tussen de alternatieven voldoende is. Het basisalternatief is daar natuurlijk ook nog eentje van, en die is beduidend anders. (hebben we die al op kaart?)
Narratief natuur:

- Vermeden pijn (dus de 'witte vlekken') voor vogels en vleermuizen.

Dit zit er nu nog niet in (met SOVON kaart was er nauwelijks ruimte, daarbij ongelijksoortig met de 'beschermde gebieden'). 5.1.2e kan hier wellicht suggesties voor aandragen.

- Vermeden pijn gebieden:

- Natura-2000

- VR-gebieden aangewezen voor uitsluitend broedvogels: 200m buffer

- VR-gebieden (ook) aangewezen voor niet-broedvogels: 400m buffer
- HR-gebieden: geen buffer

▽ NNN

- NNN-gebieden met broedvogels als kwalificerende soorten in bosrijke natuurdoeltypen: 100m buffer
- NNN-gebieden met broedvogels als kwalificerende soorten in open (agrarische) natuurdoeltypen: 200m buffer
- NNN-gebieden zonder vogels als kwalificerende soorten: geen buffer

▽ Ganzenrustgebieden

- Buffer 400 m

▽ Weidevogelgebieden

- Buffer 200 m

- Vermijden pijn-NNN-gebieden
- Clustering/ beperking van aantal locaties
- Vraag: Is er ook een omkering te maken? Waar juist wel gewenst ipv vermijden pijn. Waar zou met behulp van wind een “plus” op natuur kunnen komen?

Vraag voor 5.1.2e

Narratief leefomgeving;

- Die heb ik nog niet scherp. Wat zit hier precies in?
 - Locaties >1000 m van woonkernen / clusters van woningen
 - Locaties >480 m van individuele woningen
 - Geen wind in recreatiegebieden (let op: geen buffer)
- Locaties die het verst van de (dicht)bewoonde wereld liggen?
- Spreiding van locaties zou hier prima moeten zijn als bovenstaande dan maar geldt.

Vragen

- Nemen we de kroonjuwelen cultuurhistorie alleen mee bij het alternatief landschap?
- Natuur: de plassen ten noorden van Leiden zijn kansrijk voor wind vanuit de gis-analyse. Is dit logisch?
- Leefomgeving streng: 1000 meter is nog steeds tamelijk dichtbij, zeker als we het ook over de visuele dominantie hebben. Zou hier niet een nog iets strenger uitgangspunt gekozen moeten worden, ook gezien de 125 turbines die in dit alternatief lijken te kunnen? Of gaat het om “minst aantal gehinderden”?
 - Interessante gedachte. Ik begreep uit ons gesprek wel dat de visuele dominantie dusdanig is dat dit dan wel een behoorlijke buffer wordt... Is hier een afstand te onderbouwen?
- Leefomgeving: hoe is recreatie meegenomen? Als beschermd gebied of als gebruik? Voorbeeld: veel NNN-gebieden kennen een stevig recreatief gebruik, maar staan wellicht niet zo op de kansrijkheid-kaart.

Als beschermd gebied

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Verzonden: donderdag 27 maart 2025 09:15

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@xs4all.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Onderwerp: alternatieven

Hallo 5.1.2e

Hier leg ik graag jullie een werkje voor met het verzoek om hierop te reageren. Je moet denk ik even goed inzoomen op de fotos om te zien wat we gedaan hebben.

Helpt dit in het denken over de alternatieven?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

www.wing.nl

[Linkedin](#)

To: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e | Ecoresult B.V. | 5.1.2e @ecoresult.nl;
5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl
Cc: 5.1.2e 2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 2e
5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 1.2e | 5.1.2e @pzh.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 5/8/2025 6:49:51 AM
Subject: Re: Beoordeling alternatieven
Received: Thur 5/8/2025 6:49:59 AM

Hoi,

Ik heb nog wat kleuren aangepast in mijn eerste tabel (voorkeur gemeenten). Die was nog niet bijgewerkt zag ik. En excuus dat mijn kleuren wat afwijken van de anderen. Dat is omdat ik tekst in de tabel heb gezet en ik was bang dat die anders niet leesbaar zou zijn.

Voor het begrijpen van de beoordeling natuur heb ik wat vragen als opmerking bij de tekst gezet. Is het mogelijk om hierbij nog wat toelichting in de tekst of in de opmerking te plaatsen? 5.1.2e | Ecoresult B.V.; 5.1.2e

Met groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Datum: woensdag, 7 mei 2025 om 21:16

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e
<5.1.2e @pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e
<5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e @ecoresult.nl <5.1.2e @ecoresult.nl>, 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e @wing.nl>

Onderwerp: Re: Beoordeling alternatieven

Dankjewel 5.1.2e !

Voor 5.1.2e en 5.1.2e :

- In de bijlage een KOPIE van het werkdocument met daarin alle beoordelingen op alle criteria voor de zoekgebieden in de alternatieven. Dit is een concept. Graag niet verder verspreiden.
- Link naar de viewer:
<https://experience.arcgis.com/experience/b23c339a8e2043f994cd33eae29caab7/page/Pagina-1?views=Basemaps>
 - In de viewer zijn de zoekgebieden per alternatief opgenomen. Daarin kan je het onderliggende kaartmateriaal vinden. Ook is een 'heatmap' gemaakt waarin je per zoekgebied ziet hoeveel criteria daar een rol spelen bij de beoordeling. Let op:
 - Dit zegt nog niet direct iets over de geschiktheid van het zoekgebied. Het kan gaan om een aantal criteria die een beperkte impact hebben. Per zoekgebied kan je in het bijgevoegde document zien hoe die op de verschillende criteria 'scoort'.
 - De beoordelingen van de criteria op het gebied van landschap zitten niet in de heatmap.

Wat nog moet:

- Beoordelingen erfgoed (volgt morgen)

Volgende week woensdag gaan we de beoordelingen naast elkaar leggen.

Voor nu een fijne avond!

430422

0063

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: Woensdag, 7 Mei, 2025 20:13

Aan: 5.1.2e ; 5.1.2e @ecoresult.nl

CC: 5.1.2e

Onderwerp: Re: Beoordeling alternatieven

Hallo allen,

ik heb net de beoordeling van landschap ingevoerd in de opzet van 5.1.2e. De wijze van notatie is niet helemaal gelijk maar waarschijnlijk wel op een zelfde manier te interpreteren. Ik stuur deze beoordeling in onze eigen opzet ook in pdf omdat er nog een bijlage achter zit met een uitwerking met visualisaties van '6 zoekgebieden in een alternatief'. Dit maakt wat beter invoelbaar hoe we tot onze veelal kwalitatieve beoordeling zijn gekomen.

Ik zie er naar uit om onze beoordelingen naast elkaar te leggen en om te kijken waar dit toe leidt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

www.wing.nl

[Linkedin](#)

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Datum: vrijdag, 25 april 2025 om 15:33

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>,
5.1.2e @ecoresult.nl <5.1.2e@ecoresult.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>, 5.1.2e
<5.1.2e@pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: Beoordeling alternatieven

Dag allen,

430422

0063

Ik heb jullie zojuist een link naar een werkdocument voor de alternatievenbeoordeling gestuurd.

Op hoofdlijnen bevat het document de volgende onderdelen:

- Beschrijving alternatieven
- Beoordelingsronde 1: beoordeling per locatie
- Beoordelingsronde 2: beoordeling per alternatief (beschrijving doelbereik en leefomgevingseffecten)
- Beoordelingsronde 3: vergelijking doelbereik en leefomgevingseffecten van de alternatieven onderling en conclusies (meest kansrijke gebieden, overige gebieden, richtingen voor nader onderzoek, et cetera).

Verdeling:

- Wing: criteria onder landschap
- 5.1.2e : criteria onder natuur
- 5.1.2e : de rest

Zonnodig zelf graag een achtergronddocumentje bijhouden met toelichtingen op de scores

5.1.2e en 5.1.2e delen nog een viewer ter ondersteuning van het beoordelen. 5.1.2e : zou jij in de tabellen in het Word bestand de nummering van de zoekgebieden willen toevoegen?

Mijn voorstel is dus om te starten met ronde 1 (beoordelingen per locatie). Op grond daarvan kunnen we dan ronde 2 en 3 doen (dan lijkt het me ook goed om even bij elkaar te komen). Deadline voor de eerste ronde is 7 mei zodat 5.1.2e de eerste resultaten met HR kan delen.

Volgende week ben ik met vakantie. Voor dringende vragen mag je uiteraard even bellen: 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

To: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
From: 5.1.2e
Sent: Fri 5/16/2025 7:00:54 AM
Subject: RE: Beoordelingen OER groot wind - 2
Received: Fri 5/16/2025 7:00:00 AM

Fijn dat de opstellingen tegen grens met Utrecht niet meegenomen worden. Landschappelijke aanleiding vind ik hier maar beperkt aanwezig.
Termen als no-regret zou ik sowieso niet gebruiken.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Verzonden: donderdag 15 mei 2025 18:44
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Onderwerp: Fwd: Beoordelingen OER groot wind - 2

Hallo 5.1.2e, heb jij voor morgenochtend 9.00 nog vragen of voorstellen voor aanpassingen in het vka?
Voordat ik wat ga presenteren in dat overleg.
(Een opstelling van 2 x 3, tegen de grens met Utrecht wil ik alsnog niet opnemen)

Groet, 5.1.2e
Verstuurd vanaf mijn iPhone
Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Datum: 15 mei 2025 om 18:19:24 CEST
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Onderwerp: Antw: Beoordelingen OER groot wind - 2

5.1.2e,

Klopt. Aantal mensen ter informatie in CC. Vanuit het windteam sluiten 5.1.2e en 5.1.2e waarschijnlijk ook nog aan dus we hebben best een grote groep.

Goed dat jij een analyse voor het voorkeursalternatief hebt gedaan. De afwegingen en keuzes kan ik goed volgen.

Ik zal even een algemene toelichting en aftrap doen. Kan jij dan het vka toelichten? Wil je het vooraf nog delen met de anderen of in eerste instantie even mondeling toelichten?

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Verzonden: donderdag 15 mei 2025 17:45
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Onderwerp: Beoordelingen OER groot wind - 2

5.1.2e, je weet het vast maar ik zie als geadresseerden voor deze meeting minder mensen dan je in je mail noemde.
Even check?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e @pzh.nl

Wanneer: 09:00 - 10:30 16 mei 2025

Onderwerp: Beoordelingen OER groot wind - 2

Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)

[Nu deelnemen aan de vergadering](#)

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 1.2e [5.1.2e @pzh.nl];
5.1.2e 2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @xs4all.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 2/19/2025 6:24:52 PM
Subject: Re: Bespreken analyse windenergie - complexe belemmeringen en alternatieven
Received: Wed 2/19/2025 6:25:03 PM

Hallo 5.1.2e ,
Het is een vrije middag maar ik maak het ook vrij.
Met groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Datum: woensdag, 19 februari 2025 om 14:32
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Bespreken analyse windenergie - complexe belemmeringen en alternatieven

Dit tijdstip heb ik in mijn agenda vrijgemaakt.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
Team Energietransitie

M 5.1.2e
Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 19 februari 2025 14:29
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Bespreken analyse windenergie - complexe belemmeringen en alternatieven

Dag allen,
In het bijzonder 5.1.2e en 5.1.2e. Zijn jullie vrijdag aanstaande beschikbaar om van gedachten te wisselen over de analyse van de complexe belemmeringen en alternatieven voor windenergie?
• Zie bijlage voor een voorsteluitwerking op hoofdlijnen van de analyses. Het gaat specifiek om stap 4 en 5.

Ik ben vanaf 15.00 uur beschikbaar. Als dit niet lukt zoeken we op korte termijn een ander moment maar volgende week is het reces. Vandaar dat ik deze optie nog even probeer **
Met vriendelijke groet,
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e
Opgave Omgevingsberaad

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl

Cc: 5.1.2e 2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl
To: 5.1.2e 1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e @wing.nl; 5.1.2e @wing.nl; 5.1.2e 1.2e
5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl
From: 5.1.2e
Sent: Wed 1/22/2025 3:49:07 PM
Subject: RE: Bespreken uitkomsten harde belemmeringen - analyse MH / HR / Drechtsteden
Received: Wed 1/22/2025 3:49:07 PM
[250122 Geenhardebelemmeringen.zip](#)
[image001.jpg](#)

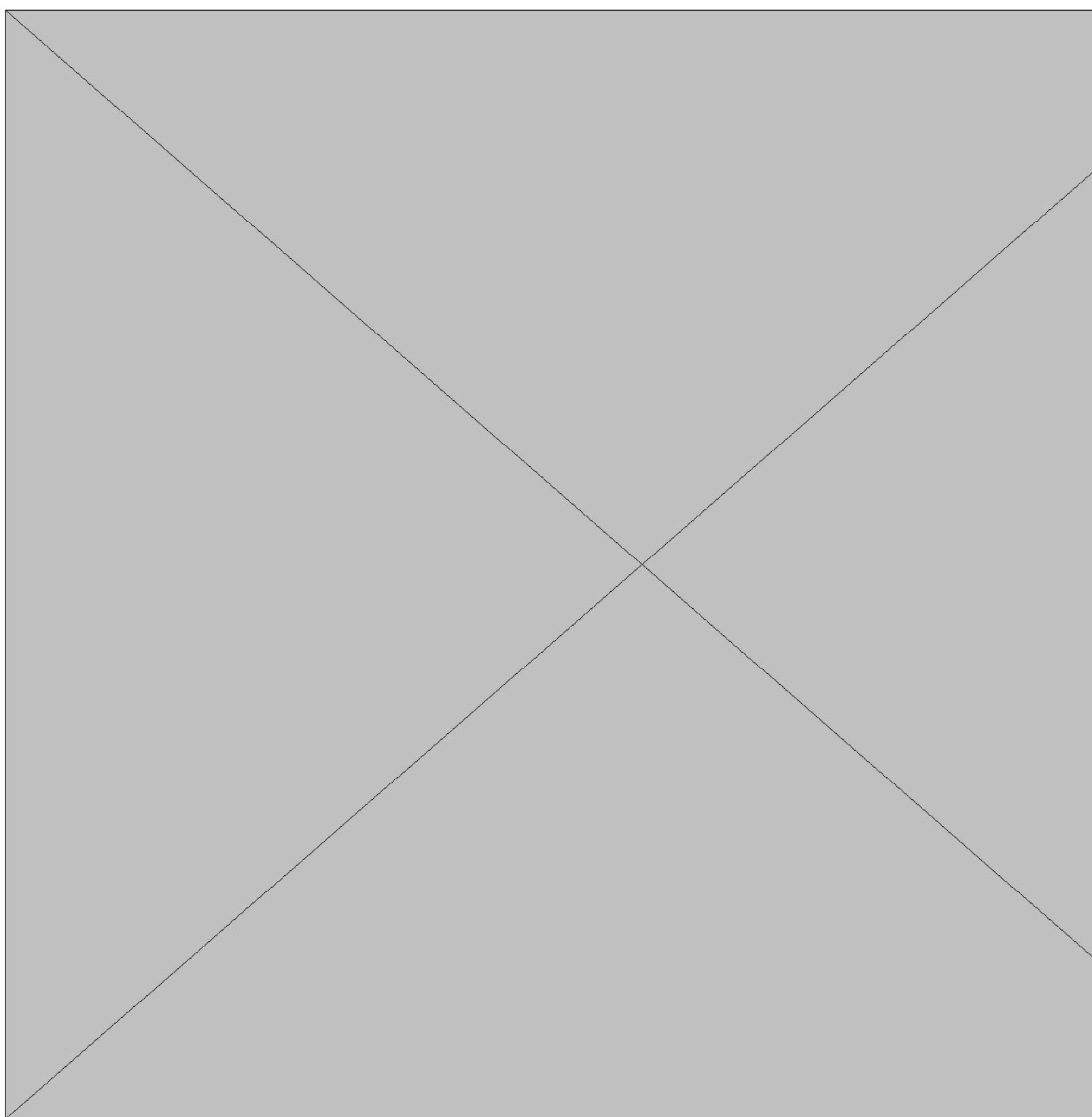
Beste 5.1.2e,

Voor ons overleg van morgen. Hierbij een bestand met daarin de zoekgebieden na het uitsluiten van de harde belemmeringen.

Om tot de kaart te komen is het volgende gedaan:

- Uitsluiten harde belemmeringen (zie nadere toelichting onder het figuur)
- Uitsluiten locaties waar niet >3 turbines geplaatst kunnen worden
 - De grijze vlakken zijn op zichzelf groot genoeg om >3 turbines te plaatsen
 - De gekleurde vlakken zijn samengevoegde zoekgebieden (door kleinere gebieden samen te voegen tot 1 zoekgebied is het mogelijk om tot een opstelling van > 3 turbines te komen)
 - De rode vlakken zijn afgevalen (te klein en geen logische samenhang met andere zoekgebieden)
- Ter informatie: we zijn niet gaan ontwerpen. We hebben 'technisch' gekeken of er voldoende ruimte is voor > 3 turbines.

Kaartbeeld is als volgt (zie ook bijlage voor de shapes, het gaat om ongeveer 50 tot 60 polygonen en multi-polygonen in totaal)

Ter info. De selectie is gemaakt op basis van de volgende harde belemmeringen:

Harde belemmering	Norm harde belemmering	Afstand
Externe veiligheid		
Rijkswegen en provinciale wegen	Beleidsregels RWS schrijven voor dat plaatsing van windmolens toe is gestaan bij een afstand van een halve rotordiameter, met een minimum van 30 meter uit de rand van de volharding. We houden deze norm ook aan voor provinciale wegen.	½ x rotordiameter vanaf Rijkswegen en provinciale wegen

Spoorwegen	ProRail hanteert een afstandseis (met een minimum van 30m) vanaf het hart van het buitenste spoor	½ x rotordiameter
Vaarwegen	Beleidsregels RWS schrijven voor dat plaatsing windmolens minimaal een halve rotordiameter moet zijn tot de rand van de vaarweg (voor vaarwegen waar RWS vaarwegbeheerder is). Aanvullend kunnen scheepsradars ook 'last' hebben van windturbines. Daarom houdt RWS normaal gesproken een advies aan om voor windturbines een minimale afstand te bewaren tot de vaarweg van de halve rotordiameter.	½ x rotordiameter vanaf vaarwegen (waar RWS beheerder is)
Hoogspanningsinfrastructuur (bovengronds)	Tennet hanteert in de Handreiking Risicozonering Windturbines 2020 een adviesafstand voor het transportnetwerk van 110 kv tot en met 380 kv. Deze afstand is gelijk aan de maximale werpafstand bij nominaal toerental of indien deze groter is, van de tiphoogte (ashoogte + ½ rotordiameter). We hanteren daarom voorlopig deze norm (dus de tiphoogte).	1x tiphoogte vanaf hoogspanningsinfrastructuur
N2000		
Vogelrichtlijn (VR)	Ter voorkoming van geluidhinder (ten einde bescherming soorten) hanteren we een bufferzone van 500 meter rondom de N2000 (VR) gebieden (effectafstand) <i>Nb: vorige planMER bevat hier een uitgebreide onderbouwing van.</i>	N2000 (VR) gebieden + 500 meter bufferzone
Grondwaterbeschermingsgebieden		
Waterwingebied	In deze gebieden bevinden zich onttrekkingsputten. De fundering van een windturbine vormt een risico voor de kwaliteit van het grondwater. Daarom zijn deze gebieden een harde belemmering.	Waterwingebieden (<i>geen buffer</i>)
Geluidsgevoelige objecten		
BSD	We hanteren een afstand van 1x de tiphoogte tot woningen en overige geluidsgevoelige objecten tot bestaande stads- en dorpsgebieden (BSD, 2024 kaart).	1x tiphoogte om BSD (kaart herziening 2024)
Richtafstand tot woningen	Niet alle woningen bevinden zich binnen BSD. We hanteren een afstand van de tiphoogte tussen windturbines en geluidsgevoelige objecten wanneer er sprake is van een cluster van vijf of meer (bedrijfs)woningen die minder dan 100 meter uit elkaar liggen. <i>Solitaire bebouwing (cluster <5) nemen we als complexe belemmering mee in verband met eventuele mitigerende maatregelen die genomen kunnen worden.</i>	1x tiphoogte om cluster 5 of meer woningen
Andere harde belemmeringen		
Bestaande turbines	Voor bestaande turbines moet dezelfde afstandsnorm worden gehanteerd als voor nieuw te plaatsen turbines, te weten minimaal 4x de rotordiameter van de referentieturbine.	Afstand tot bestaande turbines: 4x rotordiameter (van referentieturbine)
Fysiek onmogelijk	Kuststrook, vliegvelden	Handmatige check via kaartbeelden

Werelderfgoed	Werelderfgoed	½ rotordiameter
---------------	---------------	-----------------

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 21 januari 2025 11:18

Aan: 5.1.2e

Onderwerp: Bespreken uitkomsten harde belemmeringen - analyse MH / HR / Drechtsteden

Tijd: donderdag 23 januari 2025 15:00-15:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)

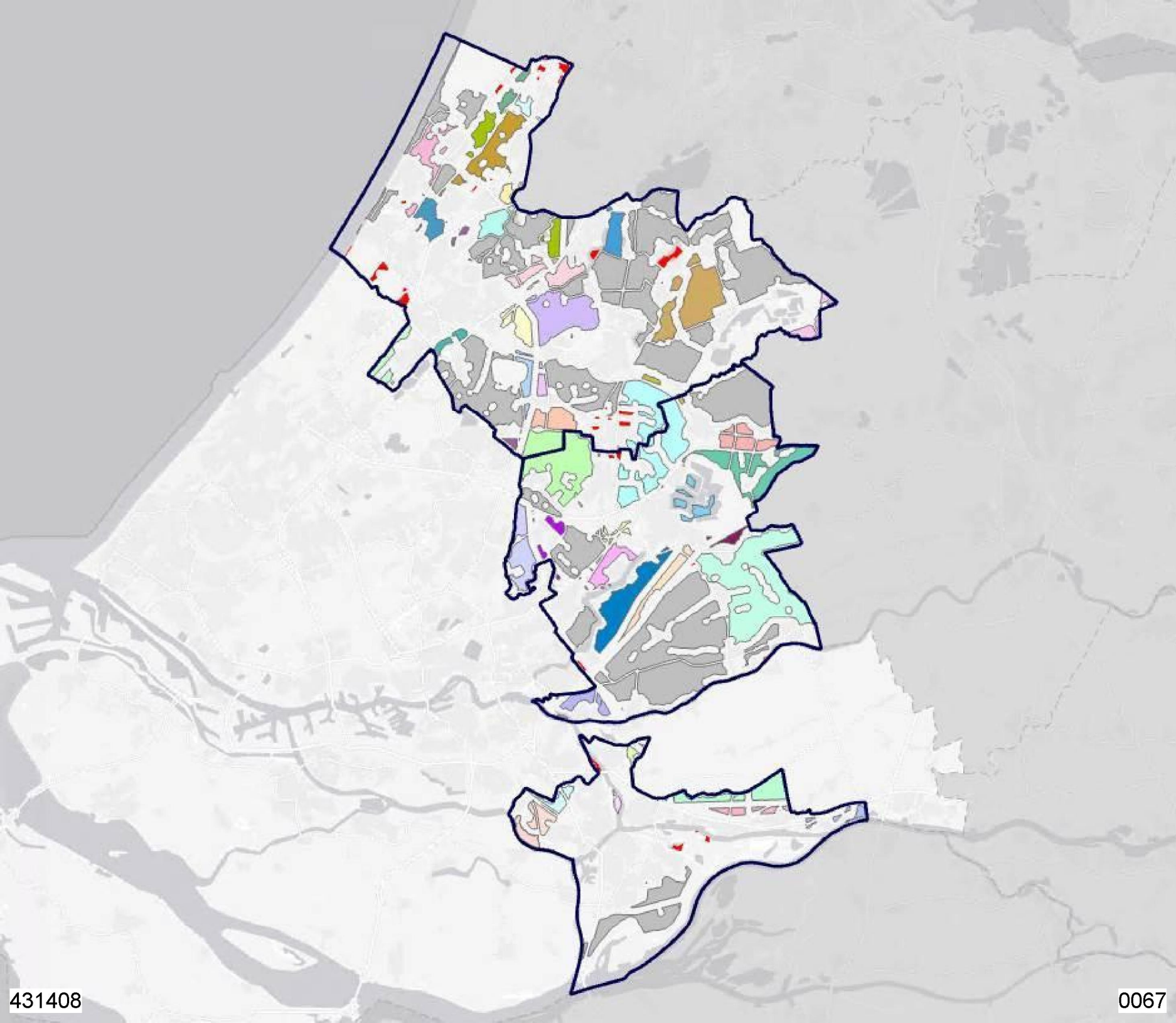
[Nu deelnemen aan de vergadering](#)

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

 Veilig verstuurd via Zivver - [Bekijk in de Zivver-app](#)

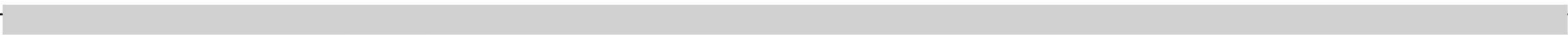
Wanneer: vrijdag 23 mei 2025 09:00-11:00.
Waar: Microsoft Teams-vergadering

Microsoft Teams [Heeft u hulp nodig?](#)

Nu deelnemen aan de vergadering

Vergadering-id: 5.1.2e

Wachtwoordcode: 5.1.2e

Voor organisatoren: [Vergaderopties](#)

To: 5.1.2e | Ecoresult B.V. | 5.1.2e @ecoresult.nl; 5.1.2e | 5.1.2e @wing.nl]
Cc: 5.1.2e | 5.1.2e @wing.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 6/24/2025 12:06:56 PM
Subject: RE: Concept effectbeoordelingen alternatieven windenergie - 13 juni 2025
Received: Tue 6/24/2025 12:06:00 PM

5.1.2e en 5.1.2e,

Op pagina 40 staat nog een discussiepunt met betrekking tot de weidevogelgebieden open. 5.1.2e kan jij daarnaar kijken en zonnodig met 5.1.2e afstemmen of aanpassing van het gebied nog mogelijk is. De uitkomst kan overigens ook zijn dat we het hierbij laten. Dan scoort het betreffende gebied wel negatief op het aspect weidevogels.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: vrijdag 13 juni 2025 12:19

Aan: 5.1.2e | Ecoresult B.V. ; 5.1.2e

CC: 5.1.2e 5.1.2e

Onderwerp: Concept effectbeoordelingen alternatieven windenergie - 13 juni 2025

Dag allen,

Hierbij het conceptdocument met de effectbeoordelingen windenergie: [CONCEPT Effectbeoordelingen - Alternatieven wind 13juni2025.docx](#)

Hierbij ook nogmaals de link naar de Excel: [Overzicht beoordelingscriteria groot wind.xlsx](#)

- 5.1.2e: er moeten nog een paar laatste opmerkingen van 5.1.2e open en ik zit volgende week nog met Stedin voor aansluiting locaties in HR en D. Zoals besproken dit bestand dus niet integraal delen. Uiteraard kan je er wel onderdelen uithalen. Mocht je twijfelen over het delen van een bepaald onderdeel, laat het weten!
- 5.1.2e k begreep van 5.1.2e dat jij nog naar het stuk met de beschrijvingen en visualisaties kijkt. Ik heb dat stuk ook in het conceptdocument gezet (laatste onderdeel). Dan hebben we alles bij elkaar. Als je nog niet bent begonnen kan je dus ook in dit bestand werken.
- 5.1.2e | Ecoresult B.V.: voor jou staan er nog 5 opmerkingen in het document. Kan je die zo snel als mogelijk langslopen en verwerken? Wil je mijn een seintje geven als je dat hebt gedaan?
- 5.1.2e
 - er is nog 1 aangeleverde locatie die jullie nu nog niet beoordeeld hebben. Wil jij die beoordeling nog maken? AL.21.HR.
 - Jij gaf aan het kaartje van het IA nog aan te passen. Wil je dat in deze versie doen. 5.1.2e 5.1.2e wanneer heb jij dat uiterlijk nodig?

5.1.2e Ecoresult B.V.: ik deel het document ook via een andere route nog even met jullie zodat jullie erbij kunnen.

Groet,

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @wing.nl; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @xs4all.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 1/22/2025 11:38:49 AM
Subject: RE: drechtsteden
Received: Wed 1/22/2025 11:38:00 AM

[Reactie regio Drechtsteden ondertekend en definitief.pdf](#)

[Voorstel Instemmen met Actualisatie Structuurvisie Windenergie mogelijke zoeklocaties voor wind- en zonne-energie.pdf](#)

Hallo 5.1.2e,

Drechtsteden komt best ver. Naar verwachting zoeken we ruimte voor 1 tot 5 windturbines (te kort op basis van RES Monitor PBL is 98 GWh). Als je hun reactie leest (zie bijlage) dan lijkt het gat nog kleiner te kunnen zijn.

Gemeente Dordrecht heeft een viertal locaties aangedragen, die ze onderzocht willen hebben (zie actualisatie structuurvisie windenergie). 5.1.2e is bezig daar kaartmateriaal van te (laten) maken. Weet niet of hij al een gis-versie daarvan beschikbaar heeft voor jullie.

Mijn verwachting is dat we op basis van OER met Drechtsteden (en dan vooral Dordrecht) in gesprek gaan over welke zoeklocaties hun voorkeur hebben. Buiten gemeente Dordrecht zijn er geen gemeenten die in hun coalitieakkoord ruimte zien en gelet op hoe ver ze zijn met bereiken RES-bod is mijn huidige standpunt dat ik GS zal adviseren om enkel zoeklocaties voor windenergie op te nemen in de verordening als een gemeente daarom verzoekt.

Zoeklocaties Avelingen behoort overigens niet tot RES Drechtsteden, maar valt in Alblasserwaard.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>

Verzonden: woensdag 22 januari 2025 12:29

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @xs4all.nl>

Onderwerp: drechtsteden

Hallo 5.1.2e, hoe ver is drechtsteden met het bereiken van haar bod? Komt het daar toe met het ene zoekgebied langs de snelweg en de plek op Avelinge? Zijn er nieuwe zoekgebieden nodig? En zo ja, voor hoeveel turbines?

Groet, 5.1.2e

Postadres: Postbus 8 3300 AA DORDRECHT

Provincie Zuid Holland
T.a.v. College van Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Gemeente Dordrecht
Spuiboulevard 300
DORDRECHT

T 14078
www.dordrecht.nl

Contactpersoon

5.1.2e
T 5.1.2e
E 5.1.2e@dordrecht.nl

Datum 2 juli 2024
Zaaknummer 2024-0069384
Uw kenmerk -
Betreft Routekaart Regionale Energie Strategie Elektriciteit
Bijlage(n) -

Geachte college van Gedeputeerde Staten,

Op 23 april hebben we een brief van u ontvangen waarin u concludeert dat we als RES partner veel werk hebben verzet, maar dat er ook nog een grote opgave ligt. Op basis van de RES monitor 2023 van het Planbureau voor de Leefomgeving maakt u op dat het RES bod van de regio Drechtsteden nog niet in zicht is en er nog geen concrete afspraken liggen over het traject om te komen tot het RES bod. Met deze brief willen we graag ingaan op uw aanbod om samen de uitwerkingsgebieden uit de RES Drechtsteden 1.0 en (nieuwe) opweklocaties te faciliteren via o.a. het provinciale Omgevingsbeleid. Bovendien zetten we in deze brief graag uiteen hoe we ons RES-bod gaan realiseren en welke provinciale rol daarvoor nodig is in lijn met de bestaande afspraken.

Zoals in het Bestuurlijk Overleg RES van 20 juni jongstleden al met gedeputeerde Potjer is gedeeld, is de toon van uw brief als onprettig ervaren. De dwingende toon zet de samenwerking in een verkeerd daglicht, waar wij menen dat er in de afgelopen periode steeds de samenwerking is opgezocht. We hechten veel waarde aan een goede interbestuurlijke samenwerking, omdat alleen in gezamenlijkheid de uitdagingen van de energietransitie het hoofd kunnen worden geboden. We vragen u een constructieve koers in en voort te zetten in de realisatie van onze doelstellingen uit de Regionale Energie Strategie Drechtsteden 1.0 (RES Drechtsteden 1.0). De effectiviteit van de samenwerking is recent gebleken in het ronde tafel gesprek in de Dordtse raad over de actualisatie van de wind- en zonlocaties.

Ons RES-bod

In de regio Drechtsteden hebben we de opgave om per 2030 0,37 TWh op te wekken uit hernieuwbare bronnen op land conform de RES Drechtsteden 1.0. We zien goede potenties en kansen die onze regionale ambities gaan vervullen langs de volgende pijlers:

✓ Zon op grote daken

We hebben in de RES Drechtsteden 1.0 vastgesteld om het grootste deel van de doelstelling (0,21 TWh) op te wekken middels zon op daken. Uit onze data en analyses blijkt dat er in 2023 in de regio 23% van de grote daken zijn voorzien van zonnepanelen. Dat zijn 1.758 grote daken met een totale opwek van 0,09 TWh. Dit is een stijging van 37,2% t.o.v. 2022. Mits het huidige tempo kan worden gehandhaafd, is de doelstelling hiermee nog binnen bereik. Temeer omdat er op 77% van de 7.785 gebouwen met grote daken in de RES regio Drechtsteden nog geen zonnepanelen liggen met een potentieel geschikt dakoppervlakte van 5.663.400 m².

✓ Zon op land

In lijn met de RES Drechtsteden 1.0 zijn we ons ervan bewust dat we meer aan duurzame energieopwekking moeten doen dan enkel zon op dak. Met het oog hierop hebben we uitwerkingsgebieden aangewezen, waaraan in de regio voortvarend wordt gewerkt. Naast de gerealiseerde projecten, zijn er initiatieven in Hardinxveld-Giessendam (A15 en

Betuwelijn), Sliedrecht (Driehoek en ten noorden van Betuwelijn) en Zwijndrecht (Kijfhoek). Daarbij heeft Dordrecht 5 nieuwe mogelijke zoekgebieden voor zon op land vastgesteld in mei 2024, te weten: Grote Rug, Kildepot, Oksel A16/N3, ten westen van A16 en polder de Zuidpunt. We gaan hierbij uit van een potentieel opwekvermogen van 0,11 TWh voor de periode tot en met 2040.

In de RES Drechtsteden 1.0 hebben we bovendien (rest)ruimten gedefinieerd als gebieden waar de toevoeging van zonne-energie inpasbaar is. Bermen, knooppunten, geluidsschermen en spoorwegen zijn als kansrijke (rest)ruimten benoemd. Gelet op de mogelijkheden voor opwek van zonne-energie langs infrastructuur, zoals spoor- en snelwegen, zijn de locaties A15, A16 en N3 in 2023 opgevoerd voor het landelijke OER programma. We gaan uit van een potentie van 66 ha langs de snelwegen. We hebben daarnaast contact met ProRail over hun lopend onderzoek naar de mogelijkheden langs de spoorwegen.

✓ Onze aanpak t.a.v. integrale, lokale energiesystemen

De energietransitie vraagt niet alleen om een voortvarende koers t.a.v. het verhogen van het aandeel duurzame energie, maar juist ook t.a.v. integrale, lokale energiesystemen en netcongestie. Schaarste van netcapaciteit is immers een realiteit waar we rekening mee moeten houden. Dit doen we in de regio Drechtsteden door in te zetten op de toename van lokaal opgewekte energie, maar dit ook lokaal te benutten (gelijktijdig en nabij). Met de inzet van een digital twin in Innovatietafels Energie Delen met ondernemers zetten we energie coöperaties op waarmee we toewerken naar energiehubs. In het najaar van 2024 zijn dit er naar verwachting twaalf. Binnen de energiehubs zal het aandeel duurzame energie toenemen, omdat ondernemers met elkaar verkennen hoe zij zo ver als mogelijk zelfvoorzienend kunnen zijn met bijvoorbeeld zonne-energie of windenergie gecombineerd met opslag. Juist dit maakt het verhogen van het aandeel duurzame energie kansrijk, omdat netcongestie (op invoeding) ertoe kan leiden dat duurzame opwek projecten stilvallen. Dit traject kent nog geen mogelijke zoeklocaties, omdat dit een beweging van onderop is. Ondanks dat dit nu niet mee kan in uw procedure wijziging provinciaal omgevingsbeleid vragen wij u medewerking in de komende jaren.

✓ Transitiepaden energiebesparing en regionale warmtetransitie

Naast bovenstaande pijlers zetten we voortvarend in op andere transitiepaden, zoals energiebesparing en de warmtetransitie. Energiebesparing, omdat er dan minder opgewekt hoeft te worden en er ook minder energietransport nodig is. Bovendien kiezen we voor de meest passende energiedrager, zoals de doelstelling in onze regio om 60.000 woningequivalenten aan te sluiten op het warmtenet voor 2050. Dit voorkomt verdere elektrificatie in de gebouwde omgeving. Besparen en de warmtetransitie verkleinen zo de opwekopgave. Zo kan het totale energiesysteem zo optimaal en efficiënt mogelijk gerealiseerd worden.

✓ Mogelijke zoekgebieden voor wind in Dordrecht

De gemeenteraad van Dordrecht heeft daarnaast in mei 2024 mogelijke zoekgebieden voor wind vastgesteld. Dit betreft de locaties: 3^e Merwedehaven, polder De Zuidpunt, Kildepot en Zeehaven. Voor 2030 gaat de gemeente Dordrecht uit van een realistisch scenario van een toename van 0,08 TWh aan windenergie. Deze locaties kunnen worden meegenomen in de procedure wijziging provinciaal omgevingsbeleid.

Kortom, onze unieke eigenheid in de inzet op de energietransitie in de regio Drechtsteden komt duidelijk naar voren, zoals in de volgende aspecten:

- ✓ We kijken integraal naar de energietransitie en meer specifiek het energiesysteem.
- ✓ Hierbij zijn we zeer actief bij de invulling van onze opwek doelstelling. Zo blijkt ook uit recente berichtgeving, waarin o.a. staat dat per vierkante kilometer Zwijndrechtenaren zeven keer meer dan het gemiddelde van Nederland opwekken.¹
- ✓ We zijn koploper op de warmtetransitie en benutten hierbij lokale duurzame bronnen.

¹ [Zwijndrecht heeft de meeste zonnepanelen van het land \(en ook de andere Drechtsteden hebben er veel\) | Zwijndrecht | AD.nl](#)

- ✓ Wij zijn koploper met onze aanpak om samen met ondernemers energie coöperaties op te zetten, waarmee verduurzaming wordt versneld en de druk op het elektriciteitsnet wordt verkleind.
- ✓ We zetten grote stappen op het vlak van energiebesparing en mobiliteit met bijvoorbeeld onze waterstofvulpunten.
- ✓ We zetten actief in op innovaties zoals met de electrolyser in Sliedrecht.

Met bovenstaande pijlers en de voortvarende en unieke aanpak én samen met inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) partners hebben wij er alle vertrouwen in het RES bod te gaan realiseren. Uw rol en partnerschap zijn daarbij onontbeerlijk.

Interbestuurlijke samenwerking

We hechten veel waarde aan een gezamenlijke aanpak met stakeholders en partners, zodat de uitvoering van de RES Drechtsteden 1.0 zorgvuldig en met draagvlak plaatsvindt. In constructief overleg willen we met u als RES partner de kansen voor energieopwekking langs bovenstaande pijlers verzilveren. Uw brief geeft de indruk dat u zoekt naar nieuwe locaties. Wij verwachten op basis van de bovenstaande initiatieven het RES-bod te gaan halen. De nieuwe zoeklocaties in Dordrecht zijn daarbij een extra aanbod.

Wij willen u middels deze brief graag verzoeken om onze uitwerkingsgebieden en initiatieven ten volste te faciliteren en te ondersteunen, van planfase tot vergunningsverlening. Landschappelijke waarde en kwaliteit zijn een belangrijke factor voor de kansen voor energieopwekking. Om die reden zijn in de RES Drechtsteden 1.0 landschappelijke criteria opgesteld waar realisatie van zonne-energie aan dient te voldoen om bepaalde karakteristieken te behouden dan wel te versterken. Met de ondertekening van de RES Drechtsteden 1.0 vertrouwen we erop dat de beschreven uitwerkingsgebieden op uw steun kunnen blijven rekenen en we voortvarend blijven werken aan de realisatie ervan. We benadrukken het belang hiervan, omdat we meerdere malen ervaren dat de provincie in een laat stadium van onze processen een remmende en/of vertragende factor blijkt te zijn in onze projecten.

Concluderend, we laten de kansen voor opwekking niet onbenut. Er is bij ons veel enthousiasme en bereidheid om samen het aanbod te realiseren. Om samen de lopende processen van uitwerkingsgebieden en initiatieven naar vergunningverlening te ondersteunen en te versnellen. Hiervoor hebben we uw inzet nodig. Wij hopen daarom dat u op een zo kort mogelijk termijn een positief antwoord kan geven op de vraag om op bovenstaande pijlers te focussen om zo ons RES bod te gaan halen.

In afwachting van uw reactie,

Mede namens de gemeenten Alblasterdam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Hardinxveld-Giessendam en Sliedrecht,

5.1.2e

Jacqueline van Dongen

Voorzitter Bestuurlijk Overleg RES Drechtsteden en wethouder gemeente Zwijndrecht

5.1.2e

Tanja de Jonge

Vice voorzitter Bestuurlijk Overleg RES Drechtsteden en wethouder gemeente Dordrecht

Aan
de gemeenteraad

Datum 26 maart 2024
Zaaknummer 2024-0031276
Betreft Instemmen met Actualisatie Structuurvisie Windenergie:
mogelijke zoeklocaties voor wind- en zonne-energie

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Opgaven - Duurzame Stad
Auteur: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e@ordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

in te stemmen met het advies voor de mogelijke zoekgebieden voor wind, te weten
3^e Merwedehaven, polder De Zuidpunt, Kildepot en Zeehaven;

in te stemmen met het advies voor de mogelijke zoekgebieden voor zon, te weten Grote Rug,
Kildepot, oksel A16/N3, polder De Zuidpunt en de locaties die uit het programma Opwek Energie
op Rijksgronden (OER) volgen;

in te stemmen met het advies om de Bovenpolder en Grote Rug niet nader uit werken als mogelijk
zoekgebied voor windenergie en andere ontwikkelingen hier te laten prevaleren;

de mogelijke zoekgebieden voor wind en zon op te nemen in de Omgevingsvisie 2.0;

bovenstaande mogelijke zoekgebieden nader te onderzoeken en hiervoor het college van
burgemeester en wethouders op te roepen een vrijwillig omgevingsprogramma 'Opwek van
duurzame energie' op te stellen waarmee, na afronding van nader onderzoek en participatie, een
voorstel voor definitieve locaties wordt voorgelegd.

Raadsvoorstel

Wat is het doel?

In de Regionale Energiestrategie 1.0 is opgenomen dat we binnen de Drechtsteden in 2030 0,37
TWh aan duurzame energie opwekken. Dordrecht heeft de ambitie om de helft hiervan te
realiseren. Hiermee leveren we een bijdrage aan de regionale en landelijke doelstellingen die past
binnen onze mogelijkheden. Opwek van duurzame energie gebeurt via wind en zon. Voor
windenergie gelden harde en zachte belemmeringen op het gebied van bijvoorbeeld milieu, maar
ook spelen andere ontwikkelingen in een gebied een rol bij het bepalen van eventuele mogelijke
zoekgebieden. Voor zonne-energie hanteren we de volgorde zoals die in de zogenaamde
'zonneladder' is opgenomen: 1) groots inzetten op zon-op-dak, 2) zonnevelden in restructies en
dubbel ruimtegebruik en 3) zonnevelden op natuur- en landbouwgronden.

In dit raadsvoorstel gaan we in op de invulling van de doelstellingen voor duurzame opwek in een
betere mix tussen zon en windenergie en de mogelijke zoekgebieden hiervoor. Hiervoor
actualiseren we de huidige Structuurvisie Windenergie en brengen we de mogelijke zoekgebieden
voor zonne-energie in beeld. Hier is een aantal redenen voor:

1. Op 16 mei 2023 heeft uw raad de (door)startnotitie Programma Energietransitie vastgesteld. Bij de behandeling is de toezegging gedaan om in het laatste kwartaal van 2023 de huidige Structuurvisie Windenergie uit 2016 te actualiseren. In de beeldvormende sessie van 4 april 2023 die hieraan voorafging heeft uw raad ook opgeroepen om het gesprek te voeren over het totaal van de gewenste energiemix van zon en wind. In december hebben we u via een raadsinformatiebrief op de hoogte gebracht van de stand van zaken en het te doorlopen proces.
2. In de Structuurvisie Windenergie zijn de zoekgebieden voor windenergie uit de Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM) uit 2014 nader onderzocht. De meeste locaties bleken niet haalbaar vanwege slagschaduw, externe veiligheid of geluid. De provincie, zoals bleek tijdens de hoorzitting over de zienswijze op de Herziening Omgevingsbeleid Module Energietransitie van 11 november 2022, schrapte echter de VRM-zoeklocaties pas als er alternatieve locaties worden aangedragen.
3. Tenslotte zijn er initiatiefnemers voor het ontwikkelen van een locatie voor windenergie aan de oostzijde van de A16. Deze locatie is niet opgenomen in de Structuurvisie Wind en niet in het provinciale omgevingsbeleid. Om te onderzoeken of hier medewerking aan kan worden verleend, is het noodzakelijk het bestaande beleid te actualiseren.

Verschillende externe partijen hebben in opdracht van ons college onderzocht of en zo ja welke mogelijkheden er zijn.

Ambitie

De gemeente Dordrecht heeft de ambitie om in 2030 0,19 TWh aan hernieuwbare elektriciteit op te wekken. Dit is ongeveer 40% van de verwachte vraag naar elektriciteit in 2030. Daarmee nemen we de helft van de opgave van de regio zoals opgenomen in de Regionale Energiestrategie uit 2021 voor onze rekening.

Afwegingskader

Zoals eerder in de raadsinformatiebrief over de stand van zaken actualisatie structuurvisie windenergie van 19 december 2023 aangegeven, is ingezet op het verkrijgen van een goed beeld op het energiesysteem van de toekomst. Om dit beeld te krijgen zijn nu twee van de drie te onderscheiden fases uitgewerkt:

Fase 1: wat is er mogelijk? Zoekgebieden voor benodigde opwek van energie

1. In beeld gebracht: de harde en zachte belemmeringen die het realiseren van windturbines niet mogelijk maken, zoals de kwaliteit van het landschap, de aanwezigheid van Natura2000, externe veiligheid, geluid en recreatie. Dit onderzoek is in 2023 uitgevoerd door adviesbureau Bosch en Van Rijn. In 2024 is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor middelgrote windturbines.
2. In beeld gebracht: de mogelijkheden voor opwek van zon-op-land, waarbij rekening is gehouden met de Zonneladder. Dit onderzoek is in het kader van het Zonne-offensief uitgevoerd door de ECD.

Fase 2: wat is er haalbaar? Komen tot een toekomstbestendige energiemix

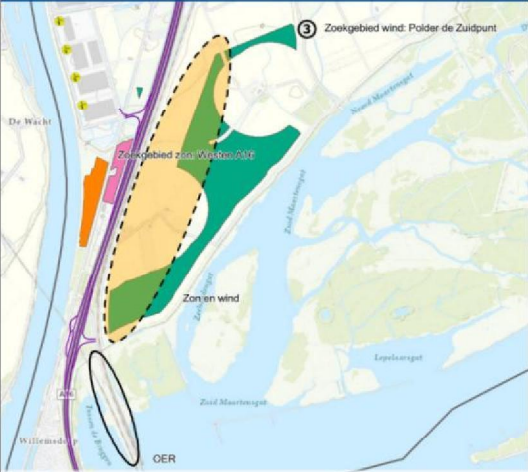
1. In beeld gebracht: de technische haalbaarheid, zoals fundering en toegankelijkheid. Dit onderzoek is in 2024 uitgevoerd door Geoconsult.
2. In beeld gebracht: inpasbaarheid in het energiesysteem. De druk op het elektriciteitsnet neemt toe. In een groot deel van Nederland is er al netcongestie voor grootgebruikers. Daar is een wachtlijst van bedrijven die een nieuwe of grotere aansluiting willen (9400 in Nederland) of energie willen terugleveren (10.000 in Nederland)¹. Ook in Dordrecht staat de transportcapaciteit onder druk. Om deze capaciteit zo efficiënt mogelijk te benutten is het van belang om de elektriciteitsopwekking zo te organiseren dat de toelevering van elektriciteit aan het net zo gelijkmatig mogelijk verloopt. De combinatie van wind- en zonne-energie kan zorgen voor een gelijkmatiger aanbod van elektriciteit en wordt het stroomnet efficiënter benut.
3. In beeld gebracht: samenhang met andere ontwikkelingen, conform de uitgangspunten van de Omgevingsvisie. Hiervoor is gebruik gemaakt van de zogenaamde ambtelijke kansen- en confrontatiesessies in het kader van het opstellen van de Omgevingsvisie 2.0 in 2024 en

aparte gesprekken met interne stakeholders (Stedenbouw, Milieu, Ruimtelijke Ontwikkeling).

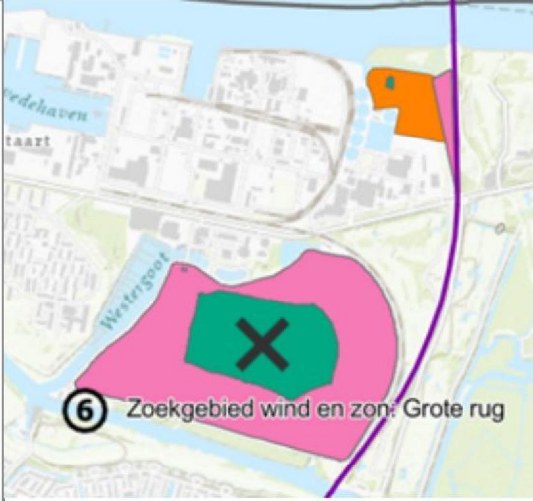
Kansrijke locaties

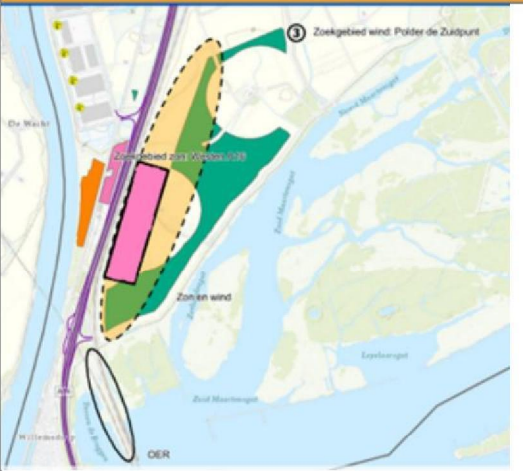
De uitgevoerde externe onderzoeken en de interne gesprekken hebben geleid tot een aantal mogelijke kansrijke locaties voor opwek van energie via wind en zon. Een volledig overzicht van de afwegingen is opgenomen in paragraaf 4, 5 en 6 van de Notitie Mogelijke zoeklocaties wind- en zonne-energie Dordrecht (bijlage 1).

In de onderstaande tabel een samenvatting van de afwegingen per locatie. In de kolom 'Afweging' is gewerkt met de kleuren groen (kansrijk), oranje (minder kansrijk) en rood (onwenselijk). De gemiddelde realisatietermijn voor een windenergielocatie is acht tot tien jaar. De groene locaties kunnen, als alles meezit, tussen 2030 en 2032 worden gerealiseerd. De oranje locaties tussen 2032 en 2040.

Windenergie		
Locatie	Afweging	Maximale bijdrage aan ambitie opwek in TWh
3e Merwedehaven/ Merwelanden	Locatie heeft potentie. Zoekgebied wordt kleiner door alleen lijnopstelling parallel aan het water ten westen van de Merwelanden.	0,06 TWh 3 grote windturbines van 6 MW
		
Bovenpolder	Recreatie heeft hier de voorkeur boven opwek van energie	Geen bijdrage
		
Polder de Zuidpunt	Locatie heeft potentie, maar nader onderzoek naar lijnopstelling parallel aan A16 noodzakelijk. Lokale initiatiefnemer aanwezig.	0,06 TWh 3 grote windturbines van 6 MW
		

Kildepot (groen vlak)	Locatie heeft potentie.	0,02 TWh 1 grote windturbine van 6 MW
		
Zeehaven	Locatie heeft potentie. Nader onderzoek naar risico en economische ontwikkelingen noodzakelijk.	0,04 TWh 2 grote windturbines van 6 MW
		
Grote Rug (groen vlak)	Recreatie i.c.m. opwek zonne-energie hebben de voorkeur	Geen bijdrage via windenergie
		
Totaal windenergie		0,18 TWh
Zonne-energie op land		
Locatie	Afweging	Maximale bijdrage aan ambitie in TWh
Grote Rug: Spaarbekken + uitbreiding Crayestein (roze vlakken)	Maximaal 25% van het spaarbekken	0,014 TWh Spaarbekken 15 MW Uitbreiding Crayestein 0,9 MW

	 ⑥ Zoekgebied wind en zon: Grote rug	
Kildepot (roze vlakken)	Mogelijkheden voor cablepooling (zon- en windenergie samen)	0,006 TWh Zuid 4 MW Noord 1,7 MW
	 ④ Zoekgebied wind en zon: Kildepot	
Oksel A16/N3: Plofheuvel Laan van Groenhove	Restruimtes	0,004 TWh Plofheuvel 1,7 MW Laan van Groenhove 1,7 MW
	 Zoekgebied zon: Oksel A16 / N3	
Westen A16 (roze vlak)	In ontwikkeling, uitwerkingsgebied RES 1.0	0,008 TWh

		
Polder De Zuidpunt (roze vlak)	Locatie uit de concept-RES, nader onderzoek in combinatie met windenergie noodzakelijk	PM
		
Programma OER: Talud N3 A16 ProRail	Nader onderzoek in 2024/2025 via Rijkswaterstaat en ProRail	PM Talud N3 1,4 MW A16 PM ProRail PM
Totaal zonne-energie op land		0,028 TWh

Reflectie ten opzichte van de Structuurvisie Windenergie uit 2016

Drie locaties uit het recente onderzoek van Bosch en Van Rijn aan de oostkant van Dordrecht, Grote Rug, Bovenpolder en De Zuidpunt, zijn nieuw ten opzichte van de locaties uit de huidige Structuurvisie Windenergie. Dit heeft te maken met verschillende uitgangspunten destijds en nu:

1. In 2016 zijn de locaties beoordeeld op de mogelijkheid van grootschalige opwek (3 turbines of meer), nu is gekeken naar alle potentiële locaties (dus ook 1 of 2 turbines).
2. Provinciaal beleid is aangepast waardoor ook aan de oostkant van de A16 mogelijkheden zijn ontstaan.
3. De ambitie van de gemeente is aangescherpt, waardoor er andere ruimtelijke keuzes gemaakt kunnen worden.

Wat zijn per beslispunt de argumenten en wat is hierop de toelichting?De potentiële locaties voor opwek op land zijn voor het hele gemeentelijk grondgebied in beeld
Windenergie

Bosch en Van Rijn had de opdracht gekregen om op grond van harde en zachte belemmeringen potentiële locaties voor windenergie met grote windturbines (255 meter tiphoogte) in kaart te brengen. Het onderzoek is opgenomen in bijlage 2. Per locatie is daarna onderzocht of er andere ontwikkelingen zijn en/of de locaties technisch haalbaar zijn. Dit onderzoek is uitgevoerd door Geoconsult en is opgenomen in bijlage 3.

Daarnaast heeft Bosch en Van Rijn onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor middelgrote windturbines (45-135 meter tiphoogte). De mogelijke locaties komen grotendeels overeen met de mogelijke locaties voor grote windturbines. Dit onderzoek is opgenomen in bijlage 4.

Zonne-energie

In de periode 2022-2023 heeft de ECD in het kader van het Zonne-offensief onderzocht welke ruimte er in Dordrecht is voor grootschalige opwek van zonne-energie op daken en op land. Ook neemt de gemeente Dordrecht deel aan het programma Opwek Energie op Rijksvastgoed (OER) van Rijkswaterstaat. Locaties langs de N3 en de A16 en langs het spoor worden in dit onderzoek meegenomen.

Een goede mix tussen zon- en windenergie is belangrijk voor een stabiel energiesysteem

Meer energie uit wind en zon, bedrijven en woningen die verduurzamen en verkeer dat steeds meer elektrificeert. Dit leidt steeds meer en vaker tot file op het stroomnet. Ondernemers krijgen dan te maken met problemen om uit te breiden of verder te verduurzamen, maar ook particuliere woningeigenaren kunnen op een zonnige dag hun opgewekte stroom niet terugleveren.

Ook in Dordrecht staat de transportcapaciteit van het stroomnet onder druk. Dit vraagt om uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet. Netbeheerders investeren met het oog hierop de komende jaren om het elektriciteitsnet te verzwaren. Verzwaring kost echter tijd en niet elk gebied is gelijk aan de beurt. Daarom zijn slimme, innovatieve, lokale oplossingen nodig om veranderingen bij te benen en opgewekte energie meer direct en lokaal te gebruiken en het net efficiënter te gaan benutten.

Om de netcapaciteit zo efficiënt mogelijk te benutten is het van belang om de elektriciteitsopwekking zo te organiseren dat de opwekking van duurzame elektriciteit zo gelijkmatig mogelijk verloopt. Bij de opwek van duurzame energie door middel van zon en wind ontstaan pieken en dalen. Tot nu toe werd er vooral ingezet op zonne-energie. Dit zorgt voor een grote pieklevering wanneer de zon schijnt en een gebrek aan duurzame energieopwekking wanneer de zon niet schijnt. Hier kan windenergie een goede aanvulling op zijn. Windturbines leveren (doorgaans) meer energie wanneer de zon niet schijnt en andersom. Door zon en wind te combineren wordt gezorgd voor een gelijkmatiger aanbod van duurzame elektriciteit, wordt het stroomnet efficiënter benut, en kan meer opgewekte energie direct en lokaal worden benut.

We scheppen duidelijkheid voor inwoners, ondernemers, potentiële initiatiefnemers, provincie Zuid-Holland en andere stakeholders over mogelijke zoeklocaties

Met het vaststellen van de mogelijke zoeklocaties brengen we in kaart welke locaties als kansrijk voor de ontwikkeling van windenergie en opwek van zonne-energie worden gezien. Met dit voorstel wordt tevens een nieuw voorstel aan de provincie Zuid-Holland voorgelegd om de oude VRM-locaties af te voeren en deze nieuwe locaties op te nemen. Overigens heeft de gemeente niet bij alle locaties een grondpositie. Dat maakte ook geen onderdeel uit van het onderzoek naar de ruimtelijke inpasbaarheid. Er zal met diverse eigenaren zoals Rijkswaterstaat en het Havenbedrijf Rotterdam overlegd moeten worden.

De toename van de opwekking van duurzame energie is belangrijk vanwege de elektrificatie van de samenleving en economie

Het Nationaal Programma Energiesysteem (vastgesteld in december 2023) geeft 5 hoofdkeuzes voor de ontwikkeling van het energiesysteem. De eerste hoofdkeuze betreft het 'maximaal inzetten op aanbod van duurzame energie en energie-infrastructuur'. Door voldoende in te zetten op het aanbod van energie en tijdige beschikbaarheid, maken we verduurzaming van vraagsectoren (gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie en landbouw) mogelijk. Dit zorgt voor strategische leveringszekerheid.

We leveren hiermee een forse bijdrage aan een Klimaatneutraal Dordrecht 2040

In de RES 1.0 zijn de uitgangspunten van de Zonneladder overgenomen: 1) groot inzetten op grootschalig zon op dak, 2) zonnevelden in uitwerkingsgebieden in restruimten en 3) zonnevelden in uitwerkingsgebieden zoals aan de westzijde van de A16. Deze volgorde is gehanteerd bij het onderzoek naar de potentie van zonne-energie.

Zon-op-dak

De ECD heeft in kaart gebracht welke daken in de gebouwde omgeving, inclusief bedrijventerreinen, geschikt zijn voor het opwekken van zonne-energie. Er is voldoende potentie om een groot deel van de opgave voor zon op te wekken op dak, maar het is niet voldoende. Via Zonnedakje zijn de meest actuele cijfers inzichtelijk gemaakt. In 2023 is 16% van het totale dakoppervlak voorzien van een zonne-installatie.

Zon-op-land

Voor de zonne-energie locaties op land geldt een maximale extra bijdrage van 0,028 TWh. Voor 2030 gaan we uit van een realistisch scenario van een toename van 0,01 TWh aan zonne-energie.

Windenergie

Als alle zoeklocaties voor windenergie maximaal kunnen worden ontwikkeld levert dat een bijdrage van 0,18 TWh. Voor 2030 gaan we uit van een realistisch scenario van een toename van 0,08 TWh aan windenergie.

Ook is duidelijk dat er niet voldoende ruimte is op het Eiland om de totale vraag naar elektriciteit zelf op te wekken. We zetten dan ook stevig in op energiebesparing en het voorkomen van verdere elektrificatie van de gebouwde omgeving.

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

Netcongestie kan leiden tot een vertraging in de realisatie

Het is belangrijk in de ontwikkeling van wind- en zonne-energie te letten op de mogelijkheden om het park aan te sluiten op een station van netbeheerder Stedin. Eén of twee windturbines kunnen worden aangesloten op één van de vier middenspanningstransformatoren in Dordrecht. Als een project uit meer dan twee windturbines bestaat dan moet deze worden aangesloten op één van de twee 50 KV stations (Merwedehaven en Sterrenburg). Voor het zuidelijker deel van Dordrecht (2/3 van Dordrecht) is netcongestie op teruglevering afgekondigd, waardoor aansluiting op bijvoorbeeld station Sterrenburg niet voor 2029 mogelijk is. Stedin heeft aangegeven dat nieuwe locaties niet onmogelijk zijn, maar dat tijdige besluitvorming hierover belangrijk is om werkzaamheden aan het netwerk goed in te kunnen plannen en te verantwoorden.

In de onderzoeken zijn niet alle mogelijke belemmeringen voor windenergie onderzocht

De mogelijke zoeklocaties vergen nog nader onderzoek naar bijvoorbeeld de effecten op defensieradar en gesprekken met het waterschap en de Gasunie. Een verdiepend onderzoek naar de mogelijke zoeklocaties volgt na het raadsbesluit.

Nieuwe landelijke normen zijn in aantocht

Per juli 2025 treden naar verwachting nieuwe windturbine bepalingen in werking. Tot die tijd dient het bevoegd gezag lokale normen vast te stellen. Aangezien de voorbereiding een vergunningsaanvraag van een windpark doorgaans veel tijd in beslag neemt, ligt het niet voor de hand dat er voor juli 2025 vergunning zullen worden verleend.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

We hebben onze RES-partners geïnformeerd over dit proces. Verdere participatie op de zoeklocaties voor wind- en zonne-energie wordt vormgegeven binnen het proces van het programma opwek van duurzame energie. Een dergelijk programma zal zeer waarschijnlijk m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn, aangezien het het kader vormt voor m.e.r.-beoordelingsplichtige projecten. Deze beoordeling is overigens noodzakelijk om het gesprek met gedeputeerde staten aan te gaan om de kaart met windenergielocaties uit de Omgevingsverordening aan te passen. De gemeente behoudt zo de regie op potentiële opweklocaties.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Vaststellen van de Regionale Energiestrategie op [22 juni 2021](#).

Vaststellen van de (door)startnotitie Programma energietransitie van [16 mei 2023](#).

Raadsinformatiebrief Actualisatie Structuurvisie Windenergie van [19 december 2023](#).

Huidig beleid zoals opgenomen in de Structuurvisie Windenergie uit [2016](#).

Hoe wordt dit betaald?

De vervolgonderzoeken en het opstellen van het vrijwillige programma in het kader Omgevingswet valt binnen het programma Energietransitie. Dit vraagt een voortvarende en stevige inzet. De verdere ontwikkeling van de mogelijke windenergielocaties worden gefinancierd door ontwikkelaars. Voor zonne-energie zijn er kansen om deze te laten ontwikkelen voor de ECD.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

In de notitie worden mogelijke zoeklocaties voor wind- en zonne-energie beschreven. Het vormt de onderbouwing voor de lijst met mogelijke zoeklocaties, welke nader onderzocht gaan worden en landen in een vrijwillig programma Opwek van duurzame energie in het kader van de Omgevingswet. In het programma leggen we de eisen en randvoorwaarden voor het plaatsen van windturbines vast. Het gaat dan om eisen ten aanzien van geluid, externe veiligheid en slagschaduw. Deze eisen zullen zeer waarschijnlijk in lijn zijn met de landelijke concept-normen die gaan landen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) onder de Omgevingswet. Daarnaast stellen we randvoorwaarden voor een natuurinclusieve inpassing van windturbines en zonneweides vast.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 26 maart 2024 inzake Instemmen met Actualisatie Structuurvisie Windenergie: mogelijke zoeklocaties voor wind- en zonne-energie ;

gelet op artikel 160, lid 1 onder b van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

in te stemmen met het advies voor de mogelijke zoekgebieden voor wind, te weten

3^e Merwedehaven, polder De Zuidpunt, Kildepot en Zeehaven;

in te stemmen met het advies voor de mogelijke zoekgebieden voor zon, te weten Grote Rug, Kildepot, oksel A16/N3, polder De Zuidpunt en de locaties die uit het programma Opwek Energie op Rijksgronden (OER) volgen;

in te stemmen met het advies om de Bovenpolder en Grote Rug niet nader uit werken als mogelijk zoekgebied voor windenergie en andere ontwikkelingen hier te laten prevaleren;

de mogelijke zoekgebieden voor wind en zon op te nemen in de Omgevingsvisie 2.0;

bovenstaande mogelijke zoekgebieden nader te onderzoeken en hiervoor het college van burgemeester en wethouders op te roepen een vrijwillig omgevingsprogramma 'Opwek van duurzame energie' op te stellen waarmee, na afronding van nader onderzoek en participatie, een voorstel voor definitieve locaties wordt voorgelegd.

Aldus besloten in de vergadering van

To: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl; 5.1.2e.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 4/3/2025 6:37:31 AM
Subject: Re: GIS + opmerkingen gesprek 5.1.2e
Received: Thur 4/3/2025 6:37:39 AM

Goedemorgen 5.1.2e,

heb jij vanmiddag om 1600 tijd om even samen te zitten?

Ik ben dan op het provinciehuis. Ik zou graag even met je doornemen wat ik nodig heb om tot een voorstel voor een alternatief natuur te komen. Ik heb dat al twee keer opgeschreven in een mail maar misschien wel niet duidelijk. Ik zou het graag even met de giskaart erbij uitleggen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

www.wing.nl

[Linkedin](#)

Van: 5.1.2e

Datum: woensdag, 2 april 2025 om 19:35

Aan: 5.1.2e

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Onderwerp: Re: GIS + opmerkingen gesprek 5.1.2e

Hi 5.1.2e,

De N2000 HR gebieden komen rechtstreeks uit onze centrale database. Het bestand komt overeen met het werkingsgebied uit de verordening, net nog gecheckt. Ik neem aan dat die twee bestanden kloppen.

Kunnen jullie laten weten wat het huidige voorstel is voor het alternatief natuur? Dan kunnen wij naar de analyse kijken.

Alvast dank en fijne avond!

5.1.2e

5.1.2e

Team Geo (I&A)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & vrijdag

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e

Verzonden: Woensdag, 2 April, 2025 17:28

430439 5.1.2e

CC: 5.1.2e 5.1.2e

Onderwerp: Re: GIS + opmerkingen gesprek 5.1.2e

Hallo 5.1.2e,

Dank je wel voor de verwerking van het aangepast alternatief landschap. Ik vraag me nog wel af of de N2000 kaartlaag klopt. De nodige info krijg ik niet op het scherm.

In een andere mail, zojuist, geef ik antwoord op je vraag hieronder over N2000 met een uitspraak per gebied.

Je vraag: hoe om te gaan met NNN vind ik nog lastig. Je zou inderdaad moeten kijken per NNN gebied of het daar gaat om vogels en/ of om broedvogels of niet broedvogels. Maar ik weet niet hoeveel werk dat kost. De vraag of het nodig is hangt volgens mij af van de ruimte die we nu aan het ontdekken zijn: of het nodig wordt om windenergie gebieden te selecteren vlak bij NNN gebieden. In eerste instantie is het onderscheid binnen weidevogelgebieden bepalender denk ik. (zie ook die andere mail)

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Datum: woensdag, 2 april 2025 om 16:34
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Re: GIS + opmerkingen gesprek 5.1.2e

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

De aangepaste alternatieven landschap en de natura2000 HR gebieden zijn toegevoegd aan de viewer.

Vooruitlopend op de toelichting van 5.1.2e over de randvoorwaarden van het alternatief natuur hebben wij gekeken of we de analyse technisch gezien konden uitvoeren. Hier hebben we een aantal vragen over.

In de natura2000 data is geen info aanwezig of een gebied uitsluitend voor broedvogels is aangewezen of ook voor niet-broedvogels. Er zijn wel bepaalde soorten aangewezen zoals [hier](#), maar dan zou je dit handmatig per natura2000 gebied op moeten zoeken. Is dat wat 5.1.2e voor ogen had, of zien we iets over het hoofd? En is wel het geval voor de natura2000 gebieden binnen de provincie?

Binnen NNN wordt gesproken over natuurtypen en beheertypen. We kunnen de natuurtypen meenemen in de analyse binnen NNN, maar dan willen we graag de natuurtypencodes weten (bijv. N15 Droge Bossen met N15.01 Duinbos en N15-02 Dennen-, eiken- en beukenbos). Per natuursysteem gelden kwalificerende soorten, waaronder broedvogels, dit gaat niet per NNN gebied maar per natuursysteem. Dit kan met de hand per natuursysteem opgezocht worden, vervolgens zou je voor alle NNN gebieden moeten kijken welke natuurtypen daar voorkomen en of daar broedvogels als kwalificerende soorten in staan. Dit lijkt ook veel handwerk te zijn. Even ter check of dit de bedoeling is en of we iets over het hoofd zien?

Ik vermoed dat de toelichting van 5.1.2e ook zal helpen.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Team Geo (I&A)

M 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag & vrijdag

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e

Verzonden: Dinsdag, 1 April, 2025 15:34

Aan: 5.1.2e

Order

Dag 5.1.2e

toelichten? Dan kunnen we het hier intern nog even bij de natuurcollega's voorleggen.

$\forall$ Natura-2000

- VR-gebieden aangewezen voor uitsluitend broedvogels: 200m buffer
- VR-gebieden (ook) aangewezen voor niet-broedvogels: 400m buffer
- HR-gebieden: geen buffer

ΔNNN

- o NNN-gebieden met broedvogels als kwalificerende soorten in bosrijke natuurdoeltypen: 100m buffer
- o NNN-gebieden met broedvogels als kwalificerende soorten in open (agrarische) natuurdoeltypen: 200m buffer
- o NNN-gebieden zonder vogels als kwalificerende soorten: geen buffer

∀ Ganzenrustgebieten

- o Buffer 400 m

∇ Weidevogelgebieten

- o Buffer 200 m

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: dinsdag 1 april 2025 14:40

Aan: 5.1.2e

CC: [REDACTED] 5.1.2e

Onderwerp: Re: GIS + opmerkingen gesprek 5.1.2e

Hallo 5.1.2e

die lagen nog niet in de viewer zitten. Maar het gesprek leverde ook nog wat inzichten op. Zie hieronder.

```
>> Referentiedata
```

- Natura2000 HR + buffer
 - Hier is ook NNN aan toegevoegd, dus niet alleen Natura2000 + buffer, graag aanpassen zodat we een helder verschil hebben tussen N2000 en NNN.

>> Buffers die ecooloog 5.1.2e had doorgegeven missen nog, kunnen deze aangepast worden voor alternatief natuur?

✓ Kan dit vervolgens ook los in lagen gezet worden, zodat de opbouw van kerngebied en buffer navolgbaar is? Immers het gebruiken van de buffer kan een keuze zijn, zo blijkt uit de gesprekken met 5.1.2e.

>> Rndom weidevogelgebied buffer van 200m

∇ Vooral rondom de Nieuwbelangrijk weidevogelgebied is een buffer van 200m nuttig en wenselijk.

∇ Rondom de categorie kansrijk te maken weidevogelgebied is deze buffer minder nodig. Laat deze in ieder geval los aanvinkbaar zijn

>> Aangepaste Alternatieven Landschap (gestuurd door 5.1.2e naar 5.1.2e) nog niet aangepast.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

www.wing.nl

[Linkedin](#)

To: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 6/18/2025 3:39:01 PM
Subject: 5.1.2e heeft 'CONCEPT_Effectbeoordelingen - Alternatieven wind_13juni2025' met u gedeeld
Received: Wed 6/18/2025 3:39:10 PM
[Scherm-afbeelding 2025-06-18 om 17.37.10.png](#)

5.1.2e : ik heb met opmerkingen en tekstvoorstel gereageerd op de opmerking van 5.1.2e en daarnaast die van 5.1.2e. Daarin verwijs ik ook naar een verzameling kaartlagen zoals in de bijlage.
Kan jij bepalen wat we met de opmerking van 5.1.2e 5.1.2e doen?
5.1.2e

Van: 5.1.2e
Datum: woensdag, 18 juni 2025 om 16:36
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: 5.1.2e heeft 'CONCEPT_Effectbeoordelingen - Alternatieven wind_13juni2025' met u gedeeld

5.1.2e heeft een bestand met u gedeeld

Dit is het document dat 5.1.2e met u heeft gedeeld.

CONCEPT_Effectbeoordelingen - Alternatieven wind_13juni2025

Deze koppeling werkt alleen voor de directe geadresseerden van dit bericht.

[Openen](#)

To: 5.1.2e 1.2e [5.1.2e@pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 6/23/2025 12:44:19 PM
Subject: Re: Kaart
Received: Mon 6/23/2025 12:44:27 PM

Wanneer kunnen we even bellen? Ik ben vanmiddag en morgenochtend redelijk flexibel.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Datum: maandag, 23 juni 2025 om 14:30
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Onderwerp: Re: Kaart

Hi 5.1.2e,

Evt aanpassing van de teksten heb ik direct in het document van 5.1.2e gedaan. Voor de zuiverheid zou ik dan graag 2 kaarten zien: oer-IA (zo zuiver mogelijk) en 'voorkeur beleidsalternatief oid'.

Misschien goed om even mondeling te bespreken.

Groet,
5.1.2e

Verzonden vanaf [Outlook voor Android](#)

From: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Sent: Monday, June 23, 2025 2:14:32 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Subject: Kaart

Hallo 5.1.2e,

zie de kaart met suggestie om twee alternatieve gebieden te laten staan. En de vraag over een derde gebied. Mee eens dat we dit derde gebied weglaten?

Dit gaat ook over de vraag: willen we met deze kaart een zuiver resultaat van het afwegingsproces. Of ook daar ruimte voor een ambtelijke voorkeur.

Andere vraag: had jij nog naar de teksten in de bijlage van het document gekeken? Zo nee, ga je dat nog doen?

Groet, 5.1.2e

To: 5.1.2e .1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 6/26/2025 8:04:41 AM
Subject: RE: Kaarten
Received: Thur 6/26/2025 8:04:55 AM
[250626 Wind OER ZH zoekgebieden en technisch beste opties.jpg](#)

Ha 5.1.2e,

Ik denk dat dit de kaart is waar je naar op zoek bent! Mocht er nog iets niet kloppen, kan ik het makkelijk aanpassen!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Maandag t/m donderdag

Bennekomseweg 43
6717 LL Ede
0318 88 40 40
www.wing.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: woensdag 25 juni 2025 20:44
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
Onderwerp: Re: Kaarten

Overmacht. Morgen is prima.

Verzonden vanaf [Outlook voor Android](#)

5. 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
Sent: Wednesday, June 25, 2025 7:14:49 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Subject: RE: Kaarten

Ha 5.1.2e,

Door een server-dingetje kan ik niet bij het Illustrator bestand. Ik ga morgen naar kantoor en dan doe ik het als eerst! Excuus dat je het nog niet vandaag hebt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Maandag t/m donderdag

Bennekomseweg 43
6717 LL Ede
0318 88 40 40
www.wing.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Verzonden: woensdag 25 juni 2025 15:14
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Onderwerp: RE: Kaarten

Heel fijn!

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Verzonden: woensdag 25 juni 2025 14:23
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Onderwerp: RE: Kaarten

Hi 5.1.2e,

Ja, de netwerken lagen eruit geloof ik.
Yes, ik ga ermee aan de slag. Wordt eind van de dag denk ik!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Maandag t/m donderdag

Bennekomseweg 43
6717 LL Ede
0318 88 40 40
www.wing.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Verzonden: woensdag 25 juni 2025 13:58
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>
Onderwerp: FW: Kaarten

Hi 5.1.2e,

Kreeg je net niet te pakken. Duurde ook allemaal wat langer bij mij.
Het gaat om de bijgevoegde kaart. Fijn als die anders kan heten (of geen titel), de nummering eraf kan én in de legenda "technisch beste opties" bij de roze contour ipv verwijzing naar IA.

Groetjes,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Verzonden: maandag 23 juni 2025 18:50

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Onderwerp: FW: Kaarten

Hallo 5.1.2e,

hier een reeks kaarten. Met dank aan 5.1.2e.

Hopelijk goed leesbaar en begrijpbaar.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Datum: maandag, 23 juni 2025 om 16:51

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Onderwerp: Kaarten

Hi 5.1.2e,

Hierbij alle kaarten!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Maandag t/m donderdag

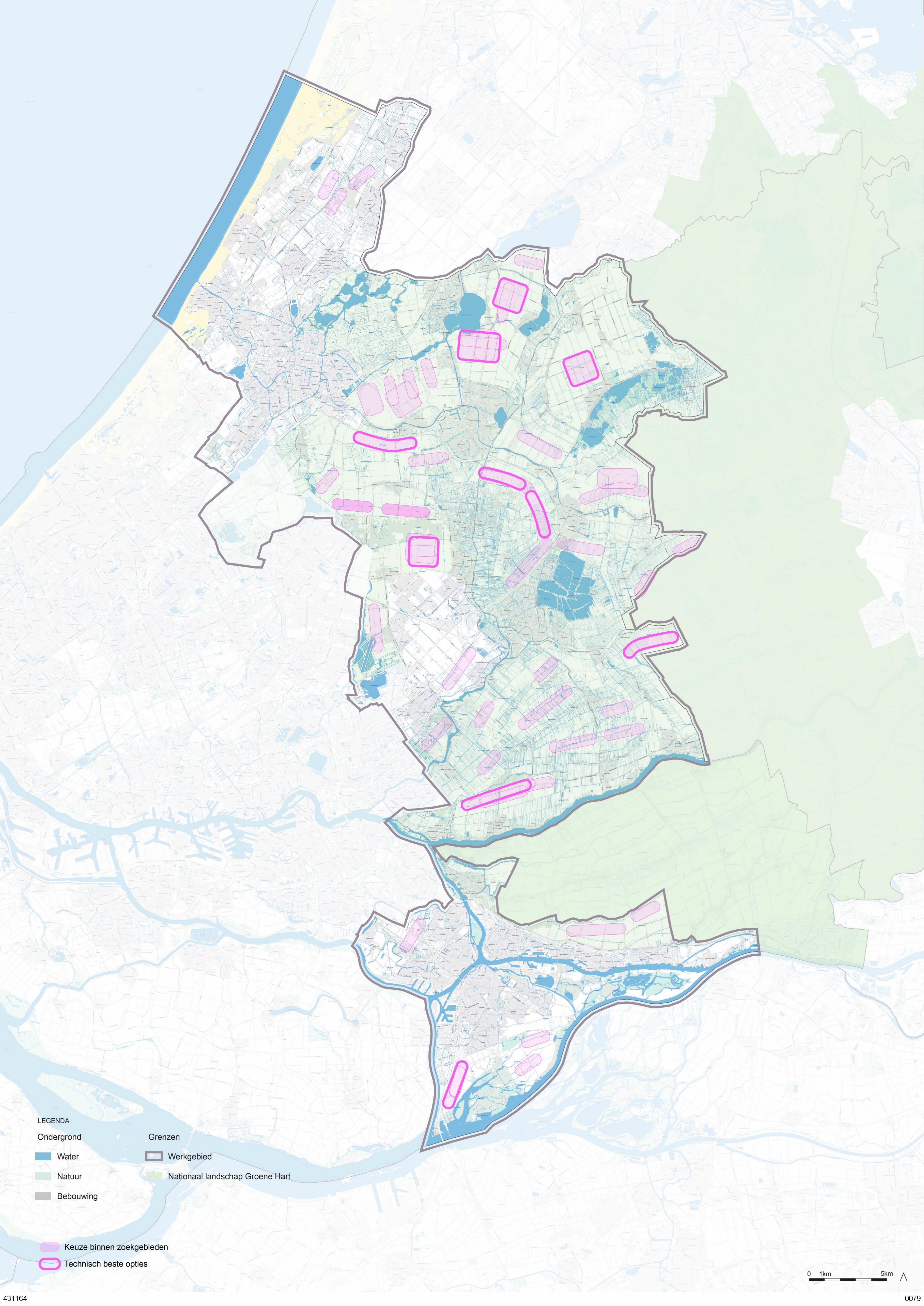
Bennekomseweg 43

6717 LL Ede

0318 88 40 40

www.wing.nl

Dit e-mailbericht is slechts bestemd voor de persoon of organisatie aan wie het gericht is. Het bericht kan informatie bevatten die persoonlijk of vertrouwelijk is. Tevens kan het informatie bevatten die niet publiektoegankelijk van aard is. Wing aanvaardt geen aansprakelijkheid indien de inhoud van dit bericht en eventuele bijlagen in strijd is met de wet of de goede zeden. Voor het geval de ontvanger van dit bericht niet de bedoelde persoon of organisatie is, wordt hierbij vermeld dat verdere verspreiding, openbaarmaking of vermenigvuldiging van dit bericht strikt verboden is en verzoeken wij u de inhoud niet te gebruiken en de afzender direct te informeren. Dank voor uw medewerking.

LEGENDA

Ondergrond

Water

Natuur

Bebouwing

Grenzen

Werkgebied

Nationaal landschap Groene Hart

Keuze binnen zoekgebieden

Technisch beste opties

0 1km 5km

To: 5.1.2e 1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e i.1.2e | 5.1.2e @wing.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 6/25/2025 9:51:02 AM
Subject: RE: Kaarten
Received: Wed 6/25/2025 9:51:11 AM

Ha 5.1.2e,
Ik weet dat 5.1.2e nog in een overleg zit en ik heb wel een goed overzicht van alle kaarten, dus als het goed is kan ik je helpen.

Ik snap niet precies naar welke kaart(en) je op zoek bent. Is het handig dat we hier even over bellen? Ik heb tijd om dit vandaag of morgen op te pakken. Mijn nummer is 5.1.2e.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Maandag t/m donderdag

Bennekomseweg 43
6717 LL Ede
0318 88 40 40
www.wing.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: woensdag 25 juni 2025 11:48
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
Onderwerp: RE: Kaarten

Hallo 5.1.2e,

Lukt het vandaag of morgenvroeg om de kaart met windvisie – alle zoekgebieden van een andere titel te voorzien? (incl legenda nalopen)

We willen deze kaart laten zien bij de technische sessie van de staten (vrijdag), maar niet onder de noemer – integraal alternatief. Voorbeeld titel: - Technisch best beoordeelde locaties - .

Hoor het graag!

Groetjes,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
Verzonden: maandag 23 juni 2025 18:50
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @wing.nl>
Onderwerp: FW: Kaarten

Hallo 5.1.2e,
hier een reeks kaarten. Met dank aan 5.1.2e.
Hopelijk goed leesbaar en begrijpbaar.

Groot 5.1.2e
430450

0080

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Datum: maandag, 23 juni 2025 om 16:51

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@wing.nl>

Onderwerp: Kaarten

Hi 5.1.2e,

Hierbij alle kaarten!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Maandag t/m donderdag

Bennekomseweg 43

6717 LL Ede

0318 88 40 40

www.wing.nl

Dit e-mailbericht is slechts bestemd voor de persoon of organisatie aan wie het gericht is. Het bericht kan informatie bevatten die persoonlijk of vertrouwelijk is. Tevens kan het informatie bevatten die niet publiektoegankelijk van aard is. Wing aanvaardt geen aansprakelijkheid indien de inhoud van dit bericht en eventuele bijlagen in strijd is met de wet of de goede zeden. Voor het geval de ontvanger van dit bericht niet de bedoelde persoon of organisatie is, wordt hierbij vermeld dat verdere verspreiding, openbaarmaking of vermenigvuldiging van dit bericht strikt verboden is en verzoeken wij u de inhoud niet te gebruiken en de afzender direct te informeren. Dank voor uw medewerking.